

INSTYTUT WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

dr Tomasz Szczurowski

***Kognicja sądu rejestrowego w sprawach wszczynanych
na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy o Krajowym Rejestrze
Sądowym***

Warszawa 2016

Spis treści

1. Wstęp.....	1
1.1. Cele badawcze.....	1
1.2. Metoda badawcza	3
2. Ogólna charakterystyka art. 12 ust. 3 KRSU.....	6
2.1. Geneza art. 12 ust. 3 KRSU.....	6
2.2. Cele art. 12 ust. 3 KRSU	10
2.3. Art. 12 ust. 3 KRSU a przepisy podobne.....	14
2.3.1. Art. 12 ust. 3 a art. 24 ust. 6 KRSU.....	14
2.3.2. Art. 12 ust. 3 a art. 12 ust. 2 KRSU.....	18
2.3.3. Art. 12 ust. 3 KRSU a art. 172 i 327 KSH	19
2.3.4. Art. 12 ust. 3 KRSU a art. 21 KSH	21
2.3.5. Art. 12 ust. 3 a art. 25a KRSU.....	22
3. Wstępna analiza spraw prowadzonych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU	25
3.1. Przedmiot wstępnej analizy	25
3.2. Rejestracja spraw rejestrowych prowadzonych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU 25	
3.3. Sposób wszczęcia postępowania.....	29
3.4. Orzecznik prowadzący postępowanie	32
4. Rodzaj badanych danych.....	34
4.1. Pojęcie „dane” w rozumieniu art. 12 ust. 3 KRSU w teorii	34
4.2. Rodzaj danych badanych w przeanalizowanych sprawach.....	41
4.3. Długość okresu pomiędzy wpisaniem danych do KRS a wszczęciem postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU	44
5. Przyczyna niedopuszczalności danych	49
5.1. Przyczyna niedopuszczalności danych w ujęciu doktryny.....	49
5.1.1. Wykładnia restrykcyjna	49
5.1.2. Wykładnia rozszerzająca	51
5.1.3. Stanowisko pośrednie	52
5.2. Przyczyna niedopuszczalności danych w ujęciu orzecznictwa.....	54
5.3. Niedopuszczalność danych a nieważność uchwał zgromadzenia spółki, na podstawie których je wpisano.....	57
5.3.1. Stanowisko doktryny	58
5.3.2. Stanowisko orzecznictwa	60
5.4. Przyczyna niedopuszczalności danych w przebadanych sprawach.....	61
5.4.1. Skazanie prezesa zarządu, członka zarządu, członka rady nadzorczej, likwidatora za przestępstwo wskazane w art. 18 § 2 KSH	61

5.4.2.	Orzeczenie pozbawiające prawa prowadzenia działalności lub zakazujące zajmowania określonego stanowiska	64
5.4.3.	Nieważność uchwały, na podstawie której wpis nastąpił	65
5.4.4.	Nieistnienie uchwały, na podstawie której nastąpił wpis	66
5.4.5.	Nieaktualność adresu	67
5.4.6.	Nieważność zbycia udziałów.....	68
5.4.7.	Rezygnacja prezesa (członka) zarządu	69
5.4.8.	Uchylenie decyzji o nadaniu numeru NIP	69
5.4.9.	Ujawnienie w zarządzie delegowanego członka rady nadzorczej po zakończeniu delegacji.....	70
5.4.10.	Brak zgody KNF na zmianę statutu banku spółdzielczego	71
5.4.11.	Błędny kod przeważającej działalności gospodarczej.....	71
5.4.12.	Brak złożenia sprawozdania zarządu z działalności spółki	72
5.4.13.	Istnienie majątku spółki mimo wykreślenia	72
5.4.14.	Niedojście do skutku podwyższenia kapitału zakładowego	73
5.4.15.	Oddalenie wniosku o ogłoszenie upadłości	73
5.4.16.	Przyczyna niedopuszczalności danych w sprawach objętych badaniem – podsumowanie.....	74
6.	Przebieg postępowania.....	76
6.1.	Źródło informacji o niedopuszczalności danych	76
6.2.	Formalny sposób wszczęcia postępowania.....	79
6.3.	Zakres podmiotowy postępowania	81
6.4.	Wysłuchanie zainteresowanego	86
6.5.	Sposób zakończenia postępowania	89
6.5.1.	Część dyspozytywna decyzji.....	90
6.5.1.1.	Wykreślenie danych	90
6.5.1.2.	Odmowa wszczęcia postępowania z urzędu.....	91
6.5.1.3.	Stwierdzenie braku podstaw do wszczęcia postępowania z urzędu.....	91
6.5.1.4.	Umorzenie postępowanie w sprawie	94
6.5.1.5.	Inne	95
6.5.1.6.	Część dyspozytywna – podsumowanie.....	95
6.5.2.	Forma decyzji kończącej postępowanie w sprawie.....	96
6.6.	Uzasadnienie decyzji kończącej postępowanie w sprawie.....	97
6.7.	Zaskarżanie orzeczeń wydawanych w toku postępowania	98
6.7.1.	Skarga na orzeczenie referendarza sądowego.....	98
6.7.2.	Apelacja.....	100
6.8.	Czas wykreślenia niedopuszczalnych danych.....	102
6.9.	Długość postępowania	104

6.9.1. Długość postępowania od jego wszczęcia do wydania pierwszego merytorycznego rozstrzygnięcia.....	105
6.9.2. Długość postępowania od jego wszczęcia do wykreślenia danych.....	105
6.9.3. Długość okresu od zamieszczenia w rejestrze danych niedopuszczalnych do ich wykreślenia.....	106
7. Podsumowanie i wnioski	108
Bibliografia.....	121
Wykaz sygnatur spraw objętych badaniem.....	125

1. Wstęp

Przedmiotem badań przeprowadzonych przez Instytut Wymiaru Sprawiedliwości była analiza postępowań prowadzonych przez sądy rejestrowe na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym¹, zgodnie z którym jeżeli w rejestrze są zamieszczone dane niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa, sąd rejestrowy, po wysłuchaniu zainteresowanych osób na posiedzeniu lub po wezwaniu do złożenia oświadczenia pisemnego, wykreśla je z urzędu.

1.1. Cele badawcze

Mimo że od wejścia w życie art. 12 ust. 3 KRSU minęło niemal 15 lat, stosowanie tego przepisu budzi uzasadnione wątpliwości, co łatwo można dostrzec, analizując nieliczne poglądy zarówno doktryny, jak i orzecznictwa. To jednak właśnie w ostatnim okresie stosowanie art. 12 ust. 3 KRSU pojawiło się również na wokandzie Sądu Najwyższego (SN). Orzecznictwo Sądu Najwyższego w przedmiocie wykładni art. 12 ust. 3 KRSU nie jest jednak bogate, a co ważniejsze – jednolite, na co zwrócę jeszcze uwagę w dalszej części niniejszego raportu. Jednocześnie zarówno doktryna, jak i orzecznictwo nie rozwiązują wszystkich problemów związanych ze stosowaniem przedmiotowego przepisu. Zresztą oczekiwanie na rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy nawet istotnych problemów związanych ze stosowaniem art. 12 ust. 3 KRSU jest nedorzeczne także z uwagi na fakt ograniczoności skargi kasacyjnej w postępowaniu rejestrowym. Zgodnie bowiem z art. 519¹ § 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego² w postępowaniu rejestrowym skarga kasacyjna przysługuje jedynie od postanowień sądu II instancji w przedmiocie wpisu lub wykreślenia z rejestru podmiotu podlegającego rejestracji. Uprzedzając niejako dalsze wywody, należy wskazać, że postępowania prowadzone na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU nie są postępowaniami ani o wpis podmiotu do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS), ani o wykreślenie

¹ Dz.U. z 2016 r., poz. 687 ze zm., dalej: KRSU.

² Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm., dalej: KPC.

podmiotu z tego rejestru, a wobec tego nie mogą trafić do Sądu Najwyższego w ramach skargi kasacyjnej.

Z powyższych względów stosowanie art. 12 ust. 3 KRSU w zasadzie odbywa się na etapie sądu rejonowego – sądu rejestrowego, ewentualnie sądu okręgowego orzekającego jako sąd II instancji. Orzeczenia powyższych sądów w rozważanym zakresie stosunkowo rzadko są publikowane w Portalu Orzeczeń Sądów Powszechnych. W celu więc poznania i oceny praktyki stosowania art. 12 ust. 3 KRSU, jak również ewentualnego jej ujednoczenia, zasadne stało się przeprowadzenie badań naukowych w tym zakresie.

Przeprowadzone badania obejmują zagadnienia mające najdonioślejsze znaczenia dla stosowania art. 12 ust. 3 KRSU, a jednocześnie wywołujące spory wśród praktyków. Z tego też względu przedmiotem niniejszych badań będą takie zagadnienia jak:

- źródło wiedzy sądu rejestrowego o możliwości istnienia danych niedopuszczalnych,
- podstawa formalna wszczęcia postępowania,
- kwalifikacja sprawy,
- orzecznik uprawniony do prowadzenia postępowania,
- zakres uczestników postępowania,
- zakres danych, które mogą być badane z punktu widzenia ich niedopuszczalności,
- pojęcie danych niedopuszczalnych,
- sposób wysłuchania zainteresowanego,
- podstawa formalna zakończenia postępowania,
- chwila wykreślenia danych niedopuszczalnych,
- długość postępowania.

Celem przeprowadzonych badań jest ustalenie praktyki w powyższym zakresie i jej ocena, jak również ewentualnie sformułowanie wniosków *de lege ferenda*.

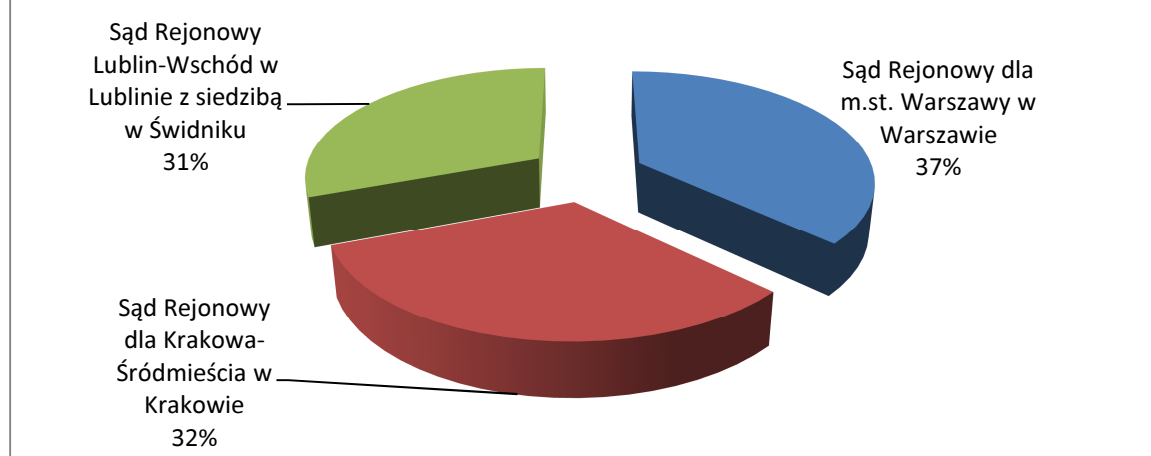
1.2. Metoda badawcza

Z uwagi na zakładane cele badań, jak również zakres dostępnego orzecznictwa, dla zrealizowania celów badań konieczne stało się zastosowanie kilku metod badawczych.

Podstawową metodą badawczą jest metoda empiryczna. Z tego względu przebadano 287 spraw rejestrowych, które były rozpoznawane przez trzy sądy rejestrowe: Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie oraz Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku.

Przy dokonywaniu wyboru powyższej próby badawczej kierowano się przede wszystkim wielkością danej jednostki, wielkością wpływu, jak również położeniem geograficznym. Po wyborze poszczególnych jednostek organizacyjnych objętych badaniem następnie dokonywano wyboru spraw, które badaniem zostały objęte. Założono, że z zakresu działalności Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie zostanie przebadanych 106 spraw, z właściwości Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie 93 sprawy, z właściwości Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku 88 spraw. Należy dodać, że wybór próby badawczej nastąpił losowo spośród spraw opartych na art. 12 ust. 3 KRSU, które były rozpoznawane w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 30 września 2016 r. Jednocześnie jako sprawę uznawano postępowanie rejestrowe, któremu nadano sygnaturę, natomiast nie kierowano się numerem KRS, jak również rodzajem rejestru, do którego wpisany jest dany podmiot. Powyższe oznacza, że wśród przebadanych spraw mogły się znaleźć postępowania dotyczące tego samego podmiotu. Niemniej sytuacja taka miała charakter incydentalny i nie miała jakiegokolwiek wpływu na wyniki badań. Procentowy udział spraw z poszczególnych sądów objętych badaniem określa poniższy diagram.

Liczba spraw w poszczególnych Sądach Rejonowych objętych badaniami

W ramach Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie przebadano: 48 spraw rozpoznawanych przez XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, 30 spraw rozpoznawanych przez XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego oraz 28 spraw rozpoznawanych przez XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

W Sądzie Rejonowym dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie przebadano: 47 spraw rozpoznawanych przez XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego oraz 46 spraw rozpoznawanych przez XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

W Sądzie Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku wszystkie przebadane 88 spraw zostały rozpoznane przez VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, albowiem jest to jedyny Wydział w tym sądzie rozpoznający sprawy rejestrowe związane z wpisem do KRS.

Szczegółowy wykaz przebadanych akt zamieszczono w załączniku do przedmiotowego raportu.

Ponadto jako warunek techniczny przeprowadzanych badań uznano przeanalizowanie akt wybranych spraw przez osoby zajmujące stanowisko referendarza sądowego lub urząd sędziego we właściwości sądu, którego badanie

dotyczyło. Powyższy wymóg podyktowany jest specyfiką prowadzenia akt rejestrowych, ale przede wszystkim pozwolił na pełniejszą merytoryczną ocenę spraw i wyselekcjonowanie z nich pełnych informacji, które miały znaczenie dla przedstawionych celów badawczych. Dodatkowo, przy ustalaniu osób uczestniczących w badaniach wzięto pod uwagę również na § 166 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych³, zgodnie z którym akta rejestrowe są przechowywane we właściwym sądzie rejestrowym i nie mogą być wnoszone poza miejsce ich przechowywania, z wyjątkiem przypadku przesłania akt lub ich części sądowi odwoławczemu w razie wniesienia środka odwoławczego. Powyższa regulacja uniemożliwiła dostarczenie oryginalnych akt rejestrowych do siedziby Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości i uzasadniała ich analizę w siedzibie sądu rejestrowego.

Niemniej należy zaznaczyć, że zastosowanie metody empirycznej, zważywszy na cele badań, było niewystarczające. Z tego też względu należało również uwzględnić metodę normatywno-dogmatyczną. W tym kontekście należało wzbogacić wnioski wynikające z przebadanych akt rejestrowych o stanowiska zarówno przedstawicieli doktryny, jak również Sądu Najwyższego i sądów powszechnych. W zakresie poglądów doktryny zwrócono uwagę przede wszystkim na stanowisko komentatorów ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, ale również poglądy zajmowane w artykułach naukowych. W zakresie zaś orzecznictwa Sądu Najwyższego analizie poddano zarówno orzeczenia publikowane w prasie prawniczej, jak również znajdujące się na Portalach Orzeczniczych czy w programach prawniczych.

³ Dz.U. poz. 2316 ze zm.

2. Ogólna charakterystyka art. 12 ust. 3 KRSU

2.1. Geneza art. 12 ust. 3 KRSU

Artykuł 12 ust. 3 KRSU jest stosunkowo nową regulacją prawną. Niemniej nie można powiedzieć, że jest to norma całkowicie nieznaną polskiemu prawu handlowemu. Pierwszym aktem prawnym regulującym funkcjonowanie rejestru handlowego na terytorium Polski był dekret o rejestrze handlowym⁴ wraz z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości o rejestrze handlowym⁵. W obu tych aktach nie można odnaleźć przepisu, który przypominałby art. 12 ust. 3 KRSU. Trzeba jednak w tym kontekście odwołać się do kolejnego aktu prawnego II RP, a mianowicie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 lipca 1934 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, a nadto co do §§ 5, 8, 55, 62, 65–69 i 77 w porozumieniu z Ministrem Skarbu, a co do §§ 60 i 64 w porozumieniu z Ministrem Komunikacji oraz Poczty i Telegrafów o rejestrze handlowym⁶, a zwłaszcza do jego § 30. Zgodnie z tym przepisem, „jeżeli okaże się, że w rejestrze handlowym figuruje wpis, który jest niedopuszczalny ze względu na bezwzględnie obowiązujące przepisy prawne, sąd rejestrowy po wysłuchaniu osób interesowanych zarządzi wykreślenie tego wpisu z urzędu”. W doktrynie wskazywano, że powyższa regulacja była niezbędna, albowiem prawomocność orzeczenia zarządzającego wpis nie może „pokryć wady, zaszkodzi skutkiem naruszenia podstawowej zasady prawa”⁷. W § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym zastrzeżono jednocześnie, że „wykreślenie wpisu w rejestrze może nastąpić dopiero po uprawomocnieniu się postanowienia sądu, zarządzającego wykreślenie”. Powyższy przepis obowiązywał do dnia 1 stycznia 2001 r., kiedy weszła w życie ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Przepis § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym nie był przedmiotem pogłębionej analizy doktryny i orzecznictwa. Niemniej Sąd Najwyższy już w orzeczeniu z dnia

⁴ Dz.U. z 1919 r. Nr 14, poz. 164.

⁵ Dz.U. z 1919 r. Nr 37, poz. 279.

⁶ Dz.U. z 1934 r. Nr 59, poz. 511 ze zm.; dalej: rozporządzenie o rejestrze handlowym.

⁷ Tak M. Allerhand, *Kodeks handlowy. Komentarz*, Warszawa 1999, s. 23.

14 września 1936 r.⁸ uznał, że przez „niedopuszczalność wpisu ze względu na bezwzględnie obowiązujące przepisy prawne”, o której mowa w § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym, należałoby rozumieć taką wadliwość wpisu, która jest odpowiednikiem nieważności bezwzględnej czynności prawnej. Musi tu bowiem chodzić o taką wadliwość, która nie pozwala na pozostawienie wpisu w rejestrze. Jednocześnie wskazano, że przyczyną niedopuszczalności wpisu jest jego wadliwość, czyli wadliwość czynności prawnej, która stanowi podstawę wpisu. Odmienne stanowisko wyrażono jednak w doktrynie, w której wskazano, że zastosowanie § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym nie jest możliwe, gdy sama treść wpisu nie jest sprzeczna z przepisami bezwzględnie obowiązującymi, a jedynie podstawą orzeczenia sądu rejestrowego jest nieprawidłowa uchwała⁹. W uchwale składu siedmiu sędziów SN z dnia 15 marca 1991 r.¹⁰ zaznaczono natomiast, że co prawda rejestr handlowy przedstawia jedynie prawdę formalną, która może być różna od rzeczywistego stanu sprawy, to jednak przepisy Kodeksu handlowego¹¹ tę prawdę formalną, w odniesieniu do osoby działającej w dobrej wierze, ochraniają. Przepis § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym służy dążeniu, aby stan prawny figurujący w rejestrze odpowiadał prawdzie materialnej. Tryb przewidziany w tym przepisie również uzależnia działanie sądu z urzędu od wysłuchania osób zainteresowanych, uniemożliwiając tym samym automatyczne wykreślenie przez sąd rejestrowy wpisu z rejestru. Natomiast w uchwale SN z dnia 9 października 1998 r.¹² uznano, że postępowanie w trybie § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym w przedmiocie majątku spółki akcyjnej nie jest dopuszczalne po ogłoszeniu jej upadłości.

Artykuł 12 ust. 3 KRSU obowiązuje co prawda od dnia 1 stycznia 2001 r., a więc od momentu wejścia w życie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, niemniej przepisu tego nie było w pierwotnym tekście tej ustawy. W doktrynie zwracano zresztą uwagę, że brak w tej ustawie odpowiednika § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym

⁸ Orzeczenie SN z dnia 14 września 1936 r., III C 1945/36, „Orzecznictwo Sądów Polskich” 1937, nr 1, s. 420.

⁹ Tak E. Marszałkowska-Krześ, *Warunki ważności zgromadzenia. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 1998 r., I CKN 563/97*, „Przegląd Prawa Handlowego” 1999, nr 5, s. 48.

¹⁰ Uchwała składu siedmiu sędziów SN z dnia 15 marca 1991 r., III CZP 13/91, OSNC 1991, nr 7, poz. 77.

¹¹ Dz.U. z 1934 r. Nr 57, poz. 502 ze zm.

¹² Uchwała SN z dnia 9 października 1998 r., III CZP 40/98, OSNC 1999, nr 3, s. 46.

oznacza, iż sądy rejestrowe utraciły mechanizm umożliwiający łatwą „autokorektę” wpisów pozytywnych dokonanych na podstawie zapadłych w następstwie niezbyt dogłębnej kontroli zawartości wniosków o wpis bądź niezrozumienia lub niewłaściwej interpretacji ich zawartości¹³. Wskazano wręcz, że w efekcie braku w tej ustawie odpowiednika § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym można się obawiać, iż nieuczciwi przedsiębiorcy mogą zaślaniać się dobrą wiarą i autorytetem sądu (referendarza sądowego), dowodząc, że skoro określone dane zostały wpisane do rejestru, to nie mogli antycypować sprzeczności z prawem danego, zakwestionowanego *ex post*, elementu wpisu. Z pewnością takie właśnie obawy spowodowały, że ustawą z dnia 30 listopada 2000 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, Prawa upadłościowego, ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawy o wydawaniu Monitora Sądowego i Gospodarczego oraz ustawy – Prawo działalności gospodarczej¹⁴ dodano do ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym art. 12 ust. 3. Zresztą w uzasadnieniu projektu ustawy zmieniającej wskazano właśnie, że nie można wykluczyć zamieszczenia w rejestrze błędnego wpisu przewidującego choćby możliwość wykonywania czynności bankowych przez podmiot inny niż bank. W takich sytuacjach sąd rejestrowy powinien mieć możliwość szybkiego reagowania. Szybkie działanie jest niezbędne ze względu na potrzebę ochrony pewności i bezpieczeństwa obrotu, a jedynym sposobem jego zapewnienia jest umożliwienie sądowi działania z urzędu w sytuacjach, gdy będzie to rzeczywiście potrzebne¹⁵. Od dnia 1 stycznia 2001 r. art. 12 ust. 3 KRSU nie uległ zmianie i obowiązuje po dziś dzień w wersji wprowadzonej w/w ustawą nowelizującą.

Zestawiając § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym z art. 12 ust. 3 KRSU, należy wskazać, że jakkolwiek regulacje te są podobne, to jednak zachodzą pomiędzy nimi również istotne różnice już tylko w sferze językowej. Oba przepisy dają co prawda sądowi rejestrowemu uprawnienie do podjęcia określonych w nich działań z urzędu, niemniej nieco inaczej zostały określone podstawy takich działań, a także ich zakres. Przepis § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym stanowi, że

¹³ Tak: B. Mika, *Glosa do wyroku SN z dnia 25 marca 1997 r., III CKN 11/97*, „Przebieg Sądowy” 2000, nr 3, s. 111.

¹⁴ Dz.U. Nr 114, poz. 1193.

¹⁵ Uzasadnienie projektu ustawy druk sejmowy nr 2241, s. 27.

podstawą działania sądu może być wpis niedopuszczalny ze względu na bezwzględnie obowiązujące przepisy prawne, tymczasem art. 12 ust. 3 KRSU traktuje o zamieszczeniu w rejestrze danych niedopuszczalnych ze względu na obowiązujące przepisy prawa. O ile więc § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym dotyczy niedopuszczalnego wpisu, o tyle art. 12 ust. 3 KRSU dotyczy niedopuszczalnych danych. Ponadto o ile § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym jednoznacznie stanowił, że niedopuszczalność wpisu należy oceniać na podstawie przepisów bezwzględnie obowiązujących, a więc *ius cogens*, o tyle art. 12 ust. 3 KRSU odwołuje się do przepisów prawa bez jakiegokolwiek bliższego ich skonkretyzowania. Oba przepisy natomiast stanowią, że działanie sądu może być podjęte po wysłuchaniu osób zainteresowanych, przy czym art. 12 ust. 3 KRSU dopuszcza również wezwanie tych zainteresowanych do złożenia oświadczenia pisemnego. Wreszcie według § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym skutkiem działania sądu ma być wykreślenie wpisu, zaś art. 12 ust. 3 KRSU stanowi, że sąd rejestrowy „wykreśla je z urzędu”, a więc wykreśla z urzędu niedopuszczalne dane. Aczkolwiek w tym miejscu jest jeszcze za wcześnie, aby stwierdzić, czy powyższe różnice pomiędzy literalnym brzmieniem § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym i art. 12 ust. 3 KRSU skutkują różnicą merytoryczną pomiędzy tymi dwoma regulacjami, niemniej o powyższych rozbieżnościach należy pamiętać w dalszej analizie art. 12 ust. 3 KRSU. Rozbieżności te są bowiem przyczyną sporów doktrynalnych dotyczących rzeczywistego zastosowania art. 12 ust. 3 KRSU. Jednocześnie różnice te muszą być wzięte pod uwagę, jeżeli chodzi o możliwość stosowania na gruncie art. 12 ust. 3 KRSU orzecznictwa i poglądów doktryny wyrażonych w okresie obowiązywania § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym¹⁶.

Należy wreszcie podkreślić, że w aktualnym brzmieniu art. 12 ust. 3 KRSU nie zawiera odpowiednika § 30 zd. 2 rozporządzenia o rejestrze handlowym, zgodnie z którym wykreślenie wpisu w rejestrze może nastąpić dopiero po uprawomocnieniu się postanowienia sądu, zarządzającego wykreślenie. Regulacja taka była w pierwotnym brzmieniu art. 20 ust. 2a KRSU, zgodnie z którym wpisy, o których mowa w art. 12 ust. 3, art. 24 ust. 3 i 4 i w art. 41 KRSU, a także wpis dłużnika do

¹⁶ Por. D. Bugajna-Sporczyk, K. Kuć-Kwaśniewicz, *Krajowy Rejestr Sądowy – uwagi praktyczne*, „Monitor Prawniczy” 2001, nr 4. Autorki zwracają uwagę, że zarówno § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym, jak i art. 12 ust. 3 KRSU budzą wątpliwości interpretacyjne.

rejestru dłużników niewypłacalnych, następują po uprawomocnieniu się postanowienia w przedmiocie wpisu. Niemniej art. 20 ust. 2a KRSU obowiązywał w tej wersji w okresie od dnia 1 stycznia 2001 r. do dnia 1 stycznia 2007 r. Ustawą z dnia 18 października 2006 r.¹⁷ przepis ten został znowelizowany, przy czym nowelizacja ta polegała w szczególności na wyeliminowaniu z jego treści odesłania do art. 12 ust. 3 KRSU. Artykuł 20 KRSU był potem jeszcze wielokrotnie nowelizowany, niemniej nigdy już nie powrócono do powyższego odesłania. Powyższe rodzi wątpliwość o chwilę dokonywania wpisu na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU, która to kwestia również była objęta przeprowadzonymi badaniami.

2.2. Cele art. 12 ust. 3 KRSU

Cele art. 12 ust. 3 KRSU są ściśle związane z celami leżącymi u podstaw stworzenia Krajowego Rejestru Sądowego, jako rejestru działającego w systemie informatycznym. Ideą, która przyświecała twórcom KRS, było zwiększenie bezpieczeństwa i pewności obrotu. Aczkolwiek dotychczasowy rejestr także tym ideom sprzyjał, niemniej u progu XXI wieku mechanizmy wiążące się z jego funkcjonowaniem były przestarzałe i nie uwzględniały szybkości obrotu gospodarczego, jak również wielkości obszaru, na którym odbywa się ten obrót. Trzeba bowiem przypomnieć, że fundament pod funkcjonowanie RHB został położony w okresie dwudziestolecia międzywojennego, a sposób jego działania niewiele zmienił się w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku. U swojego schyłku rejestr handlowy co prawda był prowadzony z wykorzystaniem komputera, niemniej dane w nim zawarte były zapisane na dyskach bądź dyskietach w poszczególnych sądach rejestrowych i nie było możliwości nieskrępowanego do nich dostępu. Uzyskanie informacji z RHB było zabiegiem czasochłonnym, a przez to kosztownym. Niezależnie już od tego rejestr ten nie spełniał warunków wynikających z prawa wspólnotowego, a przecież okres początków funkcjonowania KRS bezpośrednio poprzedzał moment wejścia Polski do Unii Europejskiej.

Powyższe okoliczności wpływają na funkcje, które miał spełniać nowy rejestr. W doktrynie wskazuje się, że KRS w pierwszej kolejności pełni funkcję ewidencyjną

¹⁷ Ustawa z dnia 18 października 2006 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 208, poz. 1540).

poprzez objęcie nim wszystkich podmiotów, na których ustawa nakłada obowiązek rejestracji¹⁸. Istotne jest jednocześnie, że część wpisów do KRS ma charakter konstytutywny, a więc prawotwórczy dla danego podmiotu. Wpis do KRS ma więc przede wszystkim znaczenie dla samego podmiotu, który jest do niego wpisany. Z funkcją tą związana jest funkcja informacyjna, która jest o tyle istotna, że większość wpisów do KRS ma charakter obligatoryjny, zaś w razie naruszenia obowiązku zgłoszenia określonych danych podmiot może być pociągnięty do odpowiedzialności odszkodowawczej, albowiem zgodnie z art. 18 ust. 1 KRSU podmiot wpisany do rejestru ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną zgłoszeniem do rejestru nieprawdziwych danych, jeżeli podlegały obowiązkowi wpisu na jego wniosek, a także niezgłoszeniem danych podlegających obowiązkowi wpisu do rejestru w ustawowym terminie, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. Dodaje się, że realizacja tak zdefiniowanej funkcji informacyjnej jest możliwa dzięki przyznaniu sądowi rejestrowemu uprawnień nadzorczokontrolnych¹⁹. Niezależnie od powyższego wskazuje się, że rejestr pełni również funkcję ochronną, ujawniającą, jak również środka kontroli ze strony sądu rejestrowego²⁰. Wszystkie te funkcje z kolei związane są z jawnością rejestru.

Analizując funkcje KRS, nie można nie wspomnieć o zasadach dotyczących tego rejestru. W pierwszej kolejności jest to zasada jawności formalnej, której wyrazem jest art. 8 ust. 1 KRSU, zgodnie z którym rejestr jest jawny. Przejawem tej jawności jest nieograniczony dostęp do informacji zawartych w rejestrze, wydawanie odpisów, wyciągów i zaświadczeń, jak również obowiązek publikacji wpisów w rejestrze (tzw. jawność formalna rozszerzona²¹). Z jawnością wpisu związana jest jeszcze jawność akt rejestrowych, obejmujących dokumenty będące podstawą wpisu, inne dokumenty, co do których istnieje obowiązek ich złożenia, jak również jednolity tekst aktów założycielskich (art. 9 KRSU). Najszerszy dostęp dotyczy akt rejestrowych

¹⁸ Szerzej co do funkcji KRS zob. M. Tarska, *Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym. Komentarz*, Warszawa 2009, s. 19 i n.

¹⁹ M. Tarska, *Dane niedopuszczalne w Krajowym Rejestrze Sądowym*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 2008, nr 5, s. 20.

²⁰ E. Marszałkowska-Krześ, *Wpisy w rejestrze przedsiębiorców dotyczące spółek handlowych*, Warszawa 2004, s. 9.

²¹ M. Tarska, *Ustawa...*, s. 22.

podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców, albowiem w tym przypadku każdy ma dostęp do pełnej ich treści bez potrzeby uzyskiwania czyjejkolwiek zgody, jak również bez konieczności wykazywania interesu prawnego w dostępie do tych akt. Jawność formalna ma znaczenie również w kontekście zasady wpisu, która w czystej postaci oznacza tyle, że każdy wpis do rejestru ma charakter konstytutywny²². Taka postać tej zasady nie jest jednak realizowana na gruncie KRS, albowiem obok wpisów konstytutywnych występują tu również wpisy deklaratoryjne, a także sanujące. Kolejną zasadą dotyczącą KRS jest zasada zupełności, której normatywnym wyrazem jest art. 14 KRSU stanowiący, że podmiot obowiązany do złożenia wniosku o wpis do rejestru nie może powoływać się wobec osób trzecich działających w dobrej wierze na dane, które nie zostały wpisane do rejestru lub uległy wykreśleniu z rejestru. Zasada ta, zwana inaczej zasadą jawności materialnej w sensie negatywnym, ma na celu ochronę osób trzecich w dobrej wierze, dla których podstawowym źródłem informacji o danym podmiocie jest KRS²³. Zasadzie tej towarzyszy zasada powszechnej znajomości wpisów do KRS, o której traktuje art. 15 ust. 1 KRSU, zgodnie z którym od dnia ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym nikt nie może zasłaniać się nieznajomością ogłoszonych wpisów. Jednak w odniesieniu do czynności dokonanych przed upływem szesnastego dnia od dnia ogłoszenia podmiot wpisany do rejestru nie może powoływać się na wpis wobec osoby trzeciej, jeżeli ta udowodni, że nie mogła wiedzieć o treści wpisu. Wreszcie art. 17 ust. 1 KRSU daje podstawę do wyodrębnienia zasady prawdziwości (zwanej też zasadą wiarygodności wpisu), zgodnie z którą domniemywa się, że dane wpisane do rejestru są prawdziwe. Jeżeli dane wpisano do rejestru niezgodnie ze zgłoszeniem podmiotu lub bez tego zgłoszenia, podmiot ten nie może zasłaniać się wobec osoby trzeciej działającej w dobrej wierze zarzutem, że dane te nie są prawdziwe, jeżeli zaniedbał wystąpić niezwłocznie z wnioskiem o sprostowanie, uzupełnienie lub wykreślenie wpisu (art. 17 ust. 2 KRSU)²⁴. Zasada prawdziwości ma doniosłe znaczenia zarówno w relacjach podmiot wpisany do rejestru – osoby

²² Zob. E. Marszałkowska-Krześ, [w:] *System Prawa Handlowego*, t. 1, *Prawo handlowe – część ogólna*, S. Włodyka (red.), Warszawa 2009, s. 1072.

²³ Zob. E. Marszałkowska-Krześ, [w:] *System...*, t. 1, s. 1071.

²⁴ Zob. A. Kidyba, *Prawo handlowe*, Warszawa 2008, s. 80, według którego powyższe stanowi drugi aspekt zasady wiarygodności wpisu.

trzecie, jak i w relacjach z wyłącznym udziałem osób trzecich²⁵. Zgodnie z art. 42 KRSU domniemaniem tym nie są objęte dane wpisywane do działu 4 rejestru przedsiębiorców, co w rzeczywistości jest uzasadnione rodzajem danych ujawnianych w tej części KRS. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 lutego 2014 r.²⁶, celem m.in. przepisów art. 14 i 17 KRSU jest ochrona osób działających w zaufaniu do wpisu i ogłoszenia o wpisie, a każda czynność prawna dokonana przez osobę ujawnioną jeszcze w rejestrze jako uprawniony piastun osoby prawnej, ale już *de iure* nieuprawnioną do działania za tę osobę prawną wskutek odwołania ze składu organu, nie może być skutecznie podważona. Wreszcie nie można pominąć zasady nieusuwalności wpisów (art. 12 ust. 1 KRSU).

W kontekście tak określonych funkcji KRS, jak również zasad, które jego dotyczą, jasno zdaje się jawić cel regulacji zawartej w art. 12 ust. 3 KRSU. Skoro na podstawie tego przepisu ma dochodzić do wykreślenia z KRS danych niezgodnych z przepisami prawa, to możliwość takiego działania sądu jest trudna do przecenienia w związku z funkcją informacyjną KRS, jak również zasadą jawności i prawdziwości. W razie bowiem, gdyby sąd rejestrowy nie miał kompetencji do podjęcia tego rodzaju aktywności, niewykluczone byłoby powoływanie się przez osoby trzecie na dane ujawnione w KRS, które są niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa. W takim kontekście należałoby w ogóle postawić pytanie o sens utrzymywania rejestru z takimi danymi. Ostatecznie więc celem regulacji zawartej w art. 12 ust. 3 KRSU jest zapewnienie bezpieczeństwa obrotu. Z jednej strony umożliwia ono wykreślanie danych niedopuszczalnych, zaś z drugiej strony uniemożliwia ich wykreślanie bez ważnej podstawy prawnej²⁷. Jest to środek umożliwiający usuwanie nieprawidłowości we wpisach²⁸. Jednocześnie wskazuje się, że analiza art. 12 ust. 3 KRSU w kontekście zasad i funkcji KRS ma istotne znaczenie dla interpretacji tej regulacji²⁹.

²⁵ Tak A. Michnik, *Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym. Komentarz*, Warszawa 2013, s. 119.

²⁶ Wyrok SN z dnia 12 lutego 2014 r., IV CSK 361/13, OSNC 2015, nr 1, poz. 10.

²⁷ Tak Ł. Zamojski, *Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym. Komentarz*, Warszawa 2009, s. 70.

²⁸ Tak A. Michnik, *Ustawa...*, s. 96.

²⁹ M. Wrzolek-Romańczuk, „Wpis niedopuszczalny” w Krajowym Rejestrze Sądowym, „Przegląd Prawa Handlowego” 2002, nr 4, s. 3.

Należy jeszcze podkreślić, że zastosowanie art. 12 ust. 3 KRSU możliwe jest jedynie wobec danych ujawnionych w KRS. Przepis ten nie ma zastosowania do wpisów w innych rejestrach. Taki trafny pogląd przyjął Sąd Okręgowy w Warszawie w postanowieniu z dnia 23 października 2013 r.³⁰, w którym jednoznacznie odmówiono zastosowania art. 12 ust. 3 KRSU wobec wpisów w rejestrze handlowym.

2.3. Art. 12 ust. 3 KRSU a przepisy podobne

Artykuł 12 ust. 3 KRSU nie jest jednym przepisem, który daje podstawę do wszczęcia przez sąd rejestrowy postępowania rejestrowego z urzędu. Istnieje bowiem wiele przypadków, w których wpisy do KRS dokonywane są z urzędu. Nie wszystkie one rzecz jasne pełnią funkcję podobną do art. 12 ust. 3 KRSU, albowiem dokonanie z urzędu wpisu w zakresie Rejestru Dłużników Niewypłacalnych w żadnym zakresie nie czyni tej sytuacji podobną do art. 12 ust. 3 KRSU. Niemniej sytuacje podobne do omawianego przepisu (aczkolwiek nie zawsze związane z wpisem) to przede wszystkim: art. 24 ust. 6, art. 12 ust. 2, art. 25a i n. KRSU, art. 172 i 327 oraz art. 21 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych³¹. Wszystkie jednak z tych przepisów mają charakter wyjątkowy, albowiem jednym z fundamentalnych założeń, które przyświecają funkcjonowaniu rejestru, jest stałość danych rejestrowych, o ile nie zaistniała zmiana podstawy faktycznej czy prawnej danego wpisu³².

2.3.1. Art. 12 ust. 3 a art. 24 ust. 6 KRSU

Regulację najbardziej zbliżoną do art. 12 ust. 3 KRSU zawiera art. 24 ust. 6 KRSU. Zgodnie z tym przepisem w przypadkach uzasadnionych bezpieczeństwem obrotu sąd rejestrowy może dokonać z urzędu wykreślenia danych niezgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy lub wpisu danych odpowiadających rzeczywistemu

³⁰ Postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 23 października 2013 r., XXIII Ga 1564/13, LEX nr 1900036.

³¹ Tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1578 ze zm., dalej: KSH.

³² Tak: D. Paszukiewicz-Garstka, „Wpis niedopuszczalny” – wpisem nie przewidzianym przez prawo czy wpisem dokonanym na podstawie niedopuszczalnych aktów prawnych, „Przegląd Sądowy” 2000, nr 5, s. 30.

stanowi rzeczy, jeżeli dokumenty stanowiące podstawę wpisu lub wykreślenia znajdują się w aktach rejestrowych, a dane te są istotne. Oba przepisy dają podstawę do wszczęcia przez sąd rejestrowy postępowania z urzędu, jak również wykreślenia z rejestru określonych danych. Już jednak w tym ostatnim kontekście należy wskazać, że kompetencja sądu rejestrowego w postępowaniu opartym na art. 24 ust. 6 KRSU jest szersza, albowiem umożliwia on nie tylko dokonywanie wpisu negatywnego, lecz również pozytywnego, a więc wpisu do rejestru określonych danych. Niemniej pomiędzy powyższymi regulacjami zachodzą zasadnicze różnice, które powodują, że w zasadzie nigdy nie powinno dojść do wystąpienia między nimi realnego zbiegu. Oba przepisy służą co prawda zapewnieniu bezpieczeństwa obrotu, niemniej u ich podstaw leżą inne okoliczności.

Wskazując na różnice pomiędzy powyższymi regulacjami, przede wszystkim trzeba zaznaczyć, że postępowanie na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU będzie wszczęte, jeżeli dane ujawnione w rejestrze są niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa, tymczasem działalność sądu rejestrowego podjętą na podstawie art. 24 ust. 6 KRSU uzasadnia już niezgodność ujawnionych danych z rzeczywistym stanem rzeczy. O ile więc w postępowaniu rejestrowym prowadzonym na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU sąd ograniczy się do rozważania kwestii prawnej, o tyle w postępowaniu na podstawie art. 24 ust. 6 KRSU będzie badał przede wszystkim stan faktyczny³³.

Pomiędzy postępowaniami rejestrowymi prowadzonymi na podstawie art. 12 ust. 3 i art. 24 ust. 6 KRSU zachodzą również istotne różnice proceduralne. Na gruncie art. 12 ust. 3 KRSU wystarczającą podstawą wszczęcia postępowania jest stwierdzenie przez sąd rejestrowy, że dane ujawnione w rejestrze są niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa. W przypadku postępowania prowadzonego na podstawie art. 24 ust. 6 KRSU sprawa jest bardziej skomplikowana. O ile w aktualnym brzmieniu tego przepisu wszczęcie postępowania

³³ Por. M. Tarska, *Ustawa...*, s. 144, która również podkreśla, że dane niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy nie mogą być jednocześnie kwalifikowane jako dane niedopuszczalne w rozumieniu art. 12 ust. 3 KRSU. Odmiennie M. Wrzolek-Romańczuk, „*Wpis niedopuszczalny*...”, s. 4, według której wpis niezgodny z rzeczywistym stanem rzeczy jest jednocześnie wpisem niedopuszczalnym ze względu na obowiązujące przepisy prawa, albowiem jeżeli sąd rejestrowy ma badać zgodność z prawem danych wpisanych do rejestru, to nie można uznać, że przepisom prawa odpowiadają dane nieprawdziwe. Według tej autorki w przypadku danych niezgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy nie jest wykluczone zastosowanie art. 12 ust. 3 KRSU.

rejestrowego nie musi być poprzedzone postępowaniem przymuszającym, o tyle podjęcie przez sąd rejestrowy działań na podstawie art. 24 ust. 6 KRSU jest możliwe tylko wówczas, gdy dokumenty stanowiące podstawę wpisu lub wykreślenia znajdują się w aktach rejestrowych, a dane te są istotne. Jeżeli wobec tego sąd rejestrowy dostrzeże, że dane w rejestrze są niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy, ale nie będzie dysponował dokumentem, który mógłby być podstawą dokonania wpisu czy wykreślenia, to podjęcie przez sąd rejestrowy postępowania nie będzie możliwe. Dla przykładu jedynie można wskazać sytuację, w której podmiot trzeci powiadamia sąd rejestrowy, że członek zarządu spółki kapitałowej złożył rezygnację, niemniej nie przedstawia w tym zakresie jakiegokolwiek dokumentu. W takim przypadku może dojść ewentualnie do wszczęcia postępowania przymuszającego. Należy jeszcze tylko dodać, że dokumenty te muszą spełniać wymagania z art. 694⁴ § 1 KPC, w myśl którego dokumenty, na których podstawie dokonuje się wpisu do KRS, składa się w oryginałach albo poświadczonych urzędowo odpisach lub wyciągach. Powyższy wymóg stanowi istotne ograniczenie aktywności sądu rejestrowego w stosunku do postępowań prowadzonych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU, niemniej jest w pełni uzasadniony, zważywszy na konieczność zbadania przez sąd rejestrowy rzeczywistego stanu rzeczy, a nie tylko zgodności ujawnionych danych z przepisami prawa. Jednakże nie można pominąć, że nawet istnienie w aktach rejestrowych dokumentu obrazującego niezgodność wpisu z rzeczywistym stanem rzeczy nie zawsze będzie uzasadniać podjęcie przez sąd rejestrowy postępowania z urzędu na podstawie art. 24 ust. 6 KRSU. Dodatkowy bowiem wymóg wyraża się w konieczności oceny istotności danych, jak również zbadaniem, czy podjęcie przez sąd rejestrowy postępowania z urzędu jest uzasadnione bezpieczeństwem obrotu. Z tego też względu art. 24 ust. 6 KRSU może uzasadniać wykreślenie z KRS byłych członków zarządu, rady nadzorczej, albowiem do podmiotów tych należy reprezentacja spółki i brak ich wykreślenia, z uwagi na zasadę zupełności KRS, mógłby doprowadzić do poważnych problemów na rynku. Podobnie związane z bezpieczeństwem obrotu będą ujawnione w KRS nieprawdziwe dane dotyczące wspólników w spółce osobowej. Skoro bowiem wspólnicy spółki osobowej – co do zasady – odpowiadają za zobowiązania spółki, to ujawnienie osób, które nie są już wspólnikami, godzi w to bezpieczeństwo. Bezpieczeństwo obrotu może też uzasadniać podjęcie przez sąd rejestrowy działań w przypadku uzyskania wiedzy, że adres ujawniony w rejestrze nie jest prawidłowy. Natomiast – co do zasady – nie ma

wpływu na bezpieczeństwo obrotu ujawnienie lub nieujawnienie w rejestrze wspólnika (akcjonariusza) spółki kapitałowej, wysokości kapitału zakładowego spółki, a także brak wpisu do rejestru powołanego członka zarządu, chyba że według treści wpisu nie ma w spółce zarządu. Trzeba bowiem przypomnieć, że mechanizm wynikający z art. 24 ust. 6 KRSU ma charakter wyjątkowy i nie ma podstaw do rozszerzającej wykładni przesłanek w nim skonstruowanych. W postępowaniu prowadzonym na podstawie art. 24 ust. 6 KRSU sąd rejestrowy musi więc ważyć wszystkie powyższe okoliczności, które z kolei pozostają ambiwalentne w toku postępowania prowadzonego w oparciu o art. 12 ust. 3 KRSU. Ustawodawca bardziej więc dba o to, aby w rejestrze nie było danych niedopuszczalnych ze względu na obowiązujące przepisy prawa, niż o to, aby dane ujawnione w rejestrze odpowiadały rzeczywistości rzeczy.

Wreszcie nie można pominąć jeszcze jednej kwestii proceduralnej różniącej art. 12 ust. 3 i art. 24 ust. 6 KRSU. Otóż art. 12 ust. 3 KRSU umożliwia wykreślenie danych po wysłuchaniu zainteresowanych osób na posiedzeniu lub po wezwaniu do złożenia oświadczenia pisemnego, którego to wymogu nie ma na podstawie art. 24 ust. 6 KRSU³⁴. Trzeba jednak wskazać, że w oparciu o ogólne reguły postępowania cywilnego sąd rejestrowy również w toku działań podejmowanych na podstawie art. 24 ust. 6 KRSU powinien umożliwić uczestnikowi zajęcie stanowiska w sprawie, albowiem w przeciwnym przypadku naraża się na nieważność postępowania.

Wątpliwości budzi natomiast chwila dokonywania wpisu, jako czynności technicznej, w ramach postępowania prowadzonego na podstawie art. 24 ust. 6 KRSU. Do czasu nowelizacji art. 24 KRSU obowiązywała reguła, że wpisy dokonywane z urzędu na podstawie art. 24 ust. 3 i 4 KRSU (które do pewnego stopnia były odpowiednikiem art. 24 ust. 6 KRSU) następowały po uprawomocnieniu się postanowienia w przedmiocie wpisu. Ustawodawca jednak dokonując nowelizacji art. 24 KRSU, najprawdopodobniej „zapomniał” o treści art. 20 ust. 2a KRSU, który w dalszym ciągu odwołuje się w szczególności do art. 24 ust. 3 i 4 KRSU, które jednak obecnie już nie stanowią podstawy do dokonywania wpisu z urzędu. Powstaje więc pytanie, kiedy dokonać wpisu w przypadku, gdy jego podstawą jest art. 24 ust. 6 KRSU. Należy

³⁴ Por. E. Marszałkowska-Krześ, *Wpisy...*, s. 136, która również podkreśla różnice proceduralne pomiędzy art. 12 ust. 3 a art. 24 ust. 4 KRSU (obecnym art. 24 ust. 6 KRSU).

jeszcze dodać, na co już wskazywano, że w aktualnym stanie prawnym również w zakresie wpisów dokonywanych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU brakuje przepisu, który zobowiązywałby do dokonania wpisu dopiero po uprawomocnieniu się postanowienia o wykreśleniu niedopuszczalnych danych.

2.3.2. Art. 12 ust. 3 a art. 12 ust. 2 KRSU

Regulację art. 12 ust. 3 KRSU należy także odróżnić od unormowania zawartego w art. 12 ust. 2 KRSU, zgodnie z którym, jeżeli okaże się, że w rejestrze znajduje się wpis zawierający oczywiste błędy lub niezgodności z treścią postanowienia sądu, sąd z urzędu sprostuje wpis. Z oczywistym błędem wpisu możemy mieć do czynienia wówczas, gdy samo postanowienie o wpisie taki błąd zawiera, co stanowić będzie z kolei podstawę do sprostowania samego postanowienia, której to kwestii art. 12 ust. 2 KRSU nie dotyczy³⁵. Rozbieżność natomiast pomiędzy treścią wpisu a treścią postanowienia wynika stąd, że wpis jest czynnością techniczną, co prawda dokonywaną na podstawie orzeczenia sądu, niemniej faktycznie od niego niezależną. Sprostowanie wpisu jest czynnością techniczną, jednakże zawsze powinno mieć podstawę w orzeczeniu sądu rejestrowego³⁶.

Nie można wykluczyć przypadku, że w wyniku oczywistego błędu lub niezgodności wpisu z postanowieniem dane wpisane do KRS będą niedopuszczalne w rozumieniu art. 12 ust. 3 KRSU. Może dojść np. do sytuacji, w której w wyniku oczywistego błędu zamiast kapitału zakładowego w wysokości 5000 zł zostanie ujawniony kapitał zakładowy wielkości 500 zł, a więc niższy od minimalnego kapitału zakładowego tego typu spółki. Niemniej, jeżeli do wpisania takich danych – nawet niedopuszczalnych ze względu na obowiązujące przepisy prawa – doszło w wyniku oczywistej omyłki, to będzie zachodziła podstawa jedynie do sprostowania wpisu, a nie wszczęcia postępowania o jego wykreślenie na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU³⁷.

³⁵ Tak też Ł. Zamojski, *Ustawa...*, s. 69.

³⁶ Tak: A. Jakubecki, [w:] *Krajowy Rejestr Sądowy i postępowanie rejestrowe. Praktyczny komentarz*, L. Ciulkin, A. Jakubecki, N. Kowal, Warszawa 2002, s. 54.

³⁷ Nie można zaaprobować poglądu, który przedstawiają D. Bugajna-Sporczyk i K. Kuć-Kwaśniewicz; omawiając art. 12 ust. 3 KRSU, autorki te piszą: „Wykreślenia i sprostowania dokonane w trybie tego przepisu”, albowiem art. 12 ust. 3 KRSU nie dotyczy sprostowań – zob. D. Bugajna-Sporczyk, K. Kuć-Kwaśniewicz, *Krajowy...*, Legalis

Sprostowanie wpisu oznacza usunięcie z rejestru wpisu zawierającego oczywiste błędy lub niezgodnego z postanowieniem, a więc jest wyjątkiem od zasady nieusuwalności wpisu³⁸. Powyższe sugerowałoby, że sprostowanie wpisu nie jest nowym wpisem, a więc w odpisie pełnym powinien być teoretycznie widoczny tylko jeden wpis, o treści ustalonej po sprostowaniu. Powyższe stanowiłoby istotną różnicę w stosunku do wpisów dokonywanych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU. Niemniej w tym kontekście należy przywołać § 17 pkt 6 lit. f rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach³⁹, który sprostowanie traktuje jak każdy inny wpis zmianowy, a tylko nakazuje, aby zamieszczać w rejestrze informację o sprostowaniu.. Powyższe oznacza, że w wyniku sprostowania wpisu dochodzi do dokonania nowego wpisu, a sam wpis prostowany, jak i prostujący w pełnym odpisie z KRS będzie oznaczony odmiennym numerem.

2.3.3. Art. 12 ust. 3 KRSU a art. 172 i 327 KSH

Regulację zbliżoną do art. 12 ust. 3 KRSU zawiera również art. 172, 327 KSH⁴⁰. Zgodnie z tymi przepisami, jeżeli po zarejestrowaniu spółki z o.o. lub spółki akcyjnej zostały stwierdzone braki wynikłe z niedopełnienia przepisów prawa, sąd rejestrowy, z urzędu albo na wniosek osób mających interes prawny, wzywa spółkę do usunięcia braków i wyznacza w tym celu odpowiedni termin. Jeżeli spółka nie uczyni zadość wezwaniu, sąd rejestrowy może nakładać grzywny według zasad określonych w przepisach o Krajowym Rejestrze Sądowym. Wskazuje się, że przepisy te regulują postępowanie o wymuszenie spełnienia obowiązków ustawowych⁴¹. O ile jednak art. 12 ust. 3 KRSU stanowi o danych niedopuszczalnych ze względu na obowiązujące przepisy prawa, o tyle art. 172 i 327 KSH dotyczą braków wynikłych z niedopełnienia przepisów prawa. Braki, o których mowa w Kodeksie spółek handlowych, nie muszą dotyczyć danych ujawnionych w rejestrze, ale mogą być

³⁸ Tak M. Tarska, *Ustawa...*, s. 136.

³⁹ Dz.U. poz. 1667 ze zm.; dalej: rozporządzenie z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowego prowadzenia rejestrów.

⁴⁰ Na zbliżony charakter tych regulacji zwraca uwagę również M. Tarska, *Ustawa...*, s. 151.

⁴¹ Tak A. Koch, *Braki przy wpisie spółki z o.o. do rejestru handlowego i konsekwencje ich nieusunięcia (art. 173 k.h.)*, „Przegląd Prawa Handlowego” 1996, nr 4, s. 1 i literatura tam powołana.

związane choćby z brakiem w aktach rejestrowych dokumentów, które powinny być tam złożone, np. jednolitego tekstu umowy (statutu) spółki. W doktrynie wskazuje się, że brakiem takim może być niedopełnienie przepisów w kontekście umowy (statutu) spółki, ale również innych dokumentów koniecznych do zarejestrowania⁴². W art. 172 i 327 KSH nie chodzi więc o dane, które są niedopuszczalne, lecz takie, które można zakwalifikować jako braki⁴³. W postanowieniu SN z dnia 7 listopada 1995 r.⁴⁴, na gruncie analogicznego przepisu w Kodeksie handlowym⁴⁵ uznano, że zarząd spółki z o.o. może w toku postępowania naprawczego, przewidzianego w art. 173 KH, zgłaszać wniosek o obniżenie kapitału zakładowego określonego odrębną uchwałą wspólników, dostosowując wielkość kapitału zakładowego do faktycznie istniejącego w spółce, przy zachowaniu obowiązków wynikających z art. 159 oraz art. 259–261 KH. Jeżeli jednak po zarejestrowaniu spółki z o.o. lub spółki akcyjnej zostały stwierdzone braki wynikłe z niedopełnienia przepisów prawa, które powodują, że dane umieszczone w rejestrze są niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa, to zasadne jest stanowisko, iż nie może wówczas dojść do zastosowania art. 12 ust. 3 KRSU, albowiem art. 172 i 327 KSH stanowią w tym zakresie normy typu *lex specialis*⁴⁶. Trzeba jednak odnotować, że w doktrynie wyrażono również pogląd odmienny, według którego to art. 12 ust. 3 KRSU jest przepisem *lex specialis* wobec art. 327 KSH⁴⁷. Zaznaczono, że sankcja wynikająca z art. 12 ust. 3 KRSU – co do zasady – nie koliduje z tolerancją dla braków wynikających z art. 327 KSH, a jednocześnie art. 12 ust. 3 KRSU ma istotne znaczenie dla podstawowych funkcji spełnianych przez KRS, zwłaszcza w zakresie ujawniania danych rzetelnych. Zdaniem A.W. Wiśniewskiego okoliczności te

⁴² A. Kidyba, *Kodeks spółek handlowych*, t. 1, *Komentarz do art. 1–300 k.s.h.*, Warszawa 2015, s. 756.

⁴³ M. Chomiuk, [w:] *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, Z. Jara (red.), Warszawa 2014, s. 620.

⁴⁴ Postanowienie SN z dnia 7 listopada 1995 r., I CRN 190/95, OSNC 1996, nr 3, poz. 44.

⁴⁵ Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. – Kodeks handlowy (Dz.U. Nr 57, poz. 502 ze zm.), dalej: KH.

⁴⁶ Zob. Ł. Zamojski, *Rejestracja spółek. Zagadnienia materialne i procesowe*, Warszawa 2008, s. 132. Podobnie M. Wrzolek-Romańczuk, „Wpis niedopuszczalny”..., s. 6. Por. S. Sołtysiński, [w:] *Kodeks spółek handlowych*, t. 3, *Komentarz do artykułów 301–458*, S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaja, Warszawa 2008, s. 230, który co prawda nie zajmuje jednoznacznego stanowiska, niemniej podnosi, że wpis spółki do rejestru sanuje wszelkie braki wynikające z niedopełnienia przepisów prawa, co może oznaczać wyłączenie stosowania art. 12 ust. 3 KRSU.

⁴⁷ A.W. Wiśniewski, [w:] *Kodeks spółek handlowych*, t. 3b, *Spółka akcyjna. Komentarz do art. 393–490*, A. Opalski (red.), Warszawa 2016, komentarz do art. 327 KSH, nb. 4.

przemawiają za uznaniem art. 12 ust. 3 KRSU za przepis *lex specialis* wobec art. 327 KSH.

Nade wszystko trzeba jednak zwrócić uwagę na różnice proceduralne zachodzące pomiędzy regulacjami art. 12 ust. 3 KRSU a art. 172 i 327 KSH. Pominąwszy fakt, że art. 172 i 327 KSH *expressis verbis* stanowią, iż uregulowane w nich postępowanie może być wszczęte na wniosek, to jednak nie można pominąć tej istotnej okoliczności, że postępowanie to, w odróżnieniu od tego prowadzonego na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU, nie jest postępowaniem rejestrowym w rozumieniu art. 694¹ § 1 KPC i nigdy nie zakończy się wpisem do rejestru lub wykreśleniem z niego określonych danych. Postępowanie prowadzone w oparciu o art. 172 i 327 KSH nakierowane jest na przymuszenie spółki do samodzielnego złożenia stosownego wniosku, najczęściej wniosku o zmianę danych ujawnionych w rejestrze, natomiast w jego toku sąd rejestrowy nigdy w tym zakresie nie wyreńczy strony, dokonując z urzędu określonego wpisu pozytywnego lub negatywnego w rejestrze. W tym zresztą kontekście postępowanie prowadzone na podstawie art. 172 i 327 KSH jest najbardziej zbliżone do postępowania przymuszającego wszczętego na podstawie art. 24 ust. 1 KRSU. Obok podstaw do prowadzenia tego postępowania jest to druga istotna różnica pomiędzy rozważanymi regulacjami.

2.3.4. Art. 12 ust. 3 KRSU a art. 21 KSH

Kolejnym przepisem zbliżonym do art. 12 ust. 3 KRSU jest art. 21 § 1 KSH, zgodnie z którym sąd rejestrowy może orzec o rozwiązaniu wpisanej do rejestru spółki kapitałowej w przypadku, gdy:

- 1) nie zawarto umowy spółki;
- 2) określony w umowie albo statucie przedmiot działalności spółki jest sprzeczny z prawem;
- 3) umowa albo statut spółki nie zawiera postanowień dotyczących firmy, przedmiotu działalności spółki, kapitału zakładowego lub wkładów;
- 4) wszystkie osoby zawierające umowę spółki albo podpisujące statut nie miały zdolności do czynności prawnych w chwili ich dokonywania.

Zaistnienie sytuacji określonej w tym przepisie może prowadzić do tego, że dane ujawnione w rejestrze będą niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa. Niemniej, po pierwsze, sytuacja taka nie zawsze musi nastąpić, albowiem np. okoliczność, że umowa spółki nie zawiera przepisów o firmie, nie musi prowadzić do tego, że firma niewynikająca z umowy, ale umieszczona w KRS, będzie niedopuszczalna w rozumieniu art. 12 ust. 3 KRSU. Poza tym jednak należy zaznaczyć, że w razie zbiegu art. 12 ust. 3 KRSU i art. 21 KSH powinno się stosować obie regulacje. O ile bowiem stosowanie art. 12 ust. 3 KRSU będzie zmierzało do wyeliminowania określonych danych z rejestru, o tyle postępowanie wszczęte na podstawie art. 21 KSH będzie ewentualnie skutkowało wydaniem orzeczenia o rozwiązaniu spółki, niemniej do zakończenia likwidacji i złożenia wniosku będzie ona w dalszym ciągu widoczna w rejestrze. Z tego też względu postępowanie prowadzone na podstawie art. 21 KSH, w odróżnieniu od tego wszczętego w oparciu o art. 12 ust. 3 KRSU, nie będzie postępowaniem rejestrowym, albowiem nie jest to postępowanie o wpis, lecz o rozwiązanie spółki⁴⁸.

2.3.5. Art. 12 ust. 3 a art. 25a KRSU

Regulacją podobną do art. 12 ust. 3 KRSU jest również art. 25a KRSU, który daje podstawę do wszczęcia przez sąd rejestrowy postępowania z urzędu, jeżeli:

- 1) oddalając wniosek o ogłoszenie upadłości lub umarzając postępowanie upadłościowe, sąd upadłościowy stwierdzi, że zgromadzony w sprawie materiał daje podstawę do rozwiązania bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego;
- 2) oddalono wniosek o ogłoszenie upadłości lub umorzono postępowanie upadłościowe z tego powodu, że majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania;
- 3) wydano postanowienie o odstąpieniu od postępowania przymuszającego lub jego umorzeniu;

⁴⁸ Por. E. Marszałkowska-Krześ, *Wpisy...*, s. 137. Autorka wskazuje, że wpis spółki nie może zostać wykreślony z urzędu w trybie usuwania danych niedopuszczalnych. Tak też M. Wrzolek-Romańczuk, *„Wpis niedopuszczalny”...*, s. 6.

- 4) mimo wezwania sądu rejestrowego nie złożono rocznych sprawozdań finansowych za dwa kolejne lata obrotowe;
- 5) mimo dwukrotnego wezwania sądu rejestrowego nie wykonano innych obowiązków, o których mowa w art. 24 ust. 1 KRSU.

Aczkolwiek powyższy przepis daje podstawę do wszczęcia postępowania z urzędu, a postępowanie to może się zakończyć wpisem polegającym na wykreśleniu spółki z rejestru, to jednak również w tym przypadku pomiędzy regulacją art. 12 ust. 3 i art. 25a KRSU zachodzą istotne różnice. O ile bowiem art. 12 ust. 3 KRSU dotyczy danych niedopuszczalnych ze względu na obowiązujące przepisy prawa, o tyle art. 25a KRSU do kwestii tej w ogóle się nie odnosi, samodzielnie określając podstawy umożliwiające wszczęcie określonego w nim postępowania, przy czym podstawy te nie tyle odnoszą się do niezgodności określonych danych z prawem, ile raczej są związane z niedopełnieniem przez podmiot rejestrowy określonych obowiązków lub jego biernością, która tworzy podejrzenie, że podmiot ten nie ma zbywalnego majątku i nie prowadzi działalności. Na różną kognicję sądu rejestrowego w tym postępowaniach jednoznacznie wskazuje art. 25a ust. 2 KRSU, zgodnie z którym w toku postępowania o rozwiązanie podmiotu wpisanego do rejestru bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego sąd rejestrowy bada, czy podmiot ten posiada zbywalny majątek i czy faktycznie prowadzi działalność. Powyższe znajduje również potwierdzenie w art. 25d ust. 1 KRSU, zgodnie z którym w przypadku ustalenia przez sąd rejestrowy w postępowaniu o rozwiązanie podmiotu wpisanego do rejestru bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego, że podmiot ten nie posiada zbywalnego majątku i faktycznie nie prowadzi działalności, sąd rejestrowy orzeka o rozwiązaniu podmiotu bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego i zarządza jego wykreślenie z rejestru.

Niezależnie od powyższego pomiędzy postępowaniami prowadzonymi na podstawie art. 12 ust. 3 i art. 25a ust. 1 KRSU zachodzi jeszcze jedna istotna różnica. O ile art. 12 ust. 3 KRSU daje sądowi rejestrowemu kompetencję do wykreślenia niedopuszczalnych danych, o tyle w razie efektywnego zakończenia postępowania o rozwiązanie bez likwidacji sąd rejestrowym wykreśla określony podmiot z rejestru, a więc ustaje jego byt prawny. Aczkolwiek o kwestii tej będzie jeszcze mowa, to już w tym miejscu należy przywołać stanowisko wyrażone choćby w postanowieniu SN

z dnia 27 października 2010 r.⁴⁹, zgodnie z którym nie jest możliwe wykreślenie na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU samego podmiotu wpisanego do rejestru, a co najwyżej poszczególnych danych o tym podmiocie, jeżeli byłyby one niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa.

⁴⁹ Postanowienie SN z dnia 27 października 2010 r., V CSK 114/10, LEX nr 1157581.

3. Wstępna analiza spraw prowadzonych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU

3.1. Przedmiot wstępnej analizy

W ramach wstępnego badania spraw rejestrowych prowadzonych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU poddano analizie przede wszystkim sposób ich wstępnej rejestracji, sposób wszczęcia postępowania, jak również rodzaj orzecznika, który sprawę taką prowadził od początku.

3.2. Rejestracja spraw rejestrowych prowadzonych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU

Pierwszym zagadnieniem, przed którym należało stanąć w związku z przeprowadzanymi badaniami, był wybór akt (sygnatur spraw), które będą objęte badaniem. W tym zakresie zresztą badania napotkały pierwszą przeszkodę. Zgodnie z § 161 pkt 1 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej⁵⁰ w wydziałach gospodarczych sądów rejonowych (sądach rejestrowych) oraz w wydziałach cywilnych sądów okręgowych, którym powierzono prowadzenie rejestrów, prowadzi się wykaz „Ns-Rej. ...”, przy czym w myśl § 163 ust. 2 tego zarządzenia do wykazów „Ns-Rej. ...” wpisuje się także sprawy, w których postępowanie zostało wszczęte z urzędu. W sprawach tych wpisu dokonuje się po wydaniu pierwszego postanowienia (zarządzenia) w sprawie, umieszczając w rubryce „Oznaczenie wnioskodawcy” wyrazy „z urzędu”. Natomiast na podstawie § 164 ust. 1 pkt 1 tego zarządzenia w sądach rejonowych w wydziałach gospodarczych Krajowego Rejestru Sądowego prowadzi się wykaz „Ns-Rej. KRS” – dla spraw rejestrowych dotyczących wszelkich wpisów do Krajowego Rejestru Sądowego oraz dla innych spraw rozpoznawanych przez sąd rejestrowy, których przedmiotem nie są wnioski o wpis. Jednocześnie załącznik do zarządzenia zawiera „Wykaz spraw podlegających symbolizacji”, jednakże nie przewidziano w nim

⁵⁰ Dz.Urz. MS Nr 5, poz. 22 ze zm.

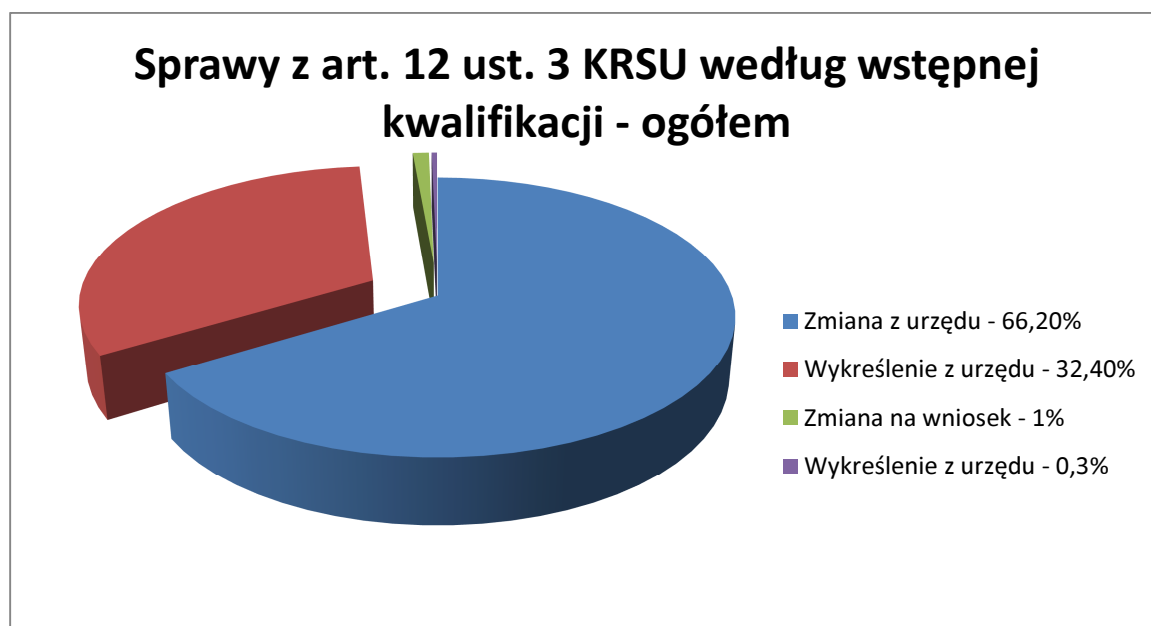
symboli właściwych dla spraw rejestrowych, a w szczególności tych prowadzonych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU.

W tych okolicznościach powstał problem zastosowania kryterium wyboru spraw. Zdecydowano, że urządzeniem w tym pomocnym będzie funkcjonujący w każdym sądzie rejestrowym program komputerowy Biurowość, w którym sprawy rejestrowe są ujawniane z zastosowaniem następującego podziału:

1. wpis,
2. inne postępowanie przymuszające,
3. postępowanie przymuszające dotyczące sprawozdań finansowych,
4. postępowanie o wyznaczenie kuratora,
5. postępowanie o rozwiązanie podmiotu bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego (art. 25a KRSU),
6. postępowanie o upoważnienie do zwołania zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia,
7. postępowanie o przyjęcie dokumentów do akt rejestrowych,
8. postępowanie o wyznaczenie biegłego rewidenta,
9. wniosek niezwiązany z wpisem do rejestru,
10. wniosek o wpis nie na formularzu,
11. wniosek o wykreślenie (podmiotu z rejestru) nie na formularzu,
12. wniosek o zmianę (danych podmiotu) nie na formularzu,
13. wpis (do rejestru) z urzędu, zmiana (wpisu) z urzędu,
14. wykreślenie z urzędu, zawieszenie działalności gospodarczej,
15. anulowanie zawieszenia działalności gospodarczej,
16. wykreślenie w trybie art. 25a KRSU z urzędu na skutek rozwiązania podmiotu bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego.

Z powyższej kwalifikacji opartej na systemie Biurowość wynika, że brakuje kategorii, która wprost odnosiłaby się do wpisów dokonywanych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU. Nie było więc możliwości dokonania wyboru próby badawczej poprzez zastosowanie filtra używanego w systemie Biurowość. Poza tym w różnych sądach, Wydziałach Gospodarczych KRS, a nawet przez różnych orzeczników w tym samym Wydziale sprawy te były różnie oznaczane. Najczęściej sprawy prowadzone na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU były oznaczane jako „zmiana z urzędu”. Taka

kwalfikacja wstępna wystąpiła w 190 przypadkach, co stanowiło 66,20% przebadanych spraw. Niemniej dość często sprawy prowadzone na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU były oznaczane jako „wykreślenie z urzędu”. Taka kwalfikacja wystąpiła w 93 przypadkach, co stanowiło 32,40% wszystkich spraw. Wreszcie w przypadku trzech spraw kwalfikacja była „zmiana na wniosek”, co stanowiło 1% przebadanych spraw. Natomiast w przypadku jednej sprawy zastosowano kwalfikację „wykreślenie na wniosek”, co stanowiło 0,3% przebadanych spraw. Zestawienie powyższych danych zawiera poniższy wykres.

Należy wskazać, że kwalfikacja sprawy jako „zmiana z urzędu” była najczęstsza w przypadku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie, albowiem stanowiła aż 95,28% przebadanych spraw. Natomiast najrzadziej przebadane sprawy w ten sposób były kwalfikowane w Sądzie Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, bowiem wystąpiło to jedynie w przypadku 32,95% spraw.

Wstępna kwalfikacja sprawy prowadzonej na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU jako „wykreślenie z urzędu” była najczęstsza w Sądzie Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku i wystąpiła w 67,05% przebadanych spraw z tego Sądu, zaś najrzadziej występowała ona w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, albowiem dotyczyła jedynie 1,89% przebadanych spraw z kognicji tego Sądu.

Należy dodać, że w przypadku Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku nie wystąpiła inna wstępna kwalifikacja niż „wykreślenie z urzędu” lub „zmiana z urzędu”. W przypadku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie jedna z przebadanych spraw (a więc 1,14% spraw z tego Sądu) została zakwalifikowana jako „wykreślenie na wniosek”. Można przypuszczać, że nastąpiło to na skutek omyłki pisarskiej, albowiem dalej podkreślano, że postępowanie prowadzone jest z urzędu. Natomiast w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie trzy sprawy (a więc 2,83% spraw z tego Sądu) zakwalifikowane zostały jako „zmiana na wniosek”. Były to sprawy o sygn. akt: Wa XIII Ns-Rej. KRS 51081/13/085, Wa XIV Ns-Rej. KRS 11948/15/495, Wa XIV Ns-Rej. KRS 35961/15/628.

Jak już nadmieniono, różnice we „wstępnej kwalifikacji” sprawy stanowiły istotne utrudnienie w przeprowadzanych badaniach, gdyż zmuszały do przeglądania różnej kategorii spraw, bowiem program Biurowość nie ma możliwości przeszukiwania spraw np. według treści orzeczeń. Niezależnie od tego jeszcze większą trudnością była okoliczność, że na wstępnej kwalifikacji przez „zmiana z urzędu”, „wykreślenie z urzędu” określano nie tylko sprawy prowadzone na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU, lecz również wiele innych, np. prowadzonych na podstawie art. 24 ust. 6 KRSU, związanych ze sprostowaniem wpisu lub postanowienia o wpisie („zmiana z urzędu”) czy art. 25a KRSU („wykreślenie z urzędu”). Powyższe oznaczało, że w każdym przypadku po wyborze sprawy należało w systemie Biurowość zapoznać się z treścią orzeczenia w celu ustalenia, czy sprawa ma związek z wpisem dokonywanym na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU. Dopiero w razie pozytywnego wyniku tej próby zamawiano akta rejestrowe. W przypadku ustalenia, że sprawa nie jest prowadzona na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU, pomijano ją w dalszych badaniach i na jej miejsce dokonywano wyboru sprawy pozostającej w związku z prowadzonymi badaniami.

Należy jedynie nadmienić, że rozwiązaniem alternatywnym byłoby zwrócenie się do Departamentu Informatyzacji i Rejestrów Sądowych Ministerstwa Sprawiedliwości o przedstawienie na podstawie danych zawartych w Centralnej Informacji KRS wykazu wpisów, które w latach 2014–2016 zostały dokonane na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU. Zgodnie bowiem z § 17 pkt 6 lit. f rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów dla każdego wpisu w pozycji rejestru zamieszcza się rodzaj

wpisu, tzn. np. zmiana, w miarę potrzeby określona jako wpis z urzędu na podstawie art. 12 ust. 3 i art. 24 ust. 3 i 4 ustawy. Niemniej zastosowanie takiej metodologii uniemożliwiłoby prześledzenie toku tych postępowań prowadzonych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU, które nie zakończyły się wpisem do rejestru, natomiast zważenie na sposób prowadzenia tych spraw miało istotne walory badawcze.

3.3. Sposób wszczęcia postępowania

Sposób wszczęcia postępowania prowadzonego na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU zdaje się określać właśnie ten przepis, który jednoznacznie stanowi o wykreśleniu z urzędu, co zdawałoby się rozstrzygać, że postępowanie takie może być prowadzone jedynie z urzędu. Niemniej już z omówienia sposobu kwalifikacji sprawy wynika, że w przebadanych sprawach tak było najczęściej, ale zdarzały się również sytuacje odmienne. Należy wskazać, że aż w 283 przeanalizowanych sprawach rejestrowych postępowanie było wszczynane z urzędu. Stanowiło to 98,61% przebadanych spraw. Niemniej w pozostałych 1,39% postępowanie na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU było prowadzone jako postępowanie na wniosek. Należy podkreślić, że wśród przebadanych spraw Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku wszystkie były prowadzone z urzędu. Najwięcej spraw opartych na art. 12 ust. 3 KRSU prowadzonych na wniosek było w przypadku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie, bowiem były to trzy sprawy, co stanowiło 2,83% spraw przeanalizowanych z tego Sądu. Trzeba jednak przyznać, że z akt rejestrowych wynika, iż dla Sądu kwalifikowanie powyższych spraw jako prowadzonych na wniosek było problematyczne. W sprawie Wa XIII Ns-Rej. KRS 51081/13/085 bowiem z zarządzenia wstępnego wynika, że postępowanie jest na wniosek, tak też wynika z komparycji postanowienia zarówno Sądu Rejonowego, jak i Sądu Okręgowego. Niemniej decyzja Sądu Rejonowego, od której oddalono apelację brzmi: „stwierdzić brak podstaw do wszczęcia postępowania z urzędu”. W sprawie Wa XIV Ns-Rej. KRS 37838/14/510 w zarządzeniu wstępnym wskazano, że postępowanie jest prowadzone na wniosek, przy czym w komparycji postanowienia referendarza sądowego wskazano, że sprawa jest „z urzędu na skutek wniosku” i stwierdzono „brak podstaw do dokonania wpisu”. Wreszcie sprawa o sygn. akt Wa XIV Ns-Rej. KRS 35961/15/628 została zakwalifikowana w zarządzeniu wstępnym jako sprawa „na wniosek”, ale w postanowieniu Sądu

Rejonowego oraz Sądu Okręgowego wskazano, że jest ona prowadzona z urzędu, zaś osoby, które tytułowały się wnioskodawcami, zostały oznaczone jako uczestnicy, a nie wnioskodawcy. W przypadku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie jako wszczęcie na wniosek zakwalifikowano jedną sprawę, niemniej – jak już podnoszono – nastąpiło to najprawdopodobniej na skutek omyłki, bowiem w orzeczeniach wydawanych w tej sprawie podkreślano, że postępowanie toczy się z urzędu. W rzeczywistości więc sprawy na wniosek były tylko w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie.

Interesujące w powyższym kontekście jest zwrócenie uwagi, kto był w tych trzech sprawach uznany za wnioskodawcę. W sprawach:

- Wa XIII Ns-Rej. KRS 51081/13/085 za wnioskodawcę uznano żonę wspólnika spółki, której wpis dotyczył,
- Wa XIV Ns-Rej. KRS 35961/15/628 za wnioskodawcę uznano wspólników spółki z o.o., której wpis dotyczy,
- Wa XIV Ns-Rej. KRS 37838/14/510 za wnioskodawcę uznano wspólników spółki z o.o., której wpis dotyczy.

W tym kontekście zasadne jest postawienie pytania, czy sprawy o wykreślenie danych niedopuszczalnych mogą być prowadzone na wniosek, mimo zawartej w art. 12 ust. 3 *in fine* KRSU dyspozycji o wykreśleniu z urzędu. Problem ten w zasadzie nie jest poruszany przez komentatorów, jak również odpowiedź na tak postawione pytanie nie wynika bezpośrednio z przepisów ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. Pośrednio tej problematyki dotyczy art. 19 ust. 1 KRSU, zgodnie z którym wpis do rejestru jest dokonywany na wniosek, chyba że przepis szczególny przewiduje wpis z urzędu. Niemniej z przepisu tego trudno wywieść, czy w sytuacji, w której wpis dokonywany jest z urzędu, nie jest możliwe złożenie wniosku. Z tego też względu rozstrzygnięcia problemu należy poszukiwać na gruncie Kodeksu postępowania cywilnego. Przepisy regulujące postępowanie rejestrowe również nie zawierają w tym zakresie jakiegokolwiek wskazówki. Zasadnicze w tym zakresie znaczenie ma art. 506 KPC, zgodnie z którym sąd wszczyna postępowanie nieprocesowe na wniosek; w wypadkach wskazanych w ustawie sąd może wszcząć postępowanie także z urzędu. W orzecznictwie trafnie podnosi się, że złożenie przez

stronę wniosku w sprawie, którą sąd może wszcząć z urzędu, nie ogranicza uprawnień sądu do jej rozstrzygnięcia, natomiast ogranicza skuteczność dyspozytywnych czynności wnioskodawcy⁵¹. Z tego też względu należy przyjąć, że również postępowanie o wykreślenie wpisu niedopuszczalnego może być prowadzone na wniosek⁵². Taką możliwość wprost dopuszcza M. Wrzolek-Romańczuk, która zaznacza, że wszczęcie w warunkach określonych w art. 12 ust. 3 KRSU postępowania z urzędu jest jedynie dodatkowym środkiem ochrony zapewniającym prawidłowość wpisów, niemniej powyższe nie oznacza, iż postępowanie to nie może być prowadzone z urzędu⁵³.

Z postępowaniem o wykreślenie na wniosek danych niedopuszczalnych nie będziemy mieć do czynienia często, co zresztą wprost wynika z przytoczonych wyżej danych. Należy bowiem zaznaczyć, że przyjęcie prowadzenia postępowania na wniosek nie oznacza, iż konieczne i wystarczające jest istnienie wniosku o wszczęcie tego postępowania, ale jednocześnie niezbędne jest uznanie podmiotu składającego taki wniosek za zainteresowanego w rozumieniu art. 510 § 1 KPC. W przypadku braku spełnienia przez podmiot składający wniosek warunków z art. 510 § 1 KPC pismo takie będzie mogło być potraktowane jedynie jako źródło informacji, co będzie ewentualnie umożliwiać wszczęcie postępowania z urzędu.

W razie zaakceptowania możliwości wszczęcia przedmiotowego postępowania na wniosek odrębną kwestią są warunki formalne i fiskalne takiego wniosku. Z uwagi na fakt, że wniosek ten jest nie tyle żądaniem zmiany wpisu, ile zbadania jego zgodności z prawem, trzeba więc uznać, iż może być on złożony bez konieczności zastosowania formularza. Odmienną kwestią jest opłata sądowa należna od tego typu wniosku. W tej kwestii nie można stosować tych przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych⁵⁴, które regulują opłatę sądową od wniosku o zmianę danych. Zasadne wobec tego byłoby zastosowanie art. 59 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, który dotyczy innych wniosków niż wymienione w art. 52–58 tej ustawy, jeżeli należą do właściwości sądu

⁵¹ Tak postanowienie SN z dnia 17 września 2008 r., III CSK 56/08, LEX nr 560578

⁵² Tak również A. Malmuk-Cieplak, *Wpis niedopuszczalny*, „Rejent” 2005, nr 4, s. 116, która wprost zaznacza, że dopuszczalność wszczęcia postępowania z urzędu nie uniemożliwia złożenia wniosku przez osobę uprawnioną o podjęcie działań wynikających z art. 12 ust. 3 KRSU.

⁵³ M. Wrzolek-Romańczuk, „*Wpis niedopuszczalny*”..., s. 7.

⁵⁴ Tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 623 ze zm.

dokonującego wpisów w Krajowym Rejestrze Sądowym. Ostatecznie więc należna opłata wynosiłaby 300 zł. Zważywszy zaś, że przedmiotowy wniosek nie jest wnioskiem o wpis, to brak podstaw do wymagania na tym etapie od wnioskodawcy opłaty za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

W kontekście powyższych uwag trzeba wskazać, że w zbadanych sprawach kwestia wymogów formalnych i fiskalnych wniosków o wykreślenie danych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU nie była rozstrzygana jednolicie. Pismo wszczynające postępowanie w sprawie o sygn. akt Wa XIII Ns-Rej. KRS 51081/13/085 zostało złożone bez formularza i uiszczono od niego opłatę sądową w kwocie 300 zł. W sprawie o sygn. akt Wa XIV Ns-Rej. KRS 37838/14/510 wnioskodawca złożył również wniosek bez zachowania formularza, niemniej nie uiścił od niego jakiegokolwiek opłaty, a sprawie i tak został nadany bieg. Podobnie było w sprawie o sygn. akt Wa XIV Ns-Rej. KRS 37838/14/510, z tym że od apelacji w tej sprawie uiszczono opłatę w wysokości 40 zł i apelacja ta została merytorycznie rozpoznana.

3.4. Orzecznik prowadzący postępowanie

Przeprowadzone badania w zasadzie jednoznacznie wskazują, że sprawy o wykreślenie danych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU są prowadzone w pierwszej fazie postępowania przez referendarzy sądowych. Udział sędziego ma miejsce w zasadzie dopiero w przypadku skargi na orzeczenie referendarza sądowego i w postępowaniu drugoinstancyjnym, oczywiście pod warunkiem, że do niego w ogóle w danej sprawie dojdzie.

W zakresie spraw objętych badaniem referendarz sądowy orzekał w 280 sprawach, co daje 97,56%. Jedynie siedem spraw, a więc 2,44%, nie było nigdy rozpoznawanych przez referendarza sądowego, ale od początku należało do referatu sędziego, przy czym trzy z tych spraw były rozpoznawane przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, zaś cztery przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie. Z akt spraw nie wynikało, dlaczego zostały one skierowane bezpośrednio do referatu sędziów. Należy wobec tego przyjąć, że przydział nastąpił na zasadach ogólnych według kolejności wpływu.

Powyższy wynik badań należy ocenić bezwzględnie pozytywnie. Zgodnie bowiem z art. 509¹ § 2 KPC czynności w postępowaniach należących do właściwości sądów rejonowych prowadzących rejestry sądowe może wykonywać referendarz sądowy, z wyłączeniem prowadzenia rozprawy. Nie może budzić wątpliwości kompetencja referendarzy sądowych do orzekania w sprawach prowadzonych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU. Niemniej kompetencję tę referendarze mieli również w okresie poprzedzającym ostatnią nowelizację powyższego przepisu. Sprawy bowiem prowadzone na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU są rozpoznawane w postępowaniu rejestrowym w rozumieniu art. 694¹ § 1 KPC. Przydzielanie rozważanych spraw referendarzom sądowym znajduje również potwierdzenie w § 43 ust. 3 regulaminu urzędowania sądów powszechnych, zgodnie z którym sprawy, które mogą być rozpoznane przez referendarzy sądowych, powinny być przydzielane referendarzom sądowym.

4. Rodzaj badanych danych

4.1. Pojęcie „dane” w rozumieniu art. 12 ust. 3 KRSU w teorii

Artykuł 12 ust. 3 KRSU stanowi, że w razie zaistnienia sytuacji w tym przepisie określonej sąd rejestrowy wykreśla dane. W tym kontekście należy rozważyć, co w zasadzie podlega na podstawie przedmiotowego przepisu badaniu, a następnie wykreśleniu, a więc co należy rozumieć przez użyte w art. 12 ust. 3 KRSU pojęcie „dane”.

Analizując powyższe zagadnienie, trzeba wskazać, że art. 12 ust. 3 KRSU nie jest jedynym przepisem ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, który nie posługuje się pojęciem wpisu, a bliżej nieokreślonych „danych”. Do pojęcia danych odwołuje się ponadto w szczególności:

- art. 4 ust. 4aa KRSU, według którego pobrane samodzielnie wydruki komputerowe aktualnych informacji o podmiotach wpisanych do rejestru mają moc zrównaną z mocą dokumentów wydawanych przez Centralną Informację, o których mowa w ust. 3, jeżeli posiadają cechy umożliwiające ich weryfikację z danymi zawartymi w rejestrze;
- art. 4 ust. 4b KRSU, według którego Centralna Informacja udostępnia bezpłatnie, w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych, listę podmiotów, wobec których w dziale 6 rejestru przedsiębiorców wpisano informację o ogłoszeniu upadłości albo o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego. Lista zawiera następujące dane: nazwę lub firmę; numer podmiotu w Rejestrze; NIP; siedzibę przedsiębiorcy; datę wydania orzeczenia o ogłoszeniu upadłości albo o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego; sygnaturę sprawy i określenie sądu, który ogłosił upadłość albo wydał postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego; datę oraz sposób ukończenia postępowania upadłościowego albo postępowania restrukturyzacyjnego;
- art. 8 ust. 2 KRSU, według którego każdy ma prawo dostępu do danych zawartych w rejestrze za pośrednictwem Centralnej Informacji;

- art. 9 ust. 2 KRSU, według którego, jeżeli przepis szczególny nakazuje zgłoszenie określonych danych sądowi rejestrowemu lub wpisanie ich do rejestru, a dane te nie podlegają według przepisów ustawy wpisowi do określonego działu rejestru, dokumenty zawierające te dane oraz dokumenty wymienione w art. 47a ust. 2 KRSU składa się do akt rejestrowych;
- art. 12 ust. 1 KRSU, według którego dane zawarte w rejestrze nie mogą być z niego usunięte, chyba że ustawa stanowi inaczej;
- art. 14 KRSU, według którego podmiot obowiązany do złożenia wniosku o wpis do rejestru nie może powoływać się wobec osób trzecich działających w dobrej wierze na dane, które nie zostały wpisane do rejestru lub uległy wykreśleniu z rejestru;
- art. 15 ust. 3 KRSU, według którego osoba trzecia może się powoływać na dokumenty i dane, w odniesieniu do których nie dopełniono jeszcze obowiązku ogłoszenia, jeżeli niezamieszczenie ogłoszenia nie pozbawia jej skutków prawnych;
- art. 17 ust. 1 KRSU, według którego domniemywa się, że dane wpisane do rejestru są prawdziwe;
- art. 18 ust. 1 KRSU, według którego podmiot wpisany do rejestru ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną zgłoszeniem do rejestru nieprawdziwych danych, jeżeli podlegały obowiązkowi wpisu na jego wniosek, a także niezgłoszeniem danych podlegających obowiązkowi wpisu do rejestru w ustawowym terminie, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności;
- art. 23 ust. 2 KRSU, według którego sąd rejestrowy bada, czy dane wskazane we wniosku o wpis do rejestru w zakresie określonym w art. 35 pkt 1 i 2 oraz art. 38 pkt 1 lit. h KRSU są prawdziwe. W pozostałym zakresie sąd rejestrowy bada, czy zgłoszone dane są zgodne z rzeczywistym stanem, jeżeli ma w tym względzie uzasadnione wątpliwości;
- art. 24 ust. 6 KRSU, według którego w przypadkach uzasadnionych bezpieczeństwem obrotu sąd rejestrowy może dokonać z urzędu wykreślenia danych niezgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy lub wpisu danych odpowiadających

rzeczywistemu stanowi rzeczy, jeżeli dokumenty stanowiące podstawę wpisu lub wykreślenia znajdują się w aktach rejestrowych, a dane te są istotne;

– art. 34 ust. 1 KRSU, według którego podmioty wpisane do rejestru są obowiązane umieszczać w oświadczeniach pisemnych, skierowanych, w zakresie swojej działalności, do oznaczonych osób i organów, następujące dane: firmę lub nazwę; oznaczenie formy prawnej wykonywanej działalności; siedzibę i adres; NIP; oznaczenie sądu rejestrowego, w którym przechowywane są akta rejestrowe podmiotu oraz numer podmiotu w rejestrze;

– art. 37 KRSU, według którego dane dotyczące poszczególnych przedsiębiorców wpisanych do rejestru przedsiębiorców umieszcza się pod numerem przeznaczonym dla danego podmiotu w sześciu działach tego rejestru;

– art. 38–42, 44 i 57 KRSU, które wskazują, jakie dane są umieszczane w poszczególnych częściach rejestru.

Niemniej obok pojęcia danych ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym posługuje się przecież pojęciem wpisu. Nie ma potrzeby wymieniania wszystkich przepisów tej ustawy, które posługują się pojęciem wpisu, ale przykładowo należy wskazać:

– art. 12 ust. 2 KRSU, według którego, jeżeli okaże się, że w rejestrze znajduje się wpis zawierający oczywiste błędy lub niezgodności z treścią postanowienia sądu, sąd z urzędu sprostuje wpis;

– art. 13 ust. 1 KRSU, według którego wpisy do rejestru podlegają obowiązkowi ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, chyba że ustawa stanowi inaczej;

– art. 15 ust. 1 KRSU, według którego od dnia ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym nikt nie może zasłaniać się nieznaną ogłoszonym wpisów;

– art. 15 ust. 2 KRSU, według którego w przypadku rozbieżności między wpisem do rejestru a ogłoszeniem w Monitorze Sądowym i Gospodarczym obowiązuje wpis w Rejestrze;

– art. 16 KRSU, według którego, jeżeli wpis do rejestru nie podlega obowiązkowi ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, to nikt nie może zasłaniać się

nieznajomością treści wpisu w rejestrze, chyba że mimo zachowania należytej staranności nie mógł wiedzieć o wpisie;

– art. 20 ust. 4 KRSU, według którego wpisem w rejestrze jest również wykreślenie.

Wreszcie trzeba odwołać się jeszcze do art. 20 ust. 1 KRSU, który niejako łączy pojęcia „dane” i „wpis”. Zgodnie tym przepisem wpis do rejestru polega na wprowadzeniu do systemu teleinformatycznego danych zawartych w postanowieniu sądu rejestrowego niezwłocznie po jego wydaniu. Wpis wiąże się więc z ujawnieniem w rejestrze na mocy jednego postanowienia wielu okoliczności, przy czym suma tych okoliczności tworzy dane określonego wpisu⁵⁵. Niektórzy podkreślają wręcz, że wpis jest wykazem danych dotyczących osób uczestniczących w życiu gospodarczym, jak i w innych sferach życia społecznego⁵⁶.

W powyższym kontekście powstaje pytanie, co jest przedmiotem badania w toku postępowania prowadzonego na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU, a więc czy są to – tak jak przepis ten *expressis verbis* stanowi – dane niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa, czy też wpis do rejestru. Problem jest tym bardziej istotny, jeżeli przypomnieć, że § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym stanowił, iż procedura w nim wskazana miała być wdrażana, gdy okaże się, iż w rejestrze handlowym figuruje wpis, który jest niedopuszczalny ze względu na bezwzględnie obowiązujące przepisy prawne. Konsekwentnie zaś sąd rejestrowy zarządził wykreślenie z urzędu tego wpisu, a nie danych jak na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU. Czy więc pojęcie danych niedopuszczalnych jest równoważne z pojęciem wpisu niedopuszczalnego, czy też są to określenia o różnym zakresie przedmiotowym.

Powyżej zarysowane zagadnienie zostało już dostrzeżone w doktrynie. M. Tarska zaznacza, że na gruncie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym termin „wpis” jest używany w dwóch znaczeniach. Przez pojęcie to rozumie się albo czynność zamieszczenia określonej informacji w rejestrze, albo rezultat dokonywanej czynności, a więc na oznaczenie danych umieszczonych w rejestrze. Według M. Tarskiej to drugie pojęcie ma zastosowanie na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU, co implikuje wniosek tej autorki, zgodnie z którym różnica pomiędzy pojęciami „wpis”

⁵⁵ A. Malmuk-Cieplak, *Wpis niedopuszczalny*, s. 98.

⁵⁶ E. Norek, *Krajowy Rejestr Sądowy i postępowanie rejestrowe*, Warszawa 2001, s. 130.

i „dane” ma jedynie charakter terminologiczny⁵⁷. Analogiczny pogląd został wyrażony już wcześniej przez M. Wrzolek-Romańczuk⁵⁸, która zaznacza, że analiza przepisów ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzi do wniosku, iż ustawodawca w sposób zamienny posługuje się pojęciami „dane” i „wpis”. Ostatecznie zdaniem M. Wrzolek-Romańczuk dopuszczalne jest utożsamienie „danych niedopuszczalnych” z „wpisem niedopuszczalnym”. Za takim wnioskiem ma także przemawiać fakt, że częste posługiwanie się pojęciem danych wynika stąd, że rejestr prowadzony jest w systemie informatycznym, co z kolei uzasadnia nazwanie Krajowego Rejestru Sądowego centralną bazą danych⁵⁹. W powyższym ujęciu przedmiotowe dane zawarte są we wniosku będącym podstawą wpisu lub w jego załącznikach, przy czym przepis ten ma zastosowanie tylko do takich danych, które w wyniku wpisu zostały umieszczone w rejestrze, a nie do takich, które co prawda były zawarte we wniosku, ale nie zostały do rejestru wpisane⁶⁰, albowiem zaznajomienie się z nimi reguluje art. 10 KRSU, podczas gdy skutki wpisów określają art. 14–17 KRSU⁶¹. Dodaje się jednak, że na zasadzie wyjątku można uznać, iż art. 12 ust. 3 KRSU ma zastosowanie do wzmianki o zmianie umowy lub statutu, pod warunkiem jednak, że zmiana ta nie dotyczy danych, które są ujawniane w innej części rejestru⁶².

Odmienne stanowisko wyraziła E. Marszałkowska-Krześ, według której użycie na gruncie obecnie obowiązującego stanu prawnego pojęcia danych niedopuszczalnych w miejsce dotychczas występującego pojęcia wpisu niedopuszczalnego zostało dokonane w celu usunięcia trudności interpretacyjnych. W ocenie E. Marszałkowskiej-Krześ użycie w art. 12 ust. 3 KRSU pojęcia „dane” oznacza, że przepis ten nigdy nie będzie mógł być podstawą weryfikacji błędnie podjętych decyzji

⁵⁷ Tak M. Tarska, *Ustawa...*, s. 139.

⁵⁸ M. Wrzolek-Romańczuk, *„Wpis niedopuszczalny”...*, s. 2.

⁵⁹ Za ekwiwalentnością określeń „dane niedopuszczalne” i „wpis niedopuszczalny” opowiedział się również Ł. Zamojski, *Ustawa...*, s. 71, który wskazuje jednocześnie, że terminami tymi można posługiwać się zamiennie.

⁶⁰ Tak M. Tarska, *Ustawa...*, s. 142; K. Markiewicz, *Wpis z urzędu w Krajowym Rejestrze Sądowym na podstawie ponownej kontroli dokumentów przez sąd rejestrowy*, „Polski Proces Cywilny” 2011, nr 1, s. 113.

⁶¹ M. Wrzolek-Romańczuk, *„Wpis niedopuszczalny”...*, s. 2.

⁶² M. Wrzolek-Romańczuk, *„Wpis niedopuszczalny”...*, s. 2.

merytorycznych, a następnie wykreślenia w związku z tym wpisu jako niedopuszczalnego⁶³.

Natomiast zgodnie podnosi się w doktrynie, że przez pojęcie danych, o których mowa w art. 12 ust. 3 KRSU, nie można rozumieć całej treści pierwszego wpisu podmiotu do KRS, a wobec tego przepis ten nigdy nie może być podstawą do wykreślenia spółki z rejestru. W postanowieniu SN z dnia 27 października 2010 r. (V CSK 114/10) zaznaczono, że ustawa nie posługuje się pojęciem niedopuszczalności wpisu samego podmiotu do rejestru, lecz używa terminu „niedopuszczalnych danych”, z czego należy wnosić, że chodzi o dane dotyczące wpisanego już w rejestrze podmiotu. Konsekwentnie art. 18 ust. 1 KRSU stanowi, że podmiot wpisany do rejestru ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną zgłoszeniem do rejestru nieprawdziwych danych, jeżeli podlegały obowiązkowi wpisu na jego wniosek, a także niezgłoszeniem danych podlegających obowiązkowi wpisu do rejestru w ustawowym terminie. Zaznaczono ponadto, że ustawodawca wyraźnie daje prymat zasadzie pewności obrotu i zaufania do rejestru nad poprawnością czynności podejmowanych przed zarejestrowaniem spółki. Dodaje się, że za takim stanowiskiem przede wszystkim przemawia fakt, że wykreślenie podmiotu oznaczałoby utratę przez niego podmiotowości prawnej, a to może nastąpić jedynie po przeprowadzeniu likwidacji⁶⁴. Zawsze więc wykreślenie podmiotu musi być poprzedzone wydaniem orzeczenia o jego rozwiązaniu na właściwej podstawie materialnoprawnej⁶⁵. Wniosek ten ma znajdować potwierdzenie również w treści art. 21 KSH. Stanowisko to znajduje także odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a mianowicie w postanowieniach z dnia 5 maja 2005 r.⁶⁶ oraz z dnia 2 grudnia 2010 r.⁶⁷ W orzeczeniach tych, zapadłych na gruncie Prawa spółdzielczego⁶⁸, zaznaczono, że art. 12 ust. 3 KRSU nie może prowadzić do

⁶³ E. Marszałkowska-Krześ, *Wpisy...*, s. 135. Por. też Ł. Zamojski, *Ustawa...*, s. 74, według którego skoro wpisem jest również wykreślenie, to wykreślenie danych niedopuszczalnych można jednocześnie pojmować jako wpisanie danych prawidłowych.

⁶⁴ Zamojski, *Ustawa...*, s. 78; A. Michnik, *Ustawa...*, s. 106; E. Marszałkowska-Krześ, *Wpisy...*, s. 137.

⁶⁵ A. Jakubecki, [w:] *Krajowy...*, s. 55.

⁶⁶ Postanowienie SN z dnia 5 maja 2005 r., IV CK 18/05, LEX nr 311345.

⁶⁷ Postanowienie SN z dnia 2 grudnia 2010 r., I CSK 120/10, LEX nr 818556.

⁶⁸ Ustawa z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (obecnie tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 21 ze zm.).

obchodzenia przewidzianego prawem spółdzielczym trybu likwidacyjnego, nawet w przypadku, gdy po zarejestrowaniu spółdzielni sąd rejestrowy uznał, że uchwała o podziale spółdzielni została podjęta z naruszeniem przepisów ustawy – Prawo spółdzielcze, a więc nie mogła doprowadzić do skutecznego podziału spółdzielni. Wykreślenie spółdzielni z rejestru stanowi zakończenie całego procesu mającego doprowadzić do wyeliminowania z obrotu cywilnoprawnego funkcjonującej w nim wcześniej osoby prawnej. Stanowisko to jest aktualne także wówczas, gdy uchwała organu spółdzielni o podziale spółdzielni zostanie uchylona prawomocnym wyrokiem sądu, który zgodnie z art. 365 § 1 KPC wiąże strony i sąd, który go wydał, ale także inne sądy. Wyrok uchylający uchwałę organu spółdzielni o podziale spółdzielni nie niweczy jednak skutków prawnych wynikających z konstytutywnego wpisu nowo powstałej spółdzielni do rejestru sądowego. W kontekście jednak powyższego orzeczenia trzeba jeszcze powołać postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 15 września 2015 r.⁶⁹, w którym podzielono stanowisko o niedopuszczalności korygowania w oparciu o art. 12 ust. 3 KRSU konstytutywnego wpisu do KRS, niemniej wskazano, że pogląd ten nie wyklucza wykreślenia na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU wpisu do KRS spółki, która uprzednio była zarejestrowana w rejestrze handlowym, albowiem wpis spółki do KRS związany z jej „przerejestrowaniem” z rejestru handlowego nie ma charakteru konstytutywnego, gdyż spółka ta w chwili wpisu istniała jako osoba prawna od chwili jej wpisania do rejestru handlowego. Wykreślenie wpisów dotyczących spółki z KRS również nie spowoduje utraty jej bytu prawnego, a konsekwencją tego wykreślenia będzie powrót do stanu sprzed przerejestrowania spółki i będzie ona nadal figurowała w rejestrze handlowym.

Niektórzy przedstawiciele doktryny jeszcze bardziej rozszerzają zakres danych, do których art. 12 ust. 3 KRSU nie będzie miał zastosowania. Zaznacza się, że zastosowanie tego przepisu będzie wyłączone w każdym przypadku, w którym przepisy prawa przewidują odmienny tryb naprawienia uchybień, jak również w sytuacji, w której z wpisem związane są tak doniosłe skutki prawne jak rozwiązanie, połączenie, podział czy przekształcenie⁷⁰.

⁶⁹ Postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 15 września 2015 r., XIX Ga 433/15, LEX nr 2124111.

⁷⁰M. Tarska, *Ustawa...*, s. 153.

Wreszcie należy podkreślić, że według stanowiska doktryny dane w rozumieniu art. 12 ust. 3 KRSU mogą być zamieszczone w rejestrze na podstawie kilku wpisów. Inaczej mówiąc, przepis ten może stanowić podstawę do jednoczesnego wykreślenia kilku wpisów niedopuszczalnych, co może mieć znaczenie zwłaszcza wówczas, gdy wadliwość jednego wpisu pociągała za sobą wady następnych⁷¹.

4.2. Rodzaj danych badanych w przeanalizowanych sprawach

Pojęcie danych w przebadanych sprawach było rozumiane zbieżnie z przeważającym poglądem doktryny, a więc pod kątem niedopuszczalności był badany dokonany wpis, przy czym zakres badanych danych był różnorodny, co przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Rodzaj danych podlegających badaniu	Liczba spraw, w których badane były dane wskazane w kolumnie poprzedzającej
1.	Dane członka zarządu spółki kapitałowej	161
2.	Dane prezesa zarządu spółki kapitałowej	66
3.	Dane członka rady nadzorczej spółki kapitałowej	9
4.	Dane wiceprezesa zarządu spółki kapitałowej	7
5.	Dane likwidatora spółki prawa handlowego	5
6.	Dane dotyczące adresu spółki	4
7.	Dane wspólnika spółki jawnej uprawnionego do reprezentacji	4
8.	Dane prokurenta	4
9.	Dane – NIP	4
10.	Dane wspólnika spółki z o.o.	3
11.	Dane dotyczące zmiany umowy (statutu)	3
12.	Dane kuratora	2
13.	Dane członka zarządu stowarzyszenia	1
14.	Dane członka zarządu fundacji	1
15.	Dane o złożeniu sprawozdania z działalności spółki	1

⁷¹ Ł. Zamojski, *Ustawa...*, s. 79.

16.	Dane członka komisji rewizyjnej stowarzyszenia	1
17.	Dane członka rady nadzorczej delegowanego do zarządu	1
18.	Dane dotyczące przedmiotu przeważającej działalności	1
19.	Dane dotyczące otwarcia likwidacji spółki z o.o.	1
20.	Dane dotyczące ogłoszenia upadłości i ustanowienia nadzorca sądowego	1
21.	Dane łącznie: zmiany umowy, nowego wspólnika, podwyższenia kapitału zakładowego, reprezentacji	1
22.	Dane dotyczące zmiany umowy spółki z o.o.	1
23.	Dane członka organu nadzoru stowarzyszenia	1
24.	Dane członka komisji rewizyjnej	1
25.	Wykreślenie spółki po zakończeniu postępowania upadłościowego	1
26.	Firma	1
27.	Brak informacji o danych, których dotyczyło postępowanie	2

Z powyższego wynika, że dane, które były badane pod kątem ich niedopuszczalności, przede wszystkim dotyczyły członków organów podmiotów wpisanych do rejestru (tzw. zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, likwidatorów), wspólnika spółki osobowej, jak również prokurenta. Tego typu dane stanowiły przedmiot badania pod kątem kryteriów wynikających z art. 12 ust. 3 KRSU w 262 sprawach, co stanowiło 91,29% przebadanych spraw. Z pewnością jest to związane z faktem, że prawidłowość rejestru w zakresie tych danych ma największe znaczenia dla bezpieczeństwa obrotu.

Ważne jest jednocześnie podkreślenie, że niemal wszystkie dane zostały umieszczone w KRS w wyniku wpisu pozytywnego, co stanowiło 98,95% przebadanych spraw. Powyższe dowodzi zgodności praktyki z przedstawionymi poglądami doktryny. Należy wskazać, że tylko w jednej sprawie przedmiotem badania był wpis negatywny, a więc polegający na wykreśleniu z rejestru określonych danych. Miało to miejsce w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy

dla m.st. Warszawy w Warszawie pod sygn. akt Wa XII Ns-Rej. KRS 12077/16/222. Przedmiotem badania w tym postępowaniu był wpis polegający na wykreśleniu spółki kapitałowej po zakończeniu postępowania upadłościowego. Należy jednak wskazać, że zastosowanie w przedmiotowym przypadku art. 12 ust. 3 KRSU jest o tyle wątpliwe, że w sytuacji wpisu negatywnego w rejestrze nie są ujawniane jakiegokolwiek dane, które są jedynie z tego rejestru wykreślane. W wyniku wykreślenia wpisu, w tym zwłaszcza wpisu spółki do rejestru, w KRS nie pozostają jakiegokolwiek dane i już z tego względu zastosowanie w tym przypadku art. 12 ust. 3 KRSU jest wyłączone, albowiem brakuje substratu, który na tej podstawie mógłby być badany. Poza tym wykreślenie wpisu polegającego na wykreśleniu spółki z rejestru musiałyby skutkować przywróceniem wpisu spółki do rejestru, tymczasem art. 12 ust. 3 KRSU podstawy do takiego działania nie daje. Z tego też względu zasadność prowadzenia w sprawie pod sygn. akt Wa XII Ns-Rej. KRS 12077/16/222 postępowania rejestrowego w oparciu o art. 12 ust. 3 KRSU jest wątpliwa.

Jednocześnie należy wskazać, że w przebadanych sprawach w postępowaniu prowadzonym pod kątem art. 12 ust. 3 KRSU, co do zasady, badano dane, które zostały umieszczone w rejestrze na podstawie jednego wpisu. Sytuacja taka wystąpiła w 285 sprawach, co stanowiło 99,30% przebadanych spraw. Niemniej badania potwierdziły, że postępowanie prowadzone na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU może dotyczyć danych, które zostały umieszczone w rejestrze dwoma wpisami. Stan taki wystąpił w sprawie prowadzonej przed Sądem Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku pod sygn. akt LU VI Ns-Rej. KRS 1093/16/182, w której w tym samym postępowaniu badano dopuszczalność wpisu adresu spółki, jak również danych prokurenta, i zostały one jednocześnie wykreślone w toku postępowania. Należy jednak wskazać, że dane nie pozostawały ze sobą w jakimkolwiek związku, zaś jednoczesne ich rozpoznanie było najprawdopodobniej wynikiem ekonomiki postępowania. Analogiczna sytuacja wystąpiła w sprawie prowadzonej przed tym samym Sądem pod sygn. akt LU VI Ns-Rej. KRS 19115/15/089. W tym ostatnim postępowaniu pod kątem niedopuszczalności były badane dane objęte dwoma wpisami, tzn. wpisu adresu, jak również numeru NIP. Podobnie jak w pierwszej ze wskazanych spraw wpisy te nie pozostawały ze sobą w jakimkolwiek związku. Dane te zostały ostatecznie wykreślone jednym postanowieniem.

4.3. Długość okresu pomiędzy wpisaniem danych do KRS a wszczęciem postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU

Odrębnym zagadnieniem jest kwestia długości czasu dzielącego wszczęcie postępowania prowadzonego na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU od daty umieszczenia „podejrzanych” danych w Krajowym Rejestrze Sądowym. Od razu należy zaznaczyć, że przepisy nie zawierają w tym zakresie żadnych szczególnych odniesień, a wobec tego należy przyjąć, że – co do zasady – postępowanie może być wszczęte w dowolnym okresie po umieszczeniu danych w systemie. Oczywiście zważywszy na rolę art. 12 ust. 3 KRSU, jak również wymienioną powyżej zasadę stałości wpisów, celowe jest przyjęcie, że postępowanie to powinno być wszczęte w możliwie krótkim terminie po zaistnieniu okoliczności w przepisie tym wskazanych. Im bowiem dłużej w KRS funkcjonują dane niedopuszczalne, tym większe zachodzi zagrożenie dla bezpieczeństwa obrotu, tak dla osób trzecich, jak i samego podmiotu rejestrowego, którego dotyczą. Uwidocznienie w systemie danych ma przecież znaczenie w kontekście zasady zupełności KRS, jak również powszechnej znajomości wpisów tam umieszczonych. Od zasad tych nie można bowiem odstąpić, powołując się jedynie na niedopuszczalność danych, choć okoliczność ta może być brana pod uwagę w kontekście dobrej wiary. Problem ten dostrzegany jest również w doktrynie. Wskazuje się, że wykreślanie z rejestru danych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU pomimo znacznego czasu od dokonania wpisu jest szczególnie dyskusyjne, gdy z wpisem związane były określone skutki prawne zarówno dla podmiotu rejestrowego, jak i jego kontrahentów⁷². Niezależnie bowiem od wyżej przywołanych zasad trzeba przypomnieć, że istotna część wpisów ma charakter konstytutywny. Ponadto może być podstawą kolejnych wpisów. Zbytnie więc sięganie wstecz w rzeczywistości jest co prawda działaniem zgodnym z art. 12 ust. 3 KRSU, niemniej wysoce dyskusyjnym. W tym właśnie kontekście w doktrynie wskazuje się, że po zastosowaniu art. 12 ust. 3 KRSU może dojść do zamieszania w stosunkach z podmiotem rejestrowym, niemniej dodaje się, iż ochrona stanu obecnego nie może być argumentem, który uzasadniałby ryzykowanie ewentualnych przyszłych niezgodności. Zaznacza się jedynie, że można byłoby rozważyć wprowadzenie „instytucji sanowania wpisu niedopuszczalnego” na wzór art. 21 § 4

⁷² Tak M. Tarska, *Ustawa...*, s. 145.

KSH, która uniemożliwiłaby wykreślanie danych niezgodnych z przepisami prawa po upływie określonego czasu od ich zamieszczenia w rejestrze⁷³. Niemniej ta ostatnia kwestia musi pozostać postulatem *de lege ferenda*, albowiem w obecnym stanie prawnym w stosunku do danych, o których mowa w art. 12 ust. 3 KRSU, instytucji takiej brak.

Powyższe rozważania znajdują w pełni pokrycie w przeprowadzonych badaniach akt. Postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU były wszczynane średnio 1348,56 dni po dokonaniu wpisu danych badanych pod kątem ich niedopuszczalności. Powyższe oznacza, że następowało to średnio po ponad trzech latach i sześciu miesiącach od dokonania wpisu tych danych. Mediana wynosiła 950 dni. Powyższe musi być uznane za okres znaczący.

Niemniej jeszcze bardziej interesujące są wartości krańcowego okresu. Najdłuższy okres dzielący wpis badanych danych od dnia wszczęcia postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU wynosił 5361 dni, a więc ponad 14 lat i 6 miesięcy. Powyższy okres został odnotowany w sprawie prowadzonej przed Sądem Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, pod sygn. akt LU VI Ns-Rej. KRS 577/16/578. W tym postępowaniu badano wpis danych członka zarządu z uwagi na skazanie go za przestępstwo określone w art. 18 § 2 KSH. Za niedopuszczalne uznano więc dane, które mają szczególne znaczenie dla obrotu. Trzeba jednak przyznać, że powyższe nie oznacza automatycznie, iż przez okres 5361 dni w KRS były wpisane dane niezgodne z przepisami prawa. Przyczyną bowiem wszczęcia tego postępowania było informacja z KRS o skazaniu członka zarządu za przestępstwo określone w art. 18 § 2 KSH i Sąd uznał dane te za niedopuszczalne właśnie z uwagi na wyrok skazujący, który mógł zapaść wiele lat po dokonaniu wpisu członka zarządu.

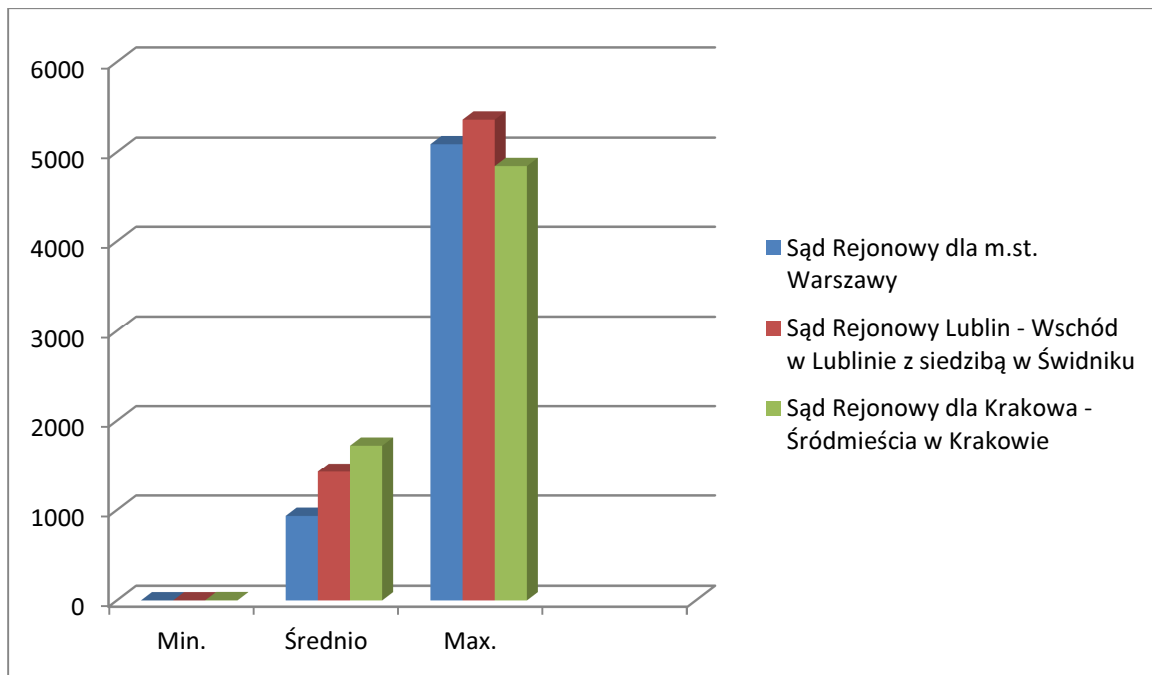
Najkrótszy natomiast okres dzielący wpis badanych danych od dnia wszczęcia postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU wynosił 0 dni. Powyższe oznacza, że postępowanie o wykreślenie danych zostało wszczęte w dniu dokonania ich wpisu. Sytuacja taka wystąpiła w 14 przebadanych sprawach, a więc w 4,9% spraw. Okres taki wystąpił w przypadku spraw rozpoznawanych przez Sąd Rejonowy dla Lublina-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, jak również przez Sąd Rejonowy

⁷³ Tak Ł. Zamojski, *Ustawa...*, s. 81.

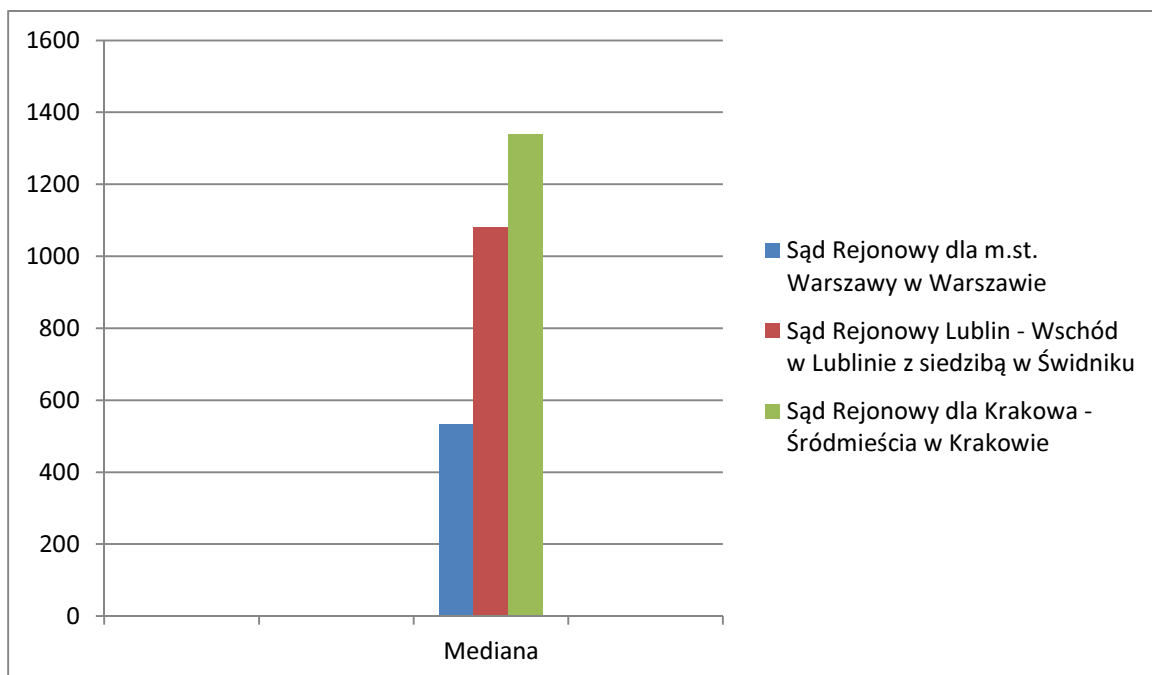
dla m.st. Warszawy w Warszawie. W obu przypadkach było to po siedem spraw. Trudno jest jednoznacznie wskazać przyczynę takiego postępowania referendarza sądowego, albowiem nie wynika ona wprost z akt rejestrowych. Poszukując przyczyn wszczęcia postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU w dniu umieszczenia danych w KRS, należy zważyć na przyczyny ewentualnej niedopuszczalności danych. W 13 sprawach było to skazanie za przestępstwo z art. 18 § 2 KSH, a w jednej sprawie orzeczenie zakazu z art. 373 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe⁷⁴. Można więc jedynie przypuszczać, że weryfikacja osób, których dane były badane jako niedopuszczalne, nie została dokonana na czas i wobec tego orzecznik nie mając świadomości skazania członka zarządu za przestępstwo, dokonał jego wpisu, a następnie uzyskał informację z Krajowego Rejestru Karnego (KRK) lub KRS i zdecydował się niezwłocznie wsząć postępowanie z art. 12 ust. 3 KRSU. Alternatywną podstawą jest wola orzecznika dokonania określonego wpisu zgodnie z wolą wnioskodawcy, a następnie wszczęcie postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU. Niemniej, jeżeli rzeczywista motywacja byłaby taka jak ostatnio wskazana, to bez wątplenia można byłoby mówić o nadużyciu instytucji z art. 12 ust. 3 KRSU.

Okres dzielący wpis badanych danych od dnia wszczęcia postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU przedstawiał się podobnie we wszystkich badanych sądach, co przedstawia poniższy wykres, w którym jednostką czasową jest dzień.

⁷⁴ Tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 2171 ze zm.; dalej: PrUp.

Niemniej sprawa wygląda nieco inaczej w przypadku porównania nie tyle wartości krańcowych i średniej, ile mediany, która uwzględnia długości wszystkich postępowań w przebadanych aktach. Zestawienie to przedstawia poniższy wykres.

Z powyższego wykresu jednoznacznie wynika, że to w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie mediana była najniższa. Ma to tym większe znaczenie, jeżeli zważyć, że liczba przebadanych akt z tego Sądu była największa.

Podsumowując, należy jednak wskazać, że długość okresu dzielącego wpis badanych danych od dnia wszczęcia postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU ma znaczenie w kontekście bezpieczeństwa obrotu, natomiast nie zaświadcza o sprawności ani Sądu, ani jego orzeczników. Długość ta jest bowiem jedynie pochodną daty, w której Sąd uzyskał informację, którą uznano za impuls do wszczęcia postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU.

5. Przyczyna niedopuszczalności danych

Kolejnym, a jednocześnie najbardziej spornym zagadnieniem, które zostało podjęte w toku przeprowadzonych badań, była przyczyna owej niedopuszczalności danych wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego. Teoretycznie rzecz biorąc, kryterium to jest dość klarownie określone w art. 12 ust. 3 KRSU, który stanowi, że dane należy wykreślić, jeżeli są niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa. Jak już zaznaczano, kryterium to zastąpiło występującą na gruncie § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym niedopuszczalność wpisu ze względu na bezwzględnie obowiązujące przepisy prawne. Niemniej zmiana powyższa nie rozwiązała problemu definicji danych niedopuszczalnych, co do której zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie występują różne ujęcia.

5.1. Przyczyna niedopuszczalności danych w ujęciu doktryny

5.1.1. Wykładnia restrykcyjna

Analizę stanowisk doktryny co do wykładni art. 12 ust. 3 KRSU należy rozpocząć od stanowiska najbardziej formalistycznego. Zwolenniczą restrykcyjnego poglądu jest A. Michnik, która dane niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa definiuje jako „dane co do których w sposób generalny dla wszystkich lub danej kategorii podmiotów wpisanych do rejestru można, nie dokonując analizy istniejącego w konkretnym przypadku stanu faktycznego, powiedzieć, że ich zamieszczenie w rejestrze stoi w sprzeczności z przepisami prawa”⁷⁵. Jako przykłady takich danych wskazuje dane, które w ogóle nie podlegają wpisowi do rejestru, dane sprzeczne z przepisami regulującymi ustrój danego podmiotu, jak również wpisane do rejestru bez wydania postanowienia stanowiącego podstawę do ich wpisania. Autorka zaznacza, że prawdą jest, iż wpisanie do KRS tego typu danych nie jest wysoce prawdopodobne, niemniej sama ta okoliczność nie ma według niej znaczenia dla interpretacji art. 12 ust. 3 KRSU, albowiem wysokość owego prawdopodobieństwa nie może być wyznacznikiem działań ustawodawcy.

⁷⁵ A. Michnik, *Ustawa...*, s. 107.

Analogiczny pogląd przedstawia E. Marszałkowska-Krześ, według której danymi niedopuszczalnymi „będą zarówno te, których w ogóle nie zamieszcza się w rejestrze określonego podmiotu, jak i dane niedopuszczalne ze względu na ich treść (np. zapis o odpowiedzialności subsydiarnej wspólników za zobowiązania spółki z o.o.)”⁷⁶. Zwolenniczką aktualnie prezentowanego poglądu jeszcze na gruncie rozporządzenia o rejestrze handlowym była również D. Paszukiewicz-Gartska, według której wpis niedopuszczalny należy rozumieć „wpis nie przewidziany przez obowiązujące przepisy prawa do wprowadzenia do rejestru handlowego, czyli niezgodny z § 61, 62 i 63 tego rozporządzenia”⁷⁷. Autorka ta zaznacza, że za takim stanowiskiem przemawia przede wszystkim zasada stałości danych rejestrowych, jak również instancyjność postępowania. W konsekwencji w jej ocenie wpis niedopuszczalny należy odróżnić od wpisu, który został umieszczony w rejestrze na podstawie „niedopuszczalnych aktów prawnych”, niemniej w takim przypadku może dojść do jego wzruszenia jedynie na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

Za wąskim ujęciem wpisu niedopuszczalnego opowiedział się również K. Markiewicz, według którego w sytuacji, gdy przepisy prawa przewidują dokonanie wpisu, a sąd odmiennie ocenia dokumenty będące jego podstawą, to jedyną możliwością jest wszczęcie postępowania nie na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU, lecz w oparciu o art. 24 KRSU⁷⁸. Za takim stanowiskiem ma również przemawiać fakt, że postępowanie rejestrowe jest postępowaniem nieprocesowym, które z założenia przecież nie ma charakteru spornego.

Podobnie zdaniem A. Jakubeckiego dane niedopuszczalne w rozumieniu art. 12 ust. 3 KRSU to danej, które „w ogóle nie podlegają wpisowi do Rejestru, jak też dane niedopuszczalne z uwagi na ich treść”⁷⁹. Jako przykłady takich danych wymienia wpis firmy naruszający zasady prawa firmowego czy wpis zasad reprezentacji sprzeczny z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa materialnego. Jako dane niedopuszczalne w rozumieniu art. 12 ust. 3 KRSU nie może być zdaniem A. Jakubeckiego uznany wpis firmy spółki komandytowej z nazwiskiem komandytariusza, albowiem skutki takiego postępowania określa art. 104 § 4 KSH

⁷⁶ E. Marszałkowska-Krześ, *Wpisy...*, s. 135.

⁷⁷ D. Paszukiewicz-Garstka, „*Wpis niedopuszczalny*”..., s. 33.

⁷⁸ K. Markiewicz, *Wpis...*, s. 114.

⁷⁹ A. Jakubecki, [w:] *Krajowy...*, s. 55.

i nie ma w związku z tym potrzeby sięgania po incydentalny instrument uregulowany w art. 12 ust. 3 KRSU.

5.1.2. Wykładnia rozszerzająca

Według odmiennego stanowiska ograniczenie pojęcia danych niedopuszczalnych jedynie do tych, które nie są przewidziane przez przepisy prawa, jest niezasadne. W dodatku zapewnieniu formalnej poprawności wpisu służą normy o charakterze „technicznym”⁸⁰. Wskazuje się wobec tego, że przez dane niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa należy również rozumieć dane niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy, jak również dane, które zostały wpisane do rejestru na podstawie czynności wadliwych, a w szczególności nieważnych czynności prawnych czy wręcz nieistniejących. Za takim wnioskiem mają przemawiać okoliczności badane przez sąd rejestrowy na etapie rozpoznawania wniosku, a które nie sprowadzają się jedynie do sfery formalnej, lecz dotyczą także kwestii materialnoprawnych. Skoro bowiem obowiązek badania wniosku obciąża sąd, to wykluczone jest uznanie, że sąd rejestrowy mógłby uznać za zgodne z prawem dane niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Inaczej mówiąc, wskazuje się, że okoliczności, które na etapie rozpoznawania wniosków mogłyby stanowić odmowę wpisu, na etapie późniejszym mogą uzasadniać podjęcie przez sąd rejestrowy odrębnej akcji w oparciu o art. 12 ust. 3 KRSU⁸¹. Pogląd M. Wrzolek-Romańczuk jest podzielany również przez S. Sołtysińskiego, który podkreśla co prawda, że istotne argumenty świadczą przeciwko możliwości nieograniczonego w czasie podważania przez sąd rejestrowy uprzednio dokonanych wpisów, niemniej ostatecznie stwierdza, że względy funkcjonalne przemawiają jednak za przyznaniem sądowi rejestrowemu kompetencji do korygowania wpisów niezgodnych z prawem, pod warunkiem wszak, że przepisy szczególne nie przewidują trybu zaskarżenia aktu materialnego będącego podstawą wpisu⁸². M. Tarska zaznacza, że z jednej strony tak szerokie rozumienie pojęcia danych niedopuszczalnych zapewniłoby rejestrowi pełną wiarygodność i aktualność, niemniej z drugiej strony właśnie z uwagi na ochronę

⁸⁰ M. Wrzolek-Romańczuk, „Wpis niedopuszczalny”..., s. 3.

⁸¹ M. Wrzolek-Romańczuk, „Wpis niedopuszczalny”..., s. 4.

⁸² S. Sołtysiński, *Nieważne i wzruszalne uchwały zgromadzeń spółek kapitałowych*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2006, nr 1, s. 14.

bezpieczeństwa obrotu w wykładni art. 12 ust. 3 KRSU zasadna jest pewna powściągliwość⁸³. Wskazuje ona wreszcie, że art. 12 ust. 3 KRSU nie powinien mieć zastosowania w każdym przypadku, w którym po stronach czynności prawnych wystąpi spór co do ważności czynności prawnej – rola sądu rejestrowego w takim przypadku powinna się sprowadzać do odesłania stron do procesu⁸⁴.

5.1.3. Stanowisko pośrednie

W doktrynie jest również reprezentowane stanowisko pośrednie, reprezentowane choćby przez A. Malmuk-Cieplak⁸⁵, uznające, że niedopuszczalne są wpisy nieprzewidziane przez prawo, jak również oparte na wadliwej czynności prawnej, przy czym należy tu uwzględnić jej nieważności, ale już nie unieważnialność. W tym ostatnim przypadku wpis może być uznany za niedopuszczalny, ale pod warunkiem uprzedniego unieważnienia czynności prawnej będącej jego podstawą. Nie ma zaś znaczenia, czy naruszona przez czynność norma *ius cogens* ma charakter materialnoprawny czy proceduralny. Jednocześnie gwarancja prawdziwości wpisów przeważa tu nad ich stabilnością, albowiem rejestr zawierający dane nieprawdziwe sam przeczy swojej funkcji. Poza tym w art. 12 ust. 3 KRSU ustawodawca w rzeczywistości przyznał sądowi rejestrowemu kompetencję do ponownego badania dokumentów, które już były przedmiotem analizy sądu.

Stanowisko pośrednie odrzuca jednak zdecydowanie tezę, że wpisem niedopuszczalnym może być wpis niezgodny z rzeczywistym stanem rzeczy. Wskazuje się, że pogląd taki mógłby znajdować oparcie w art. 23 KRSU, który nakazuje badać dokumenty również pod kątem ich zgodności ze stanem faktycznym, ale ewentualne stwierdzenie tej okoliczności już po dokonaniu wpisu powinno być podstawą do wszczęcia postępowania o przymuszenie do złożenia określonych dokumentów (art. 24 KRSU), a nie z art. 12 ust. 3 KRSU. Przepisy art. 12 ust. 3 KRSU oraz art. 24 KRSU wzajemnie się wykluczają.

⁸³ M. Tarska, *Ustawa...*, s. 145.

⁸⁴ M. Tarska, *Ustawa...*, s. 26.

⁸⁵ A. Malmuk-Cieplak, *Wpis niedopuszczalny*, s. 103 i n. Podobnie E. Norek, *Krajowy...* s. 137.

Analogiczne stanowisko zajmuje również Ł. Zamojski⁸⁶, według którego nie można ograniczać zastosowania art. 12 ust. 3 KRSU jedynie do wpisów nieprzewidzianych przez prawo, albowiem nie wynika to z jego treści, gdyż przepis ten stanowi o sprzeczności danych z prawem, a nie ustawą, jak np. czyni to art. 7, 9 ust. 2, czy art. 12 ust. 1 KRSU. Nie można również poprzestać na wykładni literalnej tej regulacji, albowiem prowadziłyby to do marginalizacji jej zastosowania. Ponadto na podstawie art. 23 ust. 1 KRSU sąd rejestrowy jest uprawniony do badania ważności czynności prawnej i nie ma powodów do ograniczania go w tym zakresie w toku postępowania prowadzonego w oparciu o art. 12 ust. 3 KRSU. Jednocześnie zdaniem Ł. Zamojskiego art. 12 ust. 3 KRSU jest przepisem o charakterze proceduralnym. Postępowanie nieprocesowe, w tym postępowanie rejestrowe, ma swoją specyfikę. Same przepisy Kodeksu postępowania cywilnego pozwalają na szersze wzruszanie prawomocnych orzeczeń, niż ma to miejsce w procesie. Dla przykładu podaje się art. 523 KPC. Nie jest więc zdaniem Ł. Zamojskiego przekonywujący argument, że szeroka interpretacja art. 12 ust. 3 KRSU jest wykluczona z uwagi na badanie podstawy wpisu już w chwili jego dokonywania, tym bardziej że przepis ten stanowi swego rodzaju „wentyl bezpieczeństwa”. Ponadto przyjęte rozwiązania prawne odnoszące się do samego przebiegu postępowania prowadzonego w oparciu o art. 12 ust. 3 KRSU gwarantują, że przepis ten nie będzie nadużywany. Wreszcie podkreślono, że szeroka interpretacja danych niedopuszczalnych jest również zgodna z ideą przyświecającą autorom tego przepisu, którzy podkreślali, że jego zastosowanie może mieć miejsce w sytuacji wpisania jako przedmiotu działalności czynności bankowej dla podmiotu niebędącego bankiem. Wpis takiej okoliczności nie jest zaś nieprzewidziany przez przepisy prawa, ale dokonany w oparciu o nieważną czynność prawną. Poza tym w przypadku czynności nieważnych *ex tunc* jedynie zastosowanie art. 12 ust. 3 KRSU może dać wyraz sensu tej nieważności, albowiem złożenie wniosku o zmianę danych nie oddaje sensu tej sankcji. Poza tym sama zasada stabilności wpisów do KRS jest bez wątpienia wartościową, ale nie można pominąć faktu, że rejestr powinien zawierać dane, które są istotne dla obrotu. Tymczasem umieszczenie danych, które są niezgodne z przepisami prawa, podważa przydatność dokonanych wpisów,

⁸⁶ Zob. Ł. Zamojski, *Pojęcie danych niedopuszczalnych ujawnionych w Krajowym Rejestrze Sądowym – glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z 2.12.2015 r. (IV CSK 99/15)*, „Glosa” 2016, nr 3, s. 31 i n.

a ponadto godzi w sens rejestru. Niemniej z drugiej strony Ł. Zamojski zaznacza, że zastosowanie art. 12 ust. 3 KRSU z uwagi na nieważność czynności prawnej może mieć miejsce jedynie wówczas, gdy nieważność ta jest od samego początku. Z tego też jednocześnie względu nie może nigdy dojść do konkurencji pomiędzy art. 24 ust. 6 KRSU i art. 12 ust. 3 KRSU, a wobec tego zakresem zastosowania art. 12 ust. 3 KRSU nie jest objęty przypadek sprzeczności danych ze stanem faktycznym.

5.2. Przyczyna niedopuszczalności danych w ujęciu orzecznictwa

Problematyka wykładni art. 12 ust. 3 KRSU incydentalnie pojawia się również w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Trzeba jednak zaznaczyć, że kwestia ta pojawia się ubocznie, albowiem sprawy prowadzone na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU najczęściej nie mają charakteru kasacyjnego.

Należy wskazać, że pojęcie wpisu niedopuszczalnego budziło w orzecznictwie wątpliwości już na gruncie Kodeksu handlowego. W wspomnianym wcześniej orzeczeniu SN z dnia 14 września 1936 r. (III C 1945/36) uznano, że wpis jest niedopuszczalny m.in. w przypadkach, jeżeli ze względu na przepisy prawne treść jego nie mogła być wpisana do rejestru handlowego, gdyż nie jest przez prawo przewidziana (art. 13 § 1 KH), lub jeżeli wpisu dokonano bez zgłoszenia w przypadkach, gdy prawo nie przepisuje wpisu z urzędu (art. 14 KH), wreszcie gdy brak przesłanek do dokonania tego rodzaju wpisu (art. 16 § 1 KH). W razie natomiast ustalenia, że wpis figurujący w rejestrze handlowym jest niezgodny z przewidzianym stanem rzeczy, § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym nie miał mieć zastosowania.

Prezentacje stanowisk Sądu Najwyższego w zakresie interpretacji art. 12 ust. 3 KRSU trzeba jeszcze poprzedzić uwagą, że najczęściej Sąd Najwyższy opowiada się za potrzebą ścisłej wykładni art. 12 ust. 3 KRSU. W powołanym już wcześniej postanowieniu z dnia 5 maja 2005 r. (IV CK 18/05) wskazano, że art. 23 ust. 2 KRSU przyznaje sądowi rejestrowemu kompetencję w zakresie badania zgodności z przepisami prawa treści dokumentów dołączonych do wniosku. W postępowaniu wszczętym z urzędu siłą rzeczy nie występują dokumenty dołączone do wniosku, a więc nie istnieje przedmiot badania. Nie sposób zaś przyjąć, aby sformułowanie z art. 12 ust. 3 KRSU „zamieszczone dane są niedopuszczalne ze względu na

obowiązujące przepisy prawa” obejmowało także możliwość dokonywania oceny pod kątem zgodności z prawem dokumentów zalegających w aktach rejestrowych. W orzeczeniu tym Sąd Najwyższy podkreślił zresztą, że art. 12 ust. 3 KRSU nie może służyć do wykreślenia podmiotu z rejestru. Za koniecznością wąskiego ujęcia danych niedopuszczalnych ze względu na obowiązujące przepisy prawa Sąd Najwyższy opowiedział się również w uchwale z dnia 4 czerwca 2009 r.⁸⁷ W tym ostatnim orzeczeniu wskazano, że art. 12 ust. 3 KRSU zawiera regulację wyjątkową, która powinna być interpretowana ściśle, zgodnie z regułą *exceptiones non sunt extendendae*. Dane niedopuszczalne, o których mowa w tym przepisie, to takie dane, których zamieszczenie nie zostało przewidziane przez ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym lub rozporządzenia wykonawcze do tej ustawy ani przez inne ustawy. Określenie to nie obejmuje natomiast sytuacji, w których określone dane nie są zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy.

Bezpośrednio rozważanej tematyki dotyczyło również postanowienie SN z dnia 2 grudnia 2015 r.⁸⁸, w którym przyjęto, że dopuszczenie szerokiej możliwości dokonywania przez sąd rejestrowy z urzędu zmian w treści rejestru godziłoby w bezpieczeństwo obrotu, gdyż prowadziłoby do podważenia zaufania do stabilności i pewności wpisów. W uzasadnieniu podkreślono, że za takim stanowiskiem przemawia argument z wykładni gramatycznej; nie ma bowiem podstaw do utożsamiania tego sformułowania z „danymi sprzecznymi z prawem”. Z kolei rozszerzenie treści tego pojęcia na badanie przez sąd rejestrowy ważności czynności prawnej, stanowiącej podstawę wpisu nie znajduje wyraźnego upoważnienia ustawowego. Ponadto zgodnie z art. 23 KRSU kompetencja sądu rejestrowego ogranicza się do badania zgodności dokumentów pod względem formy i treści z przepisami prawa, a zatem nie obejmuje kontrolowania ważności czynności prawnych stanowiących podstawę wytworzenia dokumentu. Postulat takiego rozszerzenia kompetencji pozostawałby zresztą w sprzeczności z istotą postępowania rejestrowego. Jego realizacja prowadziłaby bowiem do przekształcenia tego – szybkiego z założenia postępowania, ograniczającego się do sprawdzania kompletności i odpowiedniości dokumentów, w proces z koniecznością prowadzenia postępowania dowodowego, na co nie ma tu miejsca ani możliwości.

⁸⁷ Uchwała SN z dnia 4 czerwca 2009 r., III CZP 30/09, OSNC 2010, nr 2, poz. 19.

⁸⁸ Postanowienie SN z dnia 2 grudnia 2015 r., IV CSK 99/15, LEX nr 1943857.

Sąd Najwyższy dokonał również porównania art. 12 ust. 3 z art. 24 KRSU i wskazał, że w tym ostatnim przepisie przewidziana została możliwość dokonania wykreślenia wpisu niezgodnego z rzeczywistym stanem rzeczy, ale dopiero po przeprowadzeniu tzw. postępowania przymuszającego. Kierując się zasadą zaufania do racjonalności ustawodawcy, nie można przyjmować, że w art. 12 ust. 3 KRSU dopuszczono jednocześnie możliwość badania przez sąd rejestrowy tożsamyh przesłanek z urzędu, z możliwością wykreślenia wpisu, bez przeprowadzenia takiego postępowania. Wreszcie Sąd Najwyższy podzielił pogląd, że dopuszczenie szerokiej możliwości dokonywania przez sąd rejestrowy z urzędu zmian w treści rejestru godziłoby w bezpieczeństwo obrotu, gdyż prowadziłoby do podważenia zaufania do stabilności i pewności wpisów.

Wydaje się, że w tym kierunku Sąd Najwyższy się skłania w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 30 stycznia 2015 r.⁸⁹, w której przyjęto, że niedopuszczalny jest wpis do rejestru przedsiębiorców w KRS jednego prokurenta z zastrzeżeniem, że może on działać tylko łącznie z członkiem zarządu. W uzasadnieniu zaś podkreślono, że wpisy w KRS prokury jednoosobowej określanej jako prokura łączna z członkiem zarządu powinny zostać wykreślane. Podstawę ich wykreślenia stanowi art. 12 ust. 3 KRSU. Trzeba jednak dodać, że odmiennej wykładni powyższego orzeczenia dokonał Ł. Zamojski, według którego Sąd Najwyższy w uchwale opowiedział się za szerokim rozumieniem danych niedopuszczalnych, albowiem nakazał wykreślenia wpisów prokury łącznej niewłaściwe, mimo że przepisy prawa „przewidują możliwość ujawnienia prokury”⁹⁰.

Stanowisko opowiadające się za wąską interpretacją art. 12 ust. 3 KRSU widoczne jest również w orzecznictwie sądów powszechnych. W postanowieniu Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 9 października 2014 r.⁹¹ zaznaczano, że za takim stanowiskiem przemawia fakt, iż art. 12 ust. 3 KRSU zawiera regulację wyjątkową, która powinna być interpretowana ściśle. Sąd ten wskazał w dodatku, że art. 12

⁸⁹ Uchwała składu siedmiu sędziów SN z dnia 30 stycznia 2015 r., III CZP 34/14, OSNC 2015, nr 7–8, poz. 80.

⁹⁰ Ł. Zamojski, *Pojęcie danych niedopuszczalnych...*, s. 38.

⁹¹ Postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 9 października 2014 r., XII Ga 361/14, Portal Orzecniczy.

ust. 3 KRSU nie może być podstawą do wykreślenia z KRS wpisu o wykreśleniu spółki z o.o.

Za szerszym rozumieniem pojęcia danych niedopuszczalnych opowiedział się natomiast Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17 września 2008 r. (III CSK 56/08), w którym przyjęto, że art. 12 ust. 3 KRSU, który umożliwia wykreślenie z urzędu zamieszczonych w rejestrze danych niedopuszczalnych ze względu na obowiązujące przepisy prawa, do których to danych zaliczane są m.in. wpisy dokonane na podstawie nieważnych czynności prawnych. W tym kierunku zmierza również postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 11 czerwca 2014 r.⁹², w którym uznano, że art. 12 ust. 3 KRSU może być podstawą do wykreślenia firmy z uwagi na jej sprzeczność z art. 43³ § 2 KC, a więc identyczność z inną firmą, a także postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 13 sierpnia 2014 r.⁹³, w którym uznano, że art. 12 ust. 3 KRSU może stanowić podstawę do wykreślenia z rejestru adresu i siedziby z uwagi na nieważność uchwały organu spółki.

5.3. Niedopuszczalność danych a nieważność uchwał zgromadzenia spółki, na podstawie których je wpisano

Jeszcze więcej wątpliwości budzi dopuszczalność stosowania art. 12 ust. 3 KRSU w stosunku do danych, które zostały umieszczone w rejestrze w oparciu o uchwałę zgromadzenia wspólników lub walnego zgromadzenia, w sytuacji, w której nie zapadł wyrok stwierdzający jej nieważność. Kwestia ta była zresztą dyskutowana już na gruncie Kodeksu handlowego. Niemniej D. Paszukiewicz-Garstka twierdziła, że również w kontekście sposobu podważania uchwał wynikającego z Kodeksu handlowego, dopóki brak wyroku podważającego ważność uchwały, dopóty sąd rejestrowy nie jest władny do oceny tej uchwały na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU⁹⁴. Jednakże należy przypomnieć, że zgodnie z art. 254 § 3 i art. 427 § 3 KSH zarząd spółki zobowiązany jest złożyć do sądu rejestrowego prawomocny wyrok stwierdzający nieważność uchwały lub ją uchylający. O wadze problemu świadczy

⁹² Postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 11 czerwca 2014 r., VIII Ga 67/14, Portal Orzecznicy.

⁹³ Postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 13 sierpnia 2014 r., XII Ga 214/14, Portal Orzecznicy.

⁹⁴ D. Paszukiewicz-Garstka, „Wpis niedopuszczalny”..., s. 35.

fakt, że 123 wpisów, co do których wszczęto postępowanie w trybie art. 12 ust. 3 KRSU, zostało dokonanych na podstawie uchwał tych właśnie organów.

Problem ten zdaje się mieć jeszcze większe znaczenie w kontekście uchwały składu siedmiu sędziów SN z dnia 18 września 2013 r. (III CZP 13/13)⁹⁵, w której przyjęto, że wyrok sądu stwierdzający nieważność sprzecznej z ustawą uchwały wspólników spółki z o.o. lub uchwały walnego zgromadzenia spółki akcyjnej ma charakter konstytutywny. Jednocześnie w uzasadnieniu zaznaczano, że takie stanowisko ma w szczególności zapobiegać sytuacji, w której dojdzie do dwutorowości badania uchwały. Pogląd przeciwny mógłby bowiem doprowadzić do niejednoznacznej i wręcz niebezpiecznej sytuacji, w której sąd w postępowaniu rejestrowym odmówiłby dokonania wpisu w rejestrze na podstawie wskazanej we wniosku uchwały wspólników, dopatrując się jej bezwzględnej nieważności *ab initio*, natomiast sąd w postępowaniu procesowym oddaliłby prawomocnie powództwo o stwierdzenie nieważności tej samej uchwały wspólników, uznając ją tym samym za zgodną z ustawą. Pojawia się więc pytanie, czy sąd rejestrowy na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU może wykreślić z rejestru dane uprzednio w nim umieszczone na podstawie uchwały zgromadzenia spółki z powołaniem się na jej nieważność w sytuacji, w której nie wydano wyroku stwierdzającego tą nieważność.

5.3.1. Stanowisko doktryny

W doktrynie nie ma zgodności co do możliwości podważania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU wpisów danych dokonanych w oparciu o uchwały zgromadzeń spółek kapitałowych. S. Sołtysiński krytykuje zbyt szerokie uprawnienia sądu rejestrowego wynikające z art. 12 ust. 3 KRSU, które nie pozostają w związku z funkcją rejestru, jak również z założeniami, które były u podstaw trybu zaskarżenia uchwał w Kodeksie spółek handlowych. W jego ocenie uchwały, które naruszają ustawę, obarczone są szczególną sankcją wynikającą z art. 58 § 1 *in fine* KC, która ma swoją specyfikę i uniemożliwia stosowanie klasycznych mechanizmów cywilnoprawnych. Poza tym konieczność ograniczenia kontroli uchwał nawet wobec ich sprzeczności

⁹⁵ Uchwała składu siedmiu sędziów SN z dnia 18 września 2015 r., III CZP 13/13, OSNC 2014, nr 3, poz. 23.

z ustawą wynika również z prawa unijnego⁹⁶. M. Tarska zaznacza, że z uwagi na konieczność ochrony bezpieczeństwa obrotu, jak również ograniczenie okresu niepewności, w ciągu którego można podważyć uchwałę, należy przyjąć, że nie jest możliwe dokonanie samodzielnej oceny uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych bez wyroku stwierdzającego ich nieważność. Powyższe w ocenie tej autorki ma decydować o specyfice spółek prawa handlowego, zwłaszcza w kontekście podważania uchwał organów kolegialnych⁹⁷. Na powyższe zagadnienie zwraca też uwagę E. Marszałkowska-Krześ, według której podważanie danych wpisanych na podstawie uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych bez wyroku stwierdzającego nieważność uchwały jest nie do przyjęcia, albowiem znacznie rozszerzałoby zakres kognicji sądu rejestrowego⁹⁸. Poza tym w doktrynie zaznacza się, że uwzględnienie ewentualnej nieważności uchwały nie mogłoby być dokonane na podstawie ponownej oceny przez sąd rejestrowy jej treści. Jeżeli sąd ustali nieważność czynności prawnej, na podstawie której doszło do dokonania wpisu, to mamy do czynienia nie tyle z danymi niedopuszczalnymi, ile z wpisem sprzecznym z rzeczywistym stanem rzeczy⁹⁹. J. Dąbrowska co prawda nie zajmuje stanowiska w przedmiocie dopuszczalności ponownej oceny ważności uchwały na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU, niemniej stwierdza, że przepis ten może być podstawą wszczęcia postępowania w przypadku przedłożenia sądowi rejestrowemu wyroku stwierdzającego nieważność uchwały¹⁰⁰. Nie można w tym kontekście pominąć stanowiska zajętego przez K. Bilewską, która zaznacza, że obowiązek sądu rejestrowego do wykreślenia danych aktualizuje się z chwilą przedłożenia mu informacji o stwierdzeniu nieważności lub uchyleniu uchwały, przy czym podstawą wykreślenia wpisu jest art. 24 ust. 4 KRSU (dziś jak należy przyjąć art. 24 ust. 6 KRSU) w zw. z art. 12 ust. 3 KRSU¹⁰¹.

Odmienny pogląd wyraziła A. Malmuk-Cieplak, według której sąd rejestrowy ma prawo kontroli uchwał składanych przy wniosku o wpis, a w razie ich uprzedniego

⁹⁶ S. Sołtysiński, *Nieważne i wzruszalne...*, s. 13.

⁹⁷ M. Tarska, *Ustawa...*, s. 146 i n. Por. A. Michnik, *Ustawa...*, s. 104–105, która również wyraża wątpliwości w tym zakresie.

⁹⁸ E. Marszałkowska-Krześ, *Wpisy...*, s. 136.

⁹⁹ K. Markiewicz, *Wpisy...*, s. 115–116.

¹⁰⁰ J. Dąbrowska, *Zaskarżanie uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych*, Warszawa 2016, s. 359.

¹⁰¹ K. Bilewska, [w:] *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, Z. Jara (red.), Warszawa 2014, s. 1624.

wpisania może wykreślić taki wpis z rejestru z uwagi na dokonanie go na podstawie nieważnej czynności prawnej¹⁰². Podobnie M. Wrzolek-Romańczuk uważa, że wadliwość czynności organu kolegialnego, która przybiera postać uchwały, może być przyczyną wszczęcia postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU¹⁰³. Zwraca ona uwagę na występujący w tym przypadku dylemat, czy postępować zgodnie z zasadą instancyjności, czy też wykorzystać nadzwyczajny środek w postaci art. 12 ust. 3 KRSU. Odwołuje się ona do celów przyświecających rejestrowi i to właśnie tej wartości według M. Wrzolek-Romańczuk należy dać pierwszeństwo, co pozwala jednocześnie na zapobieganie sytuacji, w której w rejestrze będą ujawnione dane niezgodne z prawem. Uprzedni wyrok stwierdzający nieważność uchwały będzie według M. Wrzolek-Romańczuk potrzebny jedynie wówczas, gdy do takiego wniosku konieczne byłoby przeprowadzenie jakiegokolwiek postępowania dowodowego.

5.3.2. Stanowisko orzecznictwa

W kontekście rozważanego tematu trzeba jeszcze odwołać się do uchwały SN z dnia 4 czerwca 2009 r. (III CZP 30/09), w której uzasadnieniu jednoznacznie wskazano, że art. 12 ust. 3 KRSU nie uprawnia sądu rejestrowego do ustalania z urzędu, czy określona uchwała organu spółdzielni stanowiąca podstawę wpisu jest istniejąca i ważna. Zaznaczano, że uchwała wspólników (walnego zgromadzenia) sprzeczna z umową spółki (statutem) lub dobrymi obyczajami i godząca w interesy spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie wspólnika (akcjonariusza) może być zaskarżona do sądu w drodze powództwa o uchylenie uchwały (art. 249 § 1 i art. 422 § 1 KSH). Jeżeli uchwała wspólników (walnego zgromadzenia) jest sprzeczna z ustawą, można wytoczyć powództwo o stwierdzenie jej nieważności (art. 252 § 1 i art. 425 § 1 KSH). Dopuszczalność wytoczenia takiego powództwa została wprowadzicie ograniczona w czasie (art. 252 § 3 oraz art. 425 § 2 i 3 KSH), jednakże upływ terminu nie wyłącza możliwości podniesienia zarzutu nieważności uchwały (art. 252 § 4 i art. 425 § 4 KSH). Wymienione przepisy w oczywisty sposób wyłączają możliwość działania sądu rejestrowego z urzędu na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU. Wskazano jeszcze, że bardziej złożona jest z tego punktu widzenia ocena nieistniejących uchwał

¹⁰² A. Malmuk-Cieplak, *Wpis niedopuszczalny*, s. 110.

¹⁰³ M. Wrzolek-Romańczuk, „*Wpis niedopuszczalny*”..., s. 5.

wspólników (walnego zgromadzenia). Odmiennie w szczególności należy ocenić sytuację, w której uchwała w ogóle nie została podjęta, oraz sytuację, w której wprowadzie istnieje pozór jej podjęcia, ale zgodnie z poglądami utrwalonymi w orzecznictwie Sądu Najwyższego i w piśmiennictwie musi być uznana za nieistniejącą. W pierwszej sytuacji powstaje możliwość działania sądu rejestrowego z urzędu, w drugiej jedynym istotnym dla sądu rejestrowego dokumentem jest prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające nieistnienie uchwały.

5.4. Przyczyna niedopuszczalności danych w przebadanych sprawach

W aktach rejestrowych, które były przedmiotem badań, pojęcie danych niedopuszczalnych ze względu na obowiązujące przepisy prawa było różnie interpretowane. Wyprzedzając dalsze uwagi, należy wskazać, że podobnie jak w doktrynie, tak i w praktyce istnieje rozbieżność co do zakresu zastosowania art. 12 ust. 3 KRSU. Z tego też względu dla analizy rozpatrywanych przypadków konieczne jest przytoczenie argumentacji sądu rejestrowego, która była uzasadnieniem dla postanowienia kończącego postępowanie w toku sprawy prowadzonej na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU. Tytuł podrozdziału będzie wskazywał na rozważaną przez sąd rejestrowy przyczynę niedopuszczalności danych ze względu na obowiązujące przepisy prawa.

5.4.1. Skazanie prezesa zarządu, członka zarządu, członka rady nadzorczej, likwidatora za przestępstwo wskazane w art. 18 § 2 KSH

W przebadanych sprawach art. 12 ust. 3 KRSU był stosowany przede wszystkim w celu wykreślenia z KRS danych prezesa zarządu, członków zarządu, członków rady nadzorczej czy likwidatorów w związku ze skazaniem ich za przestępstwo określone w art. 18 § 2 KSH. Sytuacja taka nastąpiła w 219 z przeanalizowanych spraw. Zgodnie bowiem z art. 18 § 1 KSH członkiem zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej albo likwidatorem może być tylko osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych, przy czym w myśl art. 18 § 2 KSH nie może być członkiem zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej albo likwidatorem osoba, która została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwa określone w przepisach rozdziałów XXXIII–XXXVII Kodeksu karnego oraz w art. 587, 590 i 591

KSH, przy czym według art. 18 § 3 KSH zakaz, o którym mowa w § 2, ustaje z upływem piątego roku od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego, jednakże nie może zakończyć się wcześniej niż z upływem trzech lat od dnia zakończenia okresu odbywania kary. W doktrynie przyjmuje się, że powołanie osób wymienionych w art. 18 § 1 KSH wbrew dyspozycji tego przepisu powoduje nieważność powołania¹⁰⁴. Jednocześnie od dnia 15 stycznia 2013 r. sąd rejestrowy otrzymuje z Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego:

- 1) w odniesieniu do osób, do których ma zastosowanie art. 18 § 2 KSH – informacje o skazaniach za przestępstwa w nim określone;
- 2) w odniesieniu do osób podlegających wpisowi lub wpisanych w działach 2, 5 i 6 rejestru przedsiębiorców oraz rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej – informacje o orzeczonych środkach karnych określonych w art. 39 pkt 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny¹⁰⁵;
- 3) w odniesieniu do osób podlegających wpisowi lub wpisanych jako członkowie organu zarządzającego lub organu kontroli lub nadzoru organizacji pożytku publicznego – informacje o skazaniach za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 4) w odniesieniu do osób podlegających wpisowi lub wpisanych jako członkowie zarządu lub rady nadzorczej spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej – informacje o skazaniach za przestępstwo umyślne przeciwko mieniu, dokumentom lub przestępstwo skarbowe.

Powyższe oznacza, że na etapie dokonywania wpisu w/w osób sąd rejestrowy ma możliwość kontrolowania ich zdolności biernej do wykonywania wymienionych funkcji. Niemniej skazanie za przestępstwo wskazane w art. 18 § 2 KSH może również nastąpić w toku sprawowania mandatu. W tym jednak przypadku następuje utrata zdolności do pełnienia funkcji określonych w art. 18 § 1 KSH, w tym do pełnienia funkcji członka zarządu w spółce z o.o. Dzieje się to z chwilą

¹⁰⁴ A. Kidyba, *Kodeks...*, s. 934.

¹⁰⁵ Tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1137 ze zm.; dalej: KK.

uprawomocnienia się wyroku skazującego za popełnione przestępstwo i skutek ten następuje *ex lege*, czyli bez orzekania o tym zakazie w wyroku skazującym sprawcę. Utrata tej zdolności nie jest sankcją karną, gdyż nie jest wymieniona wśród kar ani wśród środków karnych (art. 32 i 39 KK)¹⁰⁶. Innymi słowy, skazanie za przestępstwo określone w art. 18 § 2 KSH powoduje wygaśnięcie mandatu. Z uwagi właśnie na wygaśnięcie mandatu sądy uznawały, że dane prezesa zarządu, członka zarządu, członka rady nadzorczej, likwidatora są niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa i dokonywały ich wykreślenia na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU. Należy dodać, że w tym kontekście nie miała znaczenia okoliczność, czy skazanie to nastąpiło przed czy po dokonaniu tego wpisu. Niemniej w zdecydowanej większości przypadków skazanie nastąpiło po wpisaniu w/w osoby do KRS. Jedynie w 14 sprawach sąd z niewiadomych względów wpisywał do rejestru już osobę skazaną, a następnie w tym samym dniu wszczynał postępowanie na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU o jej wykreślenie.

Podobny przypadek wystąpił w sprawach prowadzonych pod sygn. akt KR XII Ns-Rej. KRS 127/16/569 oraz LU VI Ns-Rej. KRS 20506/15/941, w których przedmiotem badania był wpis dotyczący danych członka organu nadzoru stowarzyszenia oraz członka zarządu. Wszczęcie postępowania nastąpiło na skutek powzięcia z KRK informacji o karalności członka organu nadzoru za przestępstwo wymienione w art. 20 ust. 1 pkt 4 lit. b, pkt 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie¹⁰⁷. Zgodnie z tym przepisem członkowie organu kontroli lub nadzoru, członkowie zarządu organizacji pożytku publicznego nie mogą być skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe. W powyższym kontekście dane członka organu nadzoru nad stowarzyszeniem uznano za niedopuszczalne z uwagi na obowiązujące przepisy prawa.

Należy jeszcze nadmienić, że w sprawie prowadzonej pod sygn. akt Wa XIII Ns-Rej. KRS 74062/15/077 postępowanie w związku ze skazaniem za przestępstwo wynikające z art. 18 § 2 KSH zostało wszczęte wobec współnika spółki jawnej

¹⁰⁶ Wyrok SN dnia 10 stycznia 2008 r., IV CSK 356/07, OSNC 2009, nr 3, poz. 43.

¹⁰⁷ Tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1817 ze zm.

posiadającego prawo reprezentacji. Niemniej ostatecznie sąd rejestrowy danych tych nie wykreślił, wskazując, że art. 18 KSH nie ma zastosowania do spółek osobowych.

W sytuacjach wyżej wymienionych przyczyną uznania danych za niedopuszczalne była ich sprzeczność z rzeczywistym stanem rzeczy, albowiem działania sądu rejestrowego zmierzały do usunięcia niezgodności pomiędzy wpisem a faktycznym wygaśnięciem mandatu osoby sprawującej określoną funkcję. Sądy rejestrowe przyjęły więc w tych sprawach szeroką wykładnię pojęcia danych niedopuszczalnych ze względu na obowiązujące przepisy prawa.

5.4.2. Orzeczenie pozbawiające prawa prowadzenia działalności lub zakazujące zajmowania określonego stanowiska

Odrębną, aczkolwiek analogiczną do wyżej przytoczonej, podstawą do wszczęcia w przebadanych sprawach postępowania z art. 12 ust. 3 KRSU było orzeczenie pozbawienia prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek lub w ramach spółki cywilnej oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, członka komisji rewizyjnej, reprezentanta lub pełnomocnika osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w zakresie tej działalności, spółki handlowej, przedsiębiorstwa państwowego, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia, o którym mowa w art. 373 ust. 1 PrUp. Jeżeli zakaz taki został orzeczony w stosunku do osoby ujawnionej w KRS jako pełniącej funkcję członka zarządu, członka rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, prokurenta lub likwidatora, to uznawano, że osoba ta powinna być z rejestru wykreślona. Orzeczenie bowiem zakazu na podstawie art. 365 KPC wiąże sąd rejestrowy¹⁰⁸. Poza tym niektórzy przedstawiciele doktryny uznają, że orzeczenie powyższego zakazu ma charakter konstytutywny, stwarza nowy stan prawny, a wobec tego podejmowanie czynności sprzecznej z tym zakazem jest czynnością sprzeczną z prawem, a w konsekwencji zgodnie z art. 58 § 1 KC nieważną, a osoby, wobec których orzeczono taki zakaz i w granicach tego zakazu nie powinny być ujawniane w KRS, albowiem w „rejestrze nie wpisuje się działalności sprzecznej z prawem”¹⁰⁹. W tych okolicznościach sądy uznawały, że

¹⁰⁸ S. Gurgul, *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, Warszawa 2005, s. 992; L. Guza, [w:] *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, A. Witosz, A.J. Witosz (red.), Warszawa 2012, s. 755.

¹⁰⁹ Tak F. Zedler, [w:] *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, A. Jakubecki, F. Zedler, Kraków 2006, s. 1065; odmiennie: P. Zimmerman, [w:] *System Prawa Handlowego*, t. 6, *Prawo*

ujawnienie w rejestrze danych pełniących funkcję członków zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, likwidatora lub prokurenta, a także wspólnika spółki osobowej posiadającego prawo reprezentacji przez osobę, wobec której orzeczono zakaz pełnienia funkcji reprezentanta, jest niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa (art. 12 ust. 3 KRSU). Z tego powodu postępowanie o wykreślenie danych niedopuszczalnych zostało wszczęte w 31 przebadanych spraw.

Należy przyjąć, że w powyższych sytuacjach dane zostały uznane za niedopuszczalne, albowiem były sprzeczne z rzeczywistym stanem rzeczy, a więc również w tych przypadkach opowiedziano się za szeroką interpretacją danych niedopuszczalnych ze względu na obowiązujące przepisy prawa.

5.4.3. Nieważność uchwały, na podstawie której wpis nastąpił

W szeregu z przebadanych spraw dane umieszczone w rejestrze były badane w kierunku ich niedopuszczalności w związku z nieważnością uchwały spółki, na podstawie której dane takie w rejestrze zamieszczono. Aczkolwiek spraw odnoszących się bezpośrednio do tej kwestii wśród spraw przebadanych nie była znaczna liczba, to jednak zmierzały one w podobnym kierunku.

W sprawie prowadzonej pod sygn. akt Wa XIII Ns-Rej. KRS 10980/16/503 pod kątem niedopuszczalności w rozumieniu art. 12 ust. 3 KRSU badano wpis otwarcia likwidacji, albowiem zgodnie z informacją stanowiącą podstawę wszczęcia postępowania został on dokonany na podstawie nieważnych uchwał zgromadzenia spółki. Zaznaczono, że podmiot, który na zgromadzeniu miał reprezentować cały kapitał zakładowy, nie jest wspólnikiem, a ponadto nie doszło do prawidłowego zwołania zgromadzenia wspólników, na którym podjęto uchwałę o otwarciu likwidacji. Ostatecznie zaznaczono, że uchwała jest nieważna na podstawie art. 58 KC. Niemniej sąd rejestrowy nie uznał przedmiotowych danych za niedopuszczalne, wskazując, że nie może ponownie badać uchwał, które były już uprzednio badane. Ponadto w razie ewentualnej nieważności uchwały brak podstaw do jej wzruszenia przez sąd rejestrowy. Jeżeli natomiast w ocenie podmiotu, którego informacja była

restrukturyzacyjne i upadłościowe, A. Hrycaj, A. Jakubecki, A. Witosz (red.), Warszawa 2016, s. 1316, według którego nie można mówić o nieważności czynności sprzecznej z zakazem.

podstawą działań sądu, uchwała jest nieistniająca, to sąd rejestrowy nie jest właściwy do prowadzenia postępowania w tym zakresie, albowiem kwestia ta należy do kognicji sądu okręgowego i przed nim należałoby ewentualnie wytoczyć powództwo z art. 189 KPC.

Natomiast w sprawie prowadzonej pod sygn. akt Wa XIV Ns-Rej. KRS 35961/15/628 pod kątem niedopuszczalności w rozumieniu art. 12 ust. 3 KRSU badano wpis zmiany umowy spółki w zakresie indywidualnego prawa kontroli wspólników, jak również wprowadzenia rady nadzorczej. Przyczyną nieważności uchwały miało być niedochowanie art. 246 § 3 KSH, tj. niezyskanie na przedmiotową uchwałę zgody wszystkich wspólników. Niemniej sąd rejestrowy stwierdził brak podstaw do wykreślenia wpisu, gdyż art. 12 ust. 3 KRSU nie dotyczy danych sprzecznych z przepisami prawa czy niezgodnych ze stanem faktycznym. Poza tym brak podstaw do przyznania sądowi badającemu już sprawę kompetencji do ponownej jej oceny merytorycznej. Ponadto podkreślono, że takie działanie godziłoby w bezpieczeństwo obrotu. Niezależnie od tego powołano się na uchwałę składu siedmiu sędziów SN z dnia 18 września 2013 r. (III CZP 13/13) i podniesiono, że brak wyroku stwierdzającego nieważność uchwały, na podstawie której dokonano wpisu. Argumentację tę podzielił zresztą Sąd Okręgowy w Warszawie rozpatrujący apelację w w/w sprawie, przy czym ponadto podkreślono, że art. 12 ust. 3 KRSU nie daje możliwości ponownej oceny zgodności z prawem dokumentów zalegających w aktach rejestrowych.

W powyżej zaprezentowanych sprawach opowiedziano się więc za wąską interpretacją pojęcia danych niedopuszczalnych ze względu na obowiązujące przepisy prawa, a ponadto podważono kompetencję sądu rejestrowego do badania ważności uchwały zgromadzeń spółek kapitałowych.

5.4.4. Nieistnienie uchwały, na podstawie której nastąpił wpis

W sprawie prowadzonej pod sygn. akt Wa XIII Ns-Rej. KRS 33269/16/990 podmiot dający impuls do wszczęcia postępowania rejestrowego domagał się wykreślenia z rejestru wpisu o zmianie statutu, albowiem jego zdaniem uchwała o zmianie statutu nie została w rzeczywistości podjęta, a ponadto pod protokołem z obrad walnego zgromadzenia brak podpisu przewodniczącej walnego zgromadzenia spółdzielców.

Niemniej ostatecznie nie dokonano wykreślenia z rejestru wskazanych danych i podniesiono, że postanowienie o wpisie zmiany statutu do rejestru jest prawomocne i wiąże sąd, a poza kognicją sądu leży badanie ważności uchwał walnego zgromadzenia, która może być weryfikowana jedynie w odrębnym postępowaniu przez sąd powszechny. Zaznaczono, że sąd rejestrowy nie dysponuje mechanizmem umożliwiającym kontrolę uchwały. Także więc w tej sprawie sąd rejestrowy opowiedział się za potrzebą dokonywania wąskiej interpretacji pojęcia danych niedopuszczalnych.

5.4.5. Nieaktualność adresu

W sześciu sprawach pod kątem niedopuszczalności ze względu na obowiązujące przepisy prawa badano ujawniony w KRS adres podmiotu rejestrowego. Niemniej ta przyczyna niedopuszczalności danych pojawiała się tylko w przypadku postępowań prowadzonych przed Sądem Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku. W sprawie o sygn. akt LU VI Ns-Rej. KRS 1093/16/182 uznano, że spółce została wypowiedziana umowa najmu lokalu znajdującego się pod adresem wskazanym w rejestrze i nie prowadzi ona tam działalności. W sprawach o sygn. akt LU VI Ns-Rej. KRS 17330/15/789, LU VI Ns-Rej. 19895/15/365, LU VI Ns-Rej. 19115/15/089, LU VI Ns-Rej. KRS 17734/15/794, LU VI Ns-Rej. KRS 19420/15/708 zaznaczono, że spółka nie prowadzi działalności pod adresem ujawnionym w rejestrze, zaś w doktrynie przyjmuje się, iż pojęcie danych niedopuszczalnych należy interpretować szeroko, uznając, że tego rodzaju wpisem jest nie tylko wprowadzenie do rejestru danych nieprzewidzianych przez prawo, lecz także danych niezgodnych z rzeczywistym stanem faktycznym. We wszystkich więc powyższych sprawach przyczyną uznania danych ujawnionych w KRS za niedopuszczalne była ich niezgodność ze stanem rzeczywistym, albowiem pod ujawnionym adresem spółka nie prowadziła działalności. W orzeczeniach tych sąd rejestrowy jednoznacznie więc opowiedział się za szeroką interpretacją pojęcia danych niedopuszczalnych ze względu na obowiązujące przepisy prawa.

5.4.6. Nieważność zbycia udziałów

W trzech sprawach pod kątem niedopuszczalności badano wpis wspólnika, niemniej jedynie w sprawie Wa XII Ns-Rej. KRS 69943/14/090 wpis taki uznano za niedopuszczalny. Dane wpisanego wspólnika uznano za dane niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa, albowiem Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy wydał wyrok, w którym ustalił, że podmiot wpisany do KRS jako wspólnik i prezes zarządu nigdy nie nabył udziałów spółki, jak również nie sprawował funkcji członka zarządu (nie był do niej powołany), mimo iż w KRS figurował jako członek zarządu. Według informacji zawartych w piśmie informującym prezes zarządu powołał się na kradzież jego dokumentu tożsamości.

W sprawie o sygn. akt Wa XIII Ns-Rej. KRS 14629/14/161 przyczyną niedopuszczalności miała być nieważność umowy darowizny udziałów, albowiem w informacji stanowiącej impuls do wszczęcia postępowania zaznaczano, że wpis obdarowanego jako wspólnika jest niedopuszczalny, gdyż udziały, których dotyczył, były objęte majątkiem wspólnym, zaś darczyńca dokonał samodzielnie ich darowizny na rzecz syna, bez zgody byłego małżonka. W ocenie wnioskodawczynie umowa darowizny była nieważna, bo została uczyniona bez jej zgody, a w konsekwencji wpis wspólnika-syna jest niedopuszczalny. Niemniej ostatecznie sądy I i II instancji nie podzieliły tej argumentacji, albowiem zdaniem tych sądów art. 12 ust. 3 KRSU nie może służyć do korygowania wcześniejszych postanowień zarządzających wpis, a z uwagi na wyjątkowy charakter tego przepisu nie może on być interpretowany rozszerzająco. Poza tym przepis ten nie daje podstaw do badania dokumentów, które już raz były przedmiotem oceny sądu.

W sprawie o sygn. akt Wa XIV Ns-Rej. KRS 37838/14/510 przyczyną niedopuszczalności miało być nabycie udziałów z pominięciem wymogu zgody zgromadzenia wspólników. Ostatecznie jednak również w tej sprawie nie wykreślono danych wspólnika jako niedopuszczalnych, albowiem zaznaczono, że wpis nie może być uznany za niedopuszczalny, gdyż sąd rejestrowy nie jest właściwy do badania ważności umowy zbycia udziałów.

O ile więc w pierwszej z wymienionych spraw sąd w zasadzie opowiedział się za możliwością stosowania art. 12 ust. 3 KRSU do przypadku niezgodności danych

z rzeczywistym stanem rzeczy, o tyle w dwóch kolejnych sprawach dokonano ścisłej interpretacji art. 12 ust. 3 KRSU przez przyjęcie, że przepis ten w szczególności nie daje możliwości ponownej oceny przez sąd rejestrowy dokumentów, które już raz były przedmiotem analizy sądu.

5.4.7. Rezygnacja prezesa (członka) zarządu

W dwóch analizowanych sprawach badano pod kątem art. 12 ust. 3 KRSU dane ujawnione w KRS z uwagi na rezygnację prezesa (członka) zarządu. Obie były prowadzone przed Sądem Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku.

W sprawach prowadzonych pod sygn. akt LU VI Ns-Rej. KRS 20153/15/939, LU VI Ns-Rej. KRS 7328/16/669 ustalono, że prezes (członek) zarządu złożył rezygnację z zajmowanej funkcji. Zaznaczano, że w literaturze przyjmuje się, iż pojęcie danych niedopuszczalnych należy interpretować szeroko, uznając, że tego rodzaju wpisem jest nie tylko wprowadzenie do rejestru danych nieprzewidzianych przez prawo, lecz także danych niezgodnych z rzeczywistym stanem faktycznym oraz opartych na wadliwej czynności prawnej. Sąd rejestrowy stwierdził, że oświadczenie o rezygnacji z zajmowanej funkcji zostało złożone skutecznie. Ponadto nikt nie może wbrew własnej woli być członkiem organu spółki z o.o. Wobec tego, że funkcją sądu rejestrowego jest funkcja nadzorcza przejawiająca się m.in. w obowiązku czuwania, aby przewidziane przez prawo wpisy figurowały w rejestrze, dane dotychczasowego prezesa zarządu spółki zostały wykreślone z urzędu jako dane niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa. W tych więc sprawach również opowiedziano się za szeroką interpretacją pojęcia danych niedopuszczalnych ze względu na obowiązujące przepisy prawa, przyjmując, że niedopuszczalność ta zachodzi również wówczas, gdy dane są niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy.

5.4.8. Uchylenie decyzji o nadaniu numeru NIP

W czterech postępowaniach prowadzonych przed Sądem Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku badano, czy ujawniony w KRS Numer

Identyfikacji Podatkowej (NIP) stanowi dane niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa. Z uzasadnienia wydanych postanowień wynika, że NIP uznano za dane niedopuszczalne, albowiem została wydana decyzja o uchyleniu NIP, która przez urząd skarbowy została przedłożona sądowi rejestrowemu, co zresztą stanowiło impuls do wszczęcia postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU.

Należy dodać, że zgodnie z art. 8c ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników¹¹⁰ naczelnik urzędu skarbowego uchyla z urzędu, w drodze decyzji NIP, jeżeli podatnik posługuje się fałszywymi lub fikcyjnymi danymi adresowymi swojej siedziby lub miejsca wykonywania działalności gospodarczej. Z chwilą ustania przesłanek uzasadniających uchylenie NIP na skutek zmiany danych adresowych w odpowiednim rejestrze lub ewidencji następuje przywrócenie NIP w Centralnym Rejestrze Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników.

Wykreślenie NIP na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU również oznacza szerokie jego zastosowanie do sytuacji sprzeczności danych ze stanem rzeczywistym.

5.4.9. Ujawnienie w zarządzie delegowanego członka rady nadzorczej po zakończeniu delegacji

W jednej ze spraw (sygn. akt Wa XIII Ns-Rej. KRS 10184/15/296) pod kątem niedopuszczalności ze względu na obowiązujące przepisy prawa badano wpis danych członka zarządu, który to mandat był wykonywany przez delegowanego członka rady nadzorczej. Dane te badano pod kątem niedopuszczalności, albowiem osoba ta została wykreślona jako członek rady nadzorczej, ale wbrew wnioskowi jej dane nie zostały wykreślone z rubryki członka zarządu. Ostatecznie wpis członka zarządu został uznany za niedopuszczalny wobec uprzedniej rezygnacji tej osoby z członkostwa w radzie nadzorczej, które stanowi podstawę delegacji. W uzasadnieniu zaznaczono, że wpis jest niezgodny z rzeczywistym stanem rzeczy, a wobec tego jest niedopuszczalny.

¹¹⁰ Tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r., poz. 476 ze zm.

5.4.10. Brak zgody KNF na zmianę statutu banku spółdzielczego

W jednej ze spraw (sygn. akt Wa XIV Ns-Rej. KRS 10503/08/739) za niedopuszczalny uznano wpis zmiany statutu banku z uwagi na jego dokonanie bez zgody organu nadzoru. Zgodnie bowiem z art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe¹¹¹ „zmiana statutu banku wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego, jeżeli dotyczy spraw wymienionych w art. 31 ust. 3 oraz uprzywilejowania lub ograniczenia akcji co do prawa głosu w banku w formie spółki akcyjnej, a w banku spółdzielczym będącym spółdzielnią osób prawnych zasady ustalania liczby głosów przysługujących członkom w sposób inny niż określony w art. 36 § 3 zdanie pierwsze ustawy – Prawo spółdzielcze”. Zdaniem Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) zmiana statutu banku spółdzielczego dotycząca gospodarki finansowej oraz funduszy własnych została zarejestrowana w KRS mimo braku zgody organu nadzoru. W uzasadnieniu postanowienia o wykreśleniu zmiany statutu jako niedopuszczalnej zaznaczono, że sąd rejestrowy podziela koncepcję o niedopuszczalność ponownej oceny wniosku, ale ten przypadek nie zachodzi, gdyż niedopuszczalność wpisu wynika z niedopełnienia wymogów wynikających z prawa bankowego. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił jednocześnie apelację od powyższego postanowienia, zaznaczając, że art. 12 ust. 3 KRSU przewiduje szerszą kognicję niż jego odpowiednik § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym poprzez umożliwienie badania danych również w kontekście przepisów dyspozytywnych. W konsekwencji niedopuszczalność wpisu obejmuje naruszenie przez wpis przepisów bezwzględnie obowiązujących, a tak było w tym przypadku. W sprawie tej co prawda sąd z jednej strony opowiedział się za koniecznością wąskiej interpretacji art. 12 ust. 3 KRSU, ale z drugiej strony w zasadzie dokonał ponownej oceny uchwały o zmianie statutu, co było już wcześniej ocenione przy dokonywaniu wpisu.

5.4.11. Błędny kod przeważającej działalności gospodarczej

W sprawie o sygn. akt Wa XIII Ns-Rej. KRS 23332/15/311 badano niedopuszczalność danych ze względu na obowiązujące przepisy prawa w zakresie

¹¹¹ Tekst jedn.: Dz.U. 2016 r., poz. 1988 ze zm.

wpisanego do rejestru kodu PKD działalności, który nie odpowiadał temu wynikającemu z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Kwalifikacji Działalności (PKD)¹¹². Po przeprowadzeniu postępowania sąd rejestrowy dane w tym zakresie uznał za niedopuszczalne.

W sprawie tej sąd dokonał wąskiej interpretacji pojęcia danych niedopuszczalnych, albowiem nie odwołano się do jakichkolwiek dokumentów, lecz jedynie do treści wpisu i przepisów określających kody PKD.

5.4.12. Brak złożenia sprawozdania zarządu z działalności spółki

W sprawie o sygn. akt Wa XII Ns-Rej. KRS 2740/16/152 w kontekście art. 12 ust. 3 KRSU badano wzmiankę o złożeniu sprawozdania z działalności spółki, albowiem według informacji pozyskanych przez sąd rejestrowy mimo dokonania wpisu sprawozdanie to w rzeczywistości nie zostało złożone. Ostatecznie dane te uznano za niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa, albowiem wbrew uczynionej wzmiance sprawozdania z działalności spółki w rzeczywistości nie było w aktach rejestrowych. Przyczynę więc niedopuszczalności danych stanowiła ich niezgodność z rzeczywistym stanem rzeczy.

5.4.13. Istnienie majątku spółki mimo wykreślenia

W jeden ze spraw (sygn. akt Wa XII Ns-Rej. KRS 12077/16/222) badano wpis polegający na wykreśleniu z rejestru spółki po zakończeniu postępowania upadłościowego mimo ujawnienia majątku tej spółki. Informujący sąd rejestrowy o tym fakcie podnosił, że w tych okolicznościach za nieprawidłowe należy uznać postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego i dokonany na jego podstawie wpis o wykreśleniu spółki. Wskazano, że los majątku pozostawionego po wykreślonej spółce reguluje art. 25e KRSU, zgodnie z którym Skarb Państwa nabywa nieodpłatnie z mocy prawa mienie pozostałe po wykreślonym z rejestru podmiocie, bez względu na przyczynę wykreślenia, którym nie rozporządził przed wykreśleniem właściwy organ, z chwilą wykreślenia z rejestru, co w ocenie sądu rejestrowego uniemożliwiało uznanie danych o wykreśleniu za niedopuszczalne.

¹¹² Dz.U. Nr 251, poz. 1885 ze zm.

Ponadto zaznaczono, że art. 12 ust. 3 KRSU nie daje sądowi rejestrowemu możliwości ponownej oceny dokumentów, które były już raz przedmiotem oceny spółki i na podstawie których spółka została wykreślona. Wskazano wreszcie, że zastosowanie art. 12 ust. 3 KRSU prowadziłoby do nagłego pojawiania się podmiotu, który został już raz wykreślony. Dodano, że art. 12 ust. 3 KRSU nie może być podstawą ponownej weryfikacji orzeczenia. W sprawie tej sąd rejestrowy wykluczył dokonywanie na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU ponownej oceny dokumentów już ocenionych.

5.4.14. *Niedojście do skutku podwyższenia kapitału zakładowego*

W sprawie prowadzonej pod sygn. akt Wa XII Ns-Rej. KRS 26337/16/532 badano niedopuszczalność ze względu na obowiązujące przepisy prawa wpisu danych w zakresie zmiany umowy, wpisu nowego współnika, wpisu podwyższenia kapitału zakładowego, wpisu sposobu reprezentacji. Przyczyną rzekomej niedopuszczalności wpisu miało być niedojście do skutku podwyższenia kapitału zakładowego z uwagi na nieobjęcie wszystkich 189 udziałów. Ostatecznie jednak sąd uznał, że brak podstaw do wykreślenia jakichkolwiek danych. Zaznaczono bowiem, że art. 12 ust. 3 KRSU uniemożliwia ponowną ocenę dokumentów, które były podstawą wniosku, w oparciu o który dokonano wpisu. Zaznaczano, że art. 12 ust. 3 KRSU nie wprowadza nadzwyczajnego trybu kontroli uprzednio wydanych decyzji. W orzeczeniu tym sąd rejestrowy przyjął więc wąską interpretację art. 12 ust. 3 KRSU.

5.4.15. *Oddalenie wniosku o ogłoszenie upadłości*

W jednej ze spraw badano zgodność z przepisami prawa wpisu o ogłoszeniu upadłości układowej i ustanowieniu nadzorcy sądowego. W impulsie będącym podstawą tego postępowania zaznaczono, że ostatecznie wniosek o ogłoszenie upadłości podmiotu rejestrowego został oddalony. Sąd rejestrowy wpis powyższy uznał za niedopuszczalny ze względu na obowiązujące przepisy prawa, co jednak sprowadzało się do jego oceny w kontekście stanu faktycznego.

5.4.16. Przyczyna niedopuszczalności danych w sprawach objętych badaniem – podsumowanie

Z wyżej przytoczonych wyników badań aktowych w pierwszej kolejności jednoznacznie wynika, że przyczyna tej niedopuszczalności danych ze względu na obowiązujące przepisy prawa jest w praktyce rozumiana w sposób różnorodny. Trzeba jednak wskazać, że w większości spraw przez pojęcie to rozumiano sprzeczność ujawnionych danych z rzeczywistym stanem rzeczy. Jeżeli bowiem w KRS widnieją dane osoby, której mandat do pełnienia funkcji członka zarządu, rady nadzorczej, likwidatora, komisji rewizyjnej, organu nadzoru lub zarządu stowarzyszenia wygaś w wyniku skazania za przestępstwo określone we właściwych przepisach, lub wobec orzeczenia zakazu, o którym mowa w art. 373 PrUp, czy też w wyniku rezygnacji z pełnionej funkcji, albo zakończenia członkostwa w radzie nadzorczej, które było podstawą delegacji, to stan taki oznacza, że dane ujawnione w rejestrze nie odpowiadają stanowi rzeczywistemu, albowiem w rejestrze figurują dane nieprawdziwe. Przepisy prawa natomiast nie tylko zezwalają, ale wręcz nakazują umieszczenie danych w/w osób w KRS w czasie pełnienia przez nich mandatu i dlatego dane takie nie mogą być uznane za niedopuszczalne *sensu stricte*. Podobna sytuacja zachodzi w przypadku niewykreślenia z rejestru danych wskazujących na upadłość mimo ostatecznego oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości czy ujawnienia w KRS nieaktualnego adresu, firmy, NIP. Sądy rejestrowe w znacznej części orzeczeń wydawanych w przywołanych sprawach wprost zresztą wskazywały na dopuszczalność stosowania art. 12 ust. 3 KRSU już tylko w razie stwierdzenia rozbieżności pomiędzy wpisem a rzeczywistym stanem rzeczy.

W wyjątkowych przypadkach w przebadanych sprawach art. 12 ust. 3 KRSU był stosowany w celu wykreślenia z KRS danych nieprzewidzianych w przepisach prawa, a więc niedopuszczalnych *sensu stricte*. Z taką sytuacją mieliśmy do czynienia w przypadku ujawnienia w rejestrze niewłaściwego kodu PKD.

Trzeba jednocześnie przyznać, że sądy rejestrowe w sprawach objętych badaniem raczej stawały na stanowisku odmawiającym stosowania art. 12 ust. 3 KRSU do ponownej weryfikacji uchwał organów spółek, na podstawie których dane w KRS były zamieszczane. Pewnym wyjątkiem w tym przypadku jest sytuacja, w której uchwała banku spółdzielczego o zmianie statutu została podjęta bez wymaganej zgody KNF.

Odmowa zastosowania art. 12 ust. 3 KRSU w powyższych przypadkach oznacza, że sądy rejestrowe mimo dość powszechnie zaaprobowanej szerokiej wykładni tego przepisu dostrzegają pewne granice stosowania tej regulacji, zwłaszcza gdy stwierdzenie zbadania nieważności czynności prawnej leżącej u podstaw uprzedniej decyzji sądu rejestrowego wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego, a w dodatku gdy przepisy prawa przewidują odrębny tryb do podważania tego typu czynności prawnych.

6. Przebieg postępowania

Artykuł 12 ust. 3 KRSU budzi wątpliwości nie tylko w kontekście przesłanek jego stosowania, lecz powoduje również różnorakie problemy proceduralne związane choćby z zakresem podmiotowym tego postępowania, rodzajem wydawanych orzeczeń oraz kolejnością poszczególnych czynności dokonywanych w tym postępowaniu przez sąd rejestrowy.

6.1. Źródło informacji o niedopuszczalności danych

W kontekście postępowań sądowych prowadzonych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU w pierwszej kolejności należy przeanalizować źródło informacji sądu rejestrowego o wpisaniu do rejestru danych, które są niedopuszczalne z uwagi na obowiązujące przepisy prawa. Trzeba bowiem przypomnieć, że postępowanie to najczęściej jest wszczynane z urzędu, a wobec tego zachodzi odstępstwo od ogólnej zasady prowadzenia postępowania rejestrowego z urzędu. Niemniej w celu wszczęcia postępowania sąd rejestrowy musi mieć wiedzę, że w rejestrze zamieszczono dane niedopuszczalne.

Przepisy prawa w żadnym zakresie nie ograniczają podmiotowo zakresu osób, które mogą dostarczyć sądowi rejestrowemu impulsu do wszczęcia postępowania. Wobec tego należy uznać, że może to być każdy podmiot, przy czym trzeba od razu podkreślić, że może być to osoba fizyczna, osoba prawna, jak również ułomna osoba prawna, a także organ państwa. Nie jest w szczególności wykluczone, że sąd rejestrowy wejdzie w posiadanie wiedzy dającej mu podstawę do wszczęcia postępowania w wyniku informacji uzyskanej na podstawie art. 21 ust. 1 KRSU, zgodnie z którym organy administracji rządowej i samorządowej, sądy, banki, komornicy i notariusze są obowiązani niezwłocznie informować sąd rejestrowy o zdarzeniach, które podlegają obowiązkowi wpisu do rejestru z urzędu. Jednocześnie powinni wskazać aktualne dane niezbędne do dokonania wpisu w rejestrze.

Osoba, która dostarcza sądowi informację o danych niedopuszczalnych, nie musi mieć jakiegokolwiek interesu w ich wykreśleniu, a tym bardziej interesu tego nie musi

wobec sądu rejestrowego uwidaczniać. Z praktyki jednak wiadomo, że osobą zawiadamiającą sąd o wpisaniu do rejestru niedopuszczalnych danych jest najczęściej podmiot, który bezpośrednio lub pośrednio jest zainteresowany bytem danego podmiotu.

Należy jeszcze podkreślić, że status osoby dającej impuls do wszczęcia postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU jest niezależny i pozostaje bez bezpośredniego wpływu na zakres podmiotów, które następnie staną się uczestnikami postępowania rejestrowego. Podmiot dostarczający impulsu do wszczęcia postępowania może, ale nie musi, stać się jego uczestnikiem – uzyskanie takiego statusu jest bowiem uzależnione jedynie od spełnienia przez niego wymagań wynikających z Kodeksu postępowania cywilnego.

Analizując powyższe zagadnienie w kontekście przebadanych spraw i przywołanych już przyczyn, z uwagi na które dane zostały uznane za niedopuszczalne, nie może być zaskoczeniem, że w 219 sprawach impuls do wszczęcia postępowania pochodził z Krajowego Rejestru Karnego. Zgodnie bowiem z już przywoływanym art. 21a KRSU sąd rejestrowy otrzymuje z Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, dane dotyczące karalności określonych osób ujawnionych w rejestrze. Dane z KRK są na bieżąco przekazywane do sądu rejestrowego, który na ich podstawie wszczyna, jak wyżej wskazywano, postępowanie rejestrowe w oparciu o art. 12 ust. 3 KRSU. Natomiast w dalszych 31 sprawach informacja o orzeczeniu przez sąd upadłościowy zakazu, o którym mowa w art. 373 PrUp, pochodziła z Rejestru Dłużników Niewypłacalnych. To zaś stanowi realizację art. 21b KRSU, zgodnie z którym sąd rejestrowy otrzymuje z rejestru dłużników niewypłacalnych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, informacje o wpisach do tego rejestru dokonanych na podstawie art. 55 pkt 4 KRSU w odniesieniu do osób wpisanych lub podlegających wpisowi w przypadku spółek handlowych, przedsiębiorstw państwowych, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeń w działach 2, 5 i 6 rejestru przedsiębiorców oraz rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

W następnych 18 przypadkach informacja o możliwości wystąpienia danych niedopuszczalnych pochodziła od podmiotu, którego wpis dotyczył, a sprowadzała

się ona np. do poinformowania o skazaniu za przestępstwo wymienione w art. 18 § 2 KSH.

Kolejnym podmiotem, który dostarczał informacji o istnieniu niedopuszczalnych danych, był Naczelnik Urzędu Skarbowego. Pochodząca od niego wiadomość była podstawą wszczęcia postępowania w czterech sprawach, przy czym wszystkie te przypadki należały do właściwości Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku. Informacja ta dotyczyła niewłaściwego adresu podmiotu wpisanego do KRS, co w ocenie tego sądu dawało podstawę do wszczęcia postępowania z art. 12 ust. 3 KRSU.

W następnych dwóch przypadkach informacja pochodziła od członka zarządu podmiotu wpisanego do rejestru. Informował on sąd rejestrowy o swojej rezygnacji, żądając jednocześnie wszczęcia postępowania z art. 12 ust. 3 KRSU w celu wykreślenia go z KRS.

Podobnie w dwóch przypadkach informacja była dostarczona przez sąd rejonowy. W jednej sprawie informował on o ostatecznym oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości, zaś w drugim przypadku przedmiotem informacji była kwestia skazania członka zarządu za przestępstwo wynikające z art. 18 § 2 KSH.

Wreszcie również w dwóch przypadkach informacja pochodziła od właściciela nieruchomości, na terenie której mieścił się adres spółki wskazany w rejestrze, a pod którym to adresem nie ma żadnej aktywności spółki.

Następnie istnieje wiele podmiotów, które jednokrotnie powiadomiły o zajściu, w ich ocenie, przesłanek do wszczęcia postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU. W jednym przypadku dostarczycielem informacji był bank, który wskazał, że wobec członka zarządu spółki został orzeczony zakaz z art. 373 PrUp, co powinno skutkować wykreśleniem go z rejestru. W innym przypadku informacja pochodziła od współnika oraz byłego prezesa zarządu, którzy chcieli w ten sposób doprowadzić do odrodzenia spółki z uwagi na wykrycie jej majątku i w ich ocenie wykreślenie spółki było wpisem, o którym mowa w art. 12 ust. 3 KRSU. W kolejnej sprawie zawiadomienie pochodziło od wierzyciela wiceprezesa zarządu, który przekazał sądowi rejestrowemu informację o skazaniu tego wiceprezesa za przestępstwo z art. 18 § 2 KSH. W innej sprawie informacja pochodziła od wierzyciela podmiotu

rejestrowego. Wierzyciel ten zarzucał, że w sposób niezasadny dokonano wpisu otwarcia likwidacji, albowiem uchwała w tym zakresie była w jego ocenie nieważna. Nie można wreszcie pominąć, że w jednym przypadku była żona wspólnika domagała się wszczęcia postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU, albowiem w jej ocenie do ujawnienia nabywcy udziałów jej byłego męża (którym był wspólny syn) doszło z naruszeniem prawa, gdyż były mąż nie mógł darować synowi udziałów bez jej zgody, albowiem należały do ich majątku wspólnego. Natomiast w innej sprawie impuls do działania sądu rejestrowego dała KNF, która wskazała, że zarejestrowana zmiana statutu jest nieważna, albowiem została zarejestrowana mimo wymaganej zgody KNF. Jeszcze w innej sprawie o istnieniu danych niedopuszczalnych informował członek spółdzielni, który kwestionował wpis danych dotyczących statutu tej spółdzielni. Wreszcie w jednej sprawie impuls do wszczęcia postępowania pochodził od osoby o nieustalonej relacji ze spółką, a dotyczył wpisu członka i prezesa zarządu z uwagi na skazanie go za przestępstwo wymienione w art. 18 § 2 KSH.

6.2. Formalny sposób wszczęcia postępowania

Kolejną kwestią proceduralną podlegającą ocenie w przeanalizowanych sprawach był techniczny sposób wszczęcia postępowania w sprawie. W doktrynie dominuje pogląd, że wszczęcie postępowania z urzędu odbywa się z chwilą dokonania w nim pierwszej czynności zmierzającej do rozstrzygnięcia sprawy i w zasadzie w przedmiocie samego wszczęcia postępowania zbędne jest wydawanie jakichkolwiek orzeczeń¹¹³.

Niemniej niektórzy przedstawiciele doktryny opowiadają się za wydaniem przez sąd postanowienia o wszczęciu postępowania z urzędu. Wskazuje się, że w przypadku wydania postanowienia o wszczęciu postępowania nie budzi wątpliwości fakt jego rozpoczęcia, a jednocześnie uczestnicy postępowania zostają o tym fakcie prawidłowo powiadomieni. Ponadto możliwa będzie wówczas kontrola uprawnień

¹¹³ M. Jędrzejewska, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze. Część druga. Postępowanie zabezpieczające. Komentarz*, t. 3, T. Ereciński (red.), Warszawa 2007, s. 15; P. Prus, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, M. Manowska (red.), Warszawa 2013, s. 989; A. Zieliński, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego*, t. 2, *Komentarz do artykułów 506–1217*, A. Zieliński (red.), Warszawa 2006, s. 7.

sądu do działania z urzędu¹¹⁴. Zwraca się również uwagę, że brak formalnej decyzji o wszczęciu postępowania powoduje wątpliwość, czy postępowanie to rzeczywiście zostało wszczęte¹¹⁵. Ustalenie strony technicznej wszczęcia postępowania z urzędu jest tym bardziej uzasadnione, jeżeli zważyć, że w postanowieniu SN z dnia 26 marca 1992 r.¹¹⁶ przyjęto, iż w postępowaniu nieprocesowym stan sprawy w toku następuje z chwilą doręczenia wniosku uczestnikom postępowania, a gdy jedynym uczestnikiem jest wnioskodawca lub gdy postępowanie wszczęto z urzędu – z chwilą podjęcia przez sąd pierwszej czynności przygotowawczej zmierzającej do rozstrzygnięcia sprawy (art. 192 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 KPC).

Przenosząc powyższe rozważania teoretyczne na grunt przeanalizowanych spraw, należy wskazać, że brak w tym zakresie jednolitości postępowania orzekających. W 101 sprawach nie wydano jakiegokolwiek orzeczenia o wszczęciu postępowania w sprawie. W 32 przypadkach zostało wydane zarządzenie o wszczęciu postępowania. Należy wskazać, że zarządzenie to dokonywało kwalifikacji sprawy i było następnie podstawą do nadania jej sygnatury, o ile nie została ona nadana wcześniej. Wreszcie w 154 przypadkach zostało wydane postanowienie, w którym sąd rejestrowy postanawiał wszcząć z urzędu postępowanie rejestrowe o wykreślenie z KRS określonych niedopuszczalnych danych. W sumie więc w 186 przypadkach zostało wydane zarządzenie lub postanowienie o wszczęciu postępowania w sprawie.

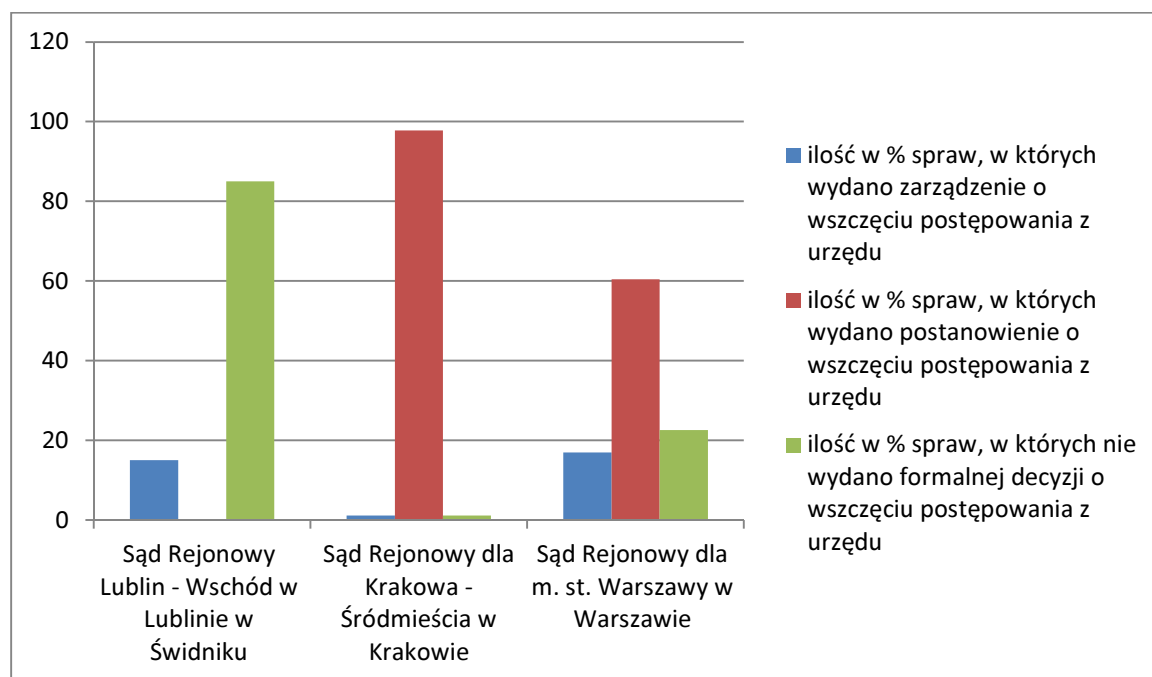
W kontekście powyższych danych niezmiernie interesujące jest przeanalizowanie powyższej kwestii odrębnie w każdym sądzie, które akta były przedmiotem badania. Okazuje się bowiem, że poszczególne sądy zgoła odmiennie widzą potrzebę wydawania orzeczenia o wszczęciu postępowania, jak również jego formę. W Sądzie Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku w 85% spraw nie była wydawana jakakolwiek formalna decyzja o wszczęciu postępowania, a jeżeli już ją wydano, to miała postać zarządzenia. W Sądzie Rejonowym dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie widziano natomiast potrzebę wydania formalnej decyzji

¹¹⁴ A. Góra-Błaszczkowska, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 3, *Artykuły 606–729* H. Dolecki, T. Wiśniewski (red.), LEX 2013, komentarz do art. 506 KPC.

¹¹⁵ M. Rejdak, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego*, t. 2, *Komentarz. Art. 367–729*, A. Marciniak, K. Piasecki (red.), Warszawa 2016, komentarz do art. 506 KPC, nb. 8, Legalis.

¹¹⁶ Postanowienie SN z dnia 26 marca 1992 r., I CRN 19/92, LEX nr 9074.

o wszczęciu postępowania z urzędu w 97,8%, przy czym prawie zawsze miała ona postać postanowienia, zaś zarządzenie wydano tylko w jednej sprawie. Wreszcie w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie konieczność wydania decyzji o wszczęciu postępowania widziano w 77,4% przebadanych spraw, przy czym w 60,3% przebadanych spraw z tego Sądu miała ona postać postanowienia, zaś w 17% postać zarządzenia. W przypadku tego ostatniego Sądu najbardziej widać rozbieżność orzeczników w ocenie konieczności wydania jakiegokolwiek decyzji o wszczęciu postępowania z urzędu, a następnie w zakresie jej formy. Może być to konsekwencją liczby orzeczników pracujących w Wydziałach Gospodarczych KRS tego Sądu, jak również największą liczbą Wydziałów Gospodarczych KRS ze wszystkich Sądów objętych badaniem. Szczegółowe zestawienie powyższych danych obrazuje wykres.

Z powyższego wykresu wyraźnie wynika rozbieżność w zakresie wydawania decyzji o wszczęciu postępowania pomiędzy sądami, które były objęte badaniem.

6.3. Zakres podmiotowy postępowania

Kolejną kwestią budzącą wątpliwość w kontekście postępowań prowadzonych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU jest ich zakres podmiotowy, a więc liczba jego

uczestników. Z uwagi na fakt, że postępowanie o wykreślenie danych niedopuszczalnych jest postępowaniem rejestrowym, toteż w szczególności ma w tym przypadku zastosowanie art. 694³ § 2 KPC, który stanowi, że podmiot podlegający wpisowi do KRS jest uczestnikiem postępowania, chociażby nie był wnioskodawcą. Przepisu art. 510 § 2 KPC nie stosuje się. Z powyższego wynika, że uczestnikiem postępowania prowadzonego na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU zawsze jest podmiot, którego wpis dotyczy, a więc podmiot, który podlega wpisowi do rejestru. Z uwagi zaś na wyłączenie w przedmiotowym przypadku stosowania art. 510 § 2 KPC sąd rejestrowy nie jest zobowiązany do wzywania do udziału w postępowaniu rejestrowym innych osób zainteresowanych.

Niemniej powyższe nie oznacza, że art. 694³ § 2 KPC w sposób zamknięty określa możliwy krąg uczestników postępowania. Trzeba bowiem zaznaczyć, że ma w tym przypadku zastosowanie ogólna norma art. 510 § 1 KPC, zgodnie z którą zainteresowanym w sprawie jest każdy, czyich praw dotyczy wynik postępowania, może on wziąć udział w każdym stanie sprawy aż do zakończenia postępowania w II instancji. Jeżeli weźmie udział, staje się uczestnikiem. Kryterium więc dopuszczenia innych podmiotów do udziału w postępowaniu rejestrowym, podobnie jak w innych postępowaniach nieprocesowych, stanowi istnienie po ich stronie interesu prawnego w takim udziale. Trzeba od razu wskazać, że interes prawny w rozumieniu art. 510 § 1 KPC, warunkujący dopuszczenie w charakterze uczestnika do udziału w postępowaniu, musi istnieć w rozumieniu obiektywnym i być uzasadniony konkretnymi okolicznościami faktycznym¹¹⁷. Musi to być jednak interes prawny w postępowaniu nieprocesowym (a więc nie interes emocjonalny, gospodarczy lub czysto faktyczny), wynikający z pewnych zdarzeń prawnych, które wywołują konieczność uregulowania wiążących się z nimi stosunków prawnych i rodzą obiektywną potrzebę wszczęcia postępowania lub wzięcia w nich udziału¹¹⁸. W doktrynie pojawiają się poglądy, że osobą zainteresowaną może być osoba, której bezpośrednio wpis dotyczy, ewentualnie wierzyciel podmiotu rejestrowego¹¹⁹.

¹¹⁷ Postanowienie SN z dnia 11 grudnia 2013 r., IV CZ 96/13, LEX nr 1413598.

¹¹⁸ Tak uchwała SN z dnia 19 lutego 1981 r., III CZP 2/81, OSNCP 1981, nr 8, poz. 144.

¹¹⁹ Ł. Zamojski, *Ustawa...*, s. 77.

W uchwale SN z dnia 19 października 2000 r.¹²⁰ wskazano jednak, że wiele wpisów do KRS ma charakter deklaracyjny, a więc jedynie stwierdzają istniejący już stan prawny, ukształtowany uprzednio innym, wcześniejszym zdarzeniem prawnym. Taki deklaracyjny charakter ma również wpis każdej zmiany danych w postaci m.in. imion i nazwisk członków zarządu. Odmienny, a więc konstytutywny charakter wpisu musiałby wyraźnie wynikać z ustawy i nie może go uzasadniać nawet ustawowy obowiązek ujawnienia w rejestrze wspomnianych zmian. W takiej zaś sytuacji Sąd Najwyższy uznał, że jeżeli zdarzeniem prawnym, będącym źródłem nabycia bądź utraty przez określoną osobę uprawnień np. członka zarządu, jest uchwała właściwego organu np. o wyborze bądź odwołaniu członka zarządu, a nie wpis do rejestru zmian, będący jedynie bezpośrednim, choć obligatoryjnym zarazem, następstwem podjęcia wspomnianej uchwały, to osoby, których taka uchwała dotyczy, np. powołani lub odwołani członkowie zarządu, nie są w sprawie rejestrowej osobami zainteresowanymi w rozumieniu art. 510 § 1 zd. 1 KPC, bowiem wynik niniejszego postępowania rejestrowego nie będzie dotyczył ich praw, które zostały już wcześniej ukształtowane uchwałą właściwego organu spółdzielni, pozbawiającą ich członkostwa w zarządzie.

Analogiczny wniosek można wyprowadzić z uchwały składu siedmiu sędziów SN z dnia 1 marca 2007 r.¹²¹, która co prawda bezpośrednio odnosiła się do dopuszczalności zaskarżenia przez odwołanego członka zarządu uchwały w przedmiocie jego odwołania, niemniej z uchwały tej można wyprowadzić wniosek, że odwołany członek zarządu nie ma interesu prawnego w rozumieniu art. 510 § 1 KPC do udziału w postępowaniu dotyczącym jego odwołania¹²². Podobne stanowisko Sąd Najwyższy zajął zresztą w postanowieniu z dnia 26 października 1999 r.¹²³, w którym wskazano, że w rozumieniu art. 510 KPC nie jest zainteresowanym w sprawie o rejestrację związku zawodowego zakład pracy, na obszarze którego ma działać utworzony związek. Dlatego też pracodawca nie może być dopuszczony w charakterze uczestnika w postępowaniu o rejestrację zakładowej organizacji związkowej.

¹²⁰ Uchwała SN z dnia 19 października 2000 r., III CZP 20/00, OSNC 2001, nr 2, poz. 26.

¹²¹ Uchwała składu siedmiu sędziów SN z dnia 1 marca 2007 r., III CZP 94/06, OSNC 2007, nr 7–8, poz. 95.

¹²² Tak też P. Prus, [w:] *Kodeks...*, s. 1227.

¹²³ Postanowienie SN z dnia 26 października 1999 r., II CKN 527/98, LEX nr 1216186.

Trzeba jednak dodać, że w orzecznictwie istnieje również pogląd opowiadający się za potrzebą szerszego rozumienia interesu prawnego. W uchwale z dnia 10 maja 1994 r.¹²⁴ Sąd Najwyższy za uczestnika postępowania o wpis członków zarządu spółki uznał osobę, która twierdzi, że jej powołanie jest nieprawidłowe, ponieważ nie wyraziła zgody na kandydowanie do zarządu. Podobnie w uchwale SN z dnia 4 czerwca 2009 r. (III CZP 30/09) uznano, że członek zarządu spółdzielni, wykreślony przez sąd rejestrowy z rejestru na podstawie ówczesnego brzmienia art. 24 ust. 4 KRSU, jest zainteresowany w sprawie o wykreślenie go z rejestru. W uzasadnieniu zaś wskazano, że osobą, której praw dotyczy wynik postępowania, jest nie tylko ten, kto w określonym wyniku postępowania ma interes bezpośredni, ale i pośredni. Do uznania osoby za zainteresowaną nie jest konieczne, aby była stroną stosunku prawnego, który legł u podstaw danego postępowania; jeżeli tylko jego wynik może oddziaływać na sferę prawną takiej osoby, może ona być zainteresowana w rozumieniu art. 510 KPC.

W kontekście powyższych wywodów teoretycznych jeszcze istotniejszy jest aspekt zakresu podmiotowego postępowania z art. 12 ust. 3 KRSU, zwłaszcza w kontekście różnorodnych podmiotów dostarczających sądowi rejestrowemu informacji o ujawnieniu danych, które mogą być niedopuszczalne z uwagi na obowiązujące przepisy prawa. O ile nie ma wątpliwości, że uczestnikiem postępowania nie jest Krajowy Rejestr Karny dostarczający informację o skazaniu członka zarządu, która w opisanych sprawach często była podstawą do wszczęcia postępowania z urzędu, o tyle już nie tak oczywisty jest status Naczelnika Urzędu Skarbowego, wierzyciela, członka zarządu czy właścicieli nieruchomości, a także innych osób, które były źródłem informacji.

W postępowaniach objętych badaniem, wbrew podnoszonym wątpliwościom, zakres podmiotowy postępowania nie budził w zasadzie większych zastrzeżeń. W 286 sprawach, co czyni zadość art. 694³ § 2 KPC, uczestnikiem postępowania był podmiot rejestrowy. Tylko w jednej sprawie podmiot, którego kwestionowany wpis dotyczył, w rzeczywistości nie był uczestnikiem postępowania. Było to w sprawie o sygn. akt Wa XII Ns-Rej. KRS 12077/16/222, albowiem prawomocnym wpisem został wykreślony i nie istnieje, zaś w toku postępowania prowadzonego na

¹²⁴ Uchwała SN z dnia 10 maja 1994 r., III CZP 63/94, „Orzecznictwo Sądów Polskich” 1994, nr 11, poz. 211.

podstawie art. 12 ust. 3 KRSU badano właśnie dane w zakresie wykreślenia z rejestru.

Jedynie w 10 postępowaniach status uczestnika uzyskał podmiot, który dostarczył informacji będącej podstawą jego wszczęcia. Ponieważ nie wydaje się pozytywnego postanowienia o dopuszczeniu do udziału w sprawie, dlatego nie można stwierdzić, co przemawiało w ocenie sądu za odmiennym ukształtowaniem zakresu podmiotowego powyższych postępowań. Pewnym uzasadnieniem może być jedynie wskazanie, kto był dostarczycielem impulsu do wszczęcia postępowania.

I tak w sprawach o sygn. akt:

– Lu VI Ns-Rej. KRS 19420/15/708, LU VI Ns-Rej. KRS 19115/15/089, LU VI Ns-Rej. KRS 17734/15/794, Lu VI Ns-Rej. KRS 6720/16/794 postępowanie toczyło się z udziałem Naczelnika Urzędu Skarbowego, który dostarczył informację o nieprawidłowości w adresie rejestrowym podmiotu lub uchyleniu decyzji o nadaniu NIP,

– Lu VI Ns-Rej. KRS 19039/14/231 uczestnikiem postępowania uczyniono Bank Spółdzielczy, który poinformował sąd o wygaśnięciu mandatu członka zarządu z uwagi na orzeczenie wobec niego zakazu z art. 373 PrUp,

– Wa XIII Ns-Rej. KRS 10980/16/503 uczestnikiem postępowania był również wierzyciel podmiotu rejestrowego,

– Wa XIII Ns-Rej. KRS 51081/13/085 uczestnikiem postępowania była żona wspólnika, która domagała się wykreślenia nabywcy udziałów jej byłego męża,

– Wa XIV Ns-Rej. KRS 35961/15/628 dopuszczono do udziału w sprawie wspólników, którzy dostarczyli informację o nieprawidłowościach przy dokonywaniu zmiany umowy,

– Wa XIV Ns-Rej. KRS 10503/08/739 uczestnikiem postępowania uczyniono Komisję Nadzoru Finansowego, która poinformowała o niedopuszczalności zmiany statutu banku,

– Wa XIV Ns-Rej. KRS 37838/14/510 początkowo dopuszczono do udziału w sprawie wspólnika, który złożył informację, że umowa zbycia udziałów była nieważna, a wobec tego wpisanie danych nabywców było niedopuszczalne.

Należy jednocześnie zaznaczyć, że postępowania rejestrowe w badanych aktach nie cieszyły się szczególnym zainteresowaniem osób trzecich i nikt wykraczający poza podmiot rejestrowy oraz dostarczyciela informacji w nich nie uczestniczył. Postanowienie o odmowie dopuszczenia do udziału w postępowaniu wydano jedynie w dwóch przypadkach. W sprawie o sygn. akt Wa XII Ns-Rej. KRS 12077/16/222 wydano postanowienie o odmowie dopuszczenia do udziału w sprawie wierzyciela i byłego prezesa zarządu, którzy dążyli do przywrócenia do rejestru spółki, która w ich ocenie została przedwcześnie rozwiązana. Sąd odmówił mu udziału w sprawie, wskazując, że podmiot ten nie jest zainteresowanym w rozumieniu art. 510 § 1 KPC. W sprawie o sygn. akt Wa XIV Ns-Rej. KRS 37838/14/510 na etapie skargi na orzeczenie referendarza sądowego ostatecznie odmówiono dopuszczenia do dalszego udziału w sprawie wspólnika, który złożył informację, że umowa zbycia udziałów była nieważna, zaś w uzasadnieniu podano, iż wpis wspólnika ma jedynie charakter deklaratoryjny, a wobec tego postępowanie nie dotyczy jego praw w rozumieniu art. 510 § 1 KPC.

6.4. Wysłuchanie zainteresowanego

Zgodnie z art. 12 ust. 3 KRSU wykreślenie z rejestru danych w warunkach określonych przez ten przepis powinno być poprzedzone wysłuchaniem zainteresowanych osób na posiedzeniu lub wezwaniem ich do złożenia oświadczenia pisemnego. W doktrynie podkreśla się znaczenie tego etapu postępowania. Obowiązek nałożony na sąd rejestrowy uniemożliwia automatyczne wykreślanie danych niedopuszczalnych i skłania do pewnej refleksji¹²⁵, jak również stanowi ograniczenie w usuwaniu wpisu niedopuszczalnego¹²⁶. Podkreśla się wręcz wprost,

¹²⁵ D. Paszukiewicz-Garstka, „Wpis niedopuszczalny”..., s. 33.

¹²⁶ A. Malmuk-Cieplak, *Wpis niedopuszczalny*, s. 11; M. Wrzolek-Romańczuk, „Wpis niedopuszczalny”..., s. 7.

że konieczność wysłuchania zainteresowanego lub umożliwienia mu pisemnego stanowiska osłabia skutki stosowania art. 12 ust. 3 KRSU¹²⁷.

Zwraca się przy tym uwagę, że należałoby wszystkim osobom zainteresowanym umożliwić zajęcie stanowiska, czy to poprzez wysłuchanie czy złożenie pisemnego oświadczenia, przy czym aspekt ten ma na celu powiadomienie zainteresowanych osób o samym postępowaniu¹²⁸.

W doktrynie trafnie podkreśla się również, że nie jest wyłączone umożliwienie zainteresowanemu w tym samym postępowaniu zarówno bycia wysłuchanym, jak również złożenia oświadczenia na piśmie, przy czym nie jest wykluczone wielokrotne umożliwienie tej samej osobie zajęcia stanowiska w sposób określony w art. 12 ust. 3 KRSU. Niemniej z charakteru art. 12 ust. 3 KRSU wynika nie tylko kompetencja, lecz wręcz obowiązek sądu rejestrowego w zakresie umożliwienia zainteresowanemu wyrażenia stanowiska w sposób w przepisie tym określonym. Ponadto nie jest wykluczone dostarczenie przez osobę wezwaną dokumentów dla poparcia swojego stanowiska¹²⁹.

Celem wysłuchania lub złożenia na piśmie stanowiska jest wyłącznie lepsze wyjaśnienie sprawy, natomiast siłą rzeczy zajęte w ten sposób przez zainteresowanego stanowisko nie jest w żaden sposób dla sądu rejestrowego wiążące¹³⁰. Poza tym nie należy mylić wysłuchania z dowodem w postaci przesłuchania uczestnika. Są to dwie odrębne instytucje mające dodatkowo odmienny cel. Dał temu wyraz Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 29 czerwca 1999 r.¹³¹, w którym podkreślono, że celem oświadczenia z art. 210 § 2 KPC, wysłuchania po myśli art. 514 § 1 zd. 2 KPC, a także przesłuchania informacyjnego strony lub jej pełnomocnika nie jest uzyskanie dowodu, lecz otrzymanie wyjaśnień lub oświadczeń. Wysłuchanie nie jest więc środkiem dowodowym i dlatego jest mniej sformalizowane.

¹²⁷ M. Tarska, *Dane...*, s. 25.

¹²⁸ Ł. Zamojski, *Ustawa...*, s. 76.

¹²⁹ Ł. Zamojski, *Ustawa...*, s. 77.

¹³⁰ M. Tarska, *Ustawa...*, s. 152; Ł. Zamojski, *Ustawa...*, s. 77.

¹³¹ Postanowienie SN z dnia 29 czerwca 1999 r., I CO 39/99, LEX nr 523623.

Odrębną kwestią jest sposób przeprowadzenia wysłuchania zainteresowanego. Zgodnie z art. 514 § 1 zd. 2 KPC mimo niewyznaczenia rozprawy sąd przed rozstrzygnięciem sprawy może wysłuchać uczestników na posiedzeniu sądowym lub zażądać od nich oświadczeń na piśmie. Wysłuchanie może się wobec tego odbyć na rozprawie, ale również na posiedzeniu jawnym niebędącym rozprawą, a także na posiedzeniu niejawnym. Powyższe ma z kolei znaczenie w związku z treścią art. 509 § 2 KPC, który stanowi, że czynności w postępowaniach należących do właściwości sądów rejonowych prowadzących rejestry sądowe może wykonywać referendarz sądowy, z wyłączeniem prowadzenia rozprawy. Jeżeli wobec tego wysłuchanie w trybie art. 12 ust. 3 KRSU miałyby odbyć się na rozprawie, to musiałyby czynność tę przeprowadzić sąd w składzie jednego sędziego. Jeżeli natomiast wysłuchanie miałyby odbyć się poza rozprawą, to mógłby je dokonać referendarz sądowy¹³².

W tym kontekście interesujące jest przeprowadzenie przez sąd rejestrowy powyższej czynności w sprawach objętych badaniem. W świetle treści art. 12 ust. 3 KRSU wnioskiem co najmniej zaskakującym jest, że w 96 sprawach, stanowiących ponad 33% próby badawczej, zainteresowany nie był wysłuchiwany, jak również nie był wzywany do zajęcia stanowiska na piśmie. Z jednej strony należy wskazać, że taki przypadek jest charakterystyczny zwłaszcza w postępowaniach rejestrowych prowadzonych przed Sądem Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, gdzie w 77 sprawach nie zastosowano rozważanego wymogu proceduralnego, co stanowiło 87,5% próby badawczej z tego Sądu. Z drugiej strony brak wysłuchania oraz wezwania do zajęcia stanowiska na piśmie wystąpił jedynie w jednej sprawie prowadzonej przed Sądem Rejonowym dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie. Wreszcie w sprawach rozpoznawanych przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie wymogu wysłuchania lub wezwania do wyjaśnień na piśmie nie uwzględniono w 18 przeanalizowanych sprawach, co stanowiło 17% próby badawczej z tego Sądu, przy czym w jednej sprawie, w której nie żądano stanowiska od zainteresowanego, ten ostatni pogląd swój wyraził, stanowiąc źródło informacji o możliwości wystąpienia wpisu niedopuszczalnego. Z akt spraw nie wynika, dlaczego Sądy nie stosowały art. 12 ust. 3 KRSU w pełnej jego treści.

¹³² Tak: P. Pruś, [w:] *Kodeks...*, s. 994, J. Gudowski, [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 4, *Postępowanie rozpoznawcze. Postępowanie zabezpieczające*, LEX, komentarz do art. 509¹ KPC, nb. 7.

Dalej należy wskazać, że w żadnej z przebadanych spraw zainteresowany nie był wzywany w celu wysłuchania. W konsekwencji w żadnej sprawie nie było rozprawy, posiedzenia jawnego czy posiedzenia niejawnego, w ramach którego zainteresowany mógłby być wysłuchany. Na podstawie analizowanych akt można stwierdzić, że przepis w zakresie wysłuchania na posiedzeniu jest martwy, co z pewnością podyktowane jest szybkością postępowania rejestrowego.

Spośród spraw, w których na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU wezwano zainteresowanego do zajęcia stanowiska na piśmie, przedstawił on je jedynie w 23 sprawach, co stanowiło 12% spraw, w których wystosowano wezwanie do zajęcia stanowiska na piśmie. Zainteresowany zajął pisemne stanowisko w 15 sprawach rozpoznawanych przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie oraz 8 sprawach rozpoznawanych przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie. Mała efektywność wezwań do zajęcia stanowiska w sprawie z jednej strony jest pochodną kultury prawnej całego społeczeństwa, niemniej z drugiej strony jest konsekwencją faktu, że wezwanie do zajęcia pisemnego stanowiska w sprawie stosunkowo często było doręczane z wykorzystaniem fikcji doręczenia na podstawie art. 139 § 1 KPC (tzw. podwójne awizo).

6.5. Sposób zakończenia postępowania

Kolejnym zagadnieniem proceduralnym wymagającym analizy był sposób zakończenia postępowania prowadzonego na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU. Okolicznością niebudzącą wątpliwości jest, że w przypadku uznania, iż w rejestrze są ujawnione dane niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa, było wydawane postanowienie o wpisie polegającym na wykreśleniu tych danych. Niemniej w doktrynie zaznacza się, że w każdym przypadku, w którym po merytorycznym rozpoznaniu sprawy sąd dojdzie do przekonania, iż nie było podstaw do wszczynania sprawy, powinien wydać rozstrzygnięcie merytoryczne, a nie tylko umarzać postępowanie¹³³. Zaznacza się, że postanowienie kończące postępowanie wszczęte na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU może mieć treść negatywną i nie musi

¹³³ P. Pruś, [w:] *Kodeks...*, s. 989. Por. M. Jędrzejewska, [w:] *Kodeks...*, s. 15, która wskazuje, że jeżeli nie zachodzi potrzeba wydania orzeczenia co do istoty, to „sąd powinien dać temu wyraz w sentencji postanowienia końcowego”.

zawsze być postanowieniem rozstrzygającym pozytywnie o przedmiocie sprawy¹³⁴. Taki pogląd został również wyrażony w uchwale SN z dnia 18 lutego 1969 r.¹³⁵, w której podkreślono, że jeżeli sąd opiekuńczy po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania nieprocesowego o pozbawienie władzy rodzicielskiej dojdzie do przekonania, że brak merytorycznych przesłanek do pozbawienia rodzica tej władzy, powinien dać temu wyraz w sentencji postanowienia, a nie umarzać postępowania.

6.5.1. Część dyspozytywna decyzji

W praktyce okazuje się, że część dyspozytywna decyzji kończącej postępowanie w sprawie budzi wątpliwości. O ile okolicznością bezsporną jest, że w przypadku stwierdzenia danych niedopuszczalnych treść ta będzie się sprowadzała do wykreślenia danych, o tyle brak zgodności, jaką treść powinna mieć decyzja negatywna. Najczęściej w tym przypadku decyzja brzmi „odmówić wszczęcia postępowania z urzędu”, „stwierdzić brak podstaw do wszczęcia postępowania z urzędu”, „umorzyć postępowanie w sprawie”.

6.5.1.1. Wykreślenie danych

W kontekście powyższych uwag szczególne znaczenie ma sposób zakończenia postępowania prowadzonego na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU. W 245 przebadanych przypadkach orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie było postanowienie o wykreśleniu danych. Poniższa tabela obrazuje, jakie dane na podstawie powyższych 245 postanowień zostały wykreślone.

Rodzaj wykreślonych danych	Liczba wykreśleń
Członek zarządu (w tym prezes, wiceprezes)	209
Członek rady nadzorczej	11
Likwidator	4
Prokurent	4

¹³⁴ Tak A. Góra-Błaszczkowska, [w:] *Kodeks...*, komentarz do art. 506 KPC.

¹³⁵ Uchwała SN z dnia 18 lutego 1969 r., III CZP 134/68, OSNCP 1969, nr 11, poz. 194.

Adres spółki	6
NIP	4
Członek rady nadzorczej delegowany do zarządu	1
Członek komisji rewizyjnej	1
Informacja o złożeniu sprawozdania z działalności	1
Ogłoszenie upadłości i ustanowienie nadzorcy sądowego	1
Wspólnik spółki z o.o.	1
Kurator	1
Firma	1
Zmiana statutu	1
Wspólnik spółki jawnej uprawniony do reprezentacji	1
Kod Polskiej Klasyfikacji Działalności	1

6.5.1.2. Odmowa wszczęcia postępowania z urzędu

Brakuje natomiast jednolitości co do treści wydanej decyzji w sprawach, w których ostatecznie nie znaleziono podstawy do wszczęcia postępowania. W czterech przypadkach wydano zarządzenie o odmowie wszczęcia postępowania z urzędu, przy czym w sprawach o sygn. akt Lu VI Ns-Rej. 377/15/373, Lu VI Ns-Rej. 3737/16/709, Lu VI Ns-Rej. 3267/16/167, LU VI Ns-Rej. KRS 3190/16/222 odmówiono wszczęcia postępowania, albowiem w ocenie sądu rejestrowego upłynął okres, o którym mowa w art. 18 § 3 KSH.

6.5.1.3. Stwierdzenie braku podstaw do wszczęcia postępowania z urzędu

W 19 przypadkach stwierdzono brak podstaw do wszczęcia postępowania w urzędzie. Podstawą do takiego wniosku były różnorakie okoliczności, które w ocenie sądu rejestrowego uniemożliwiały prowadzenie postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU. Dla pełnego zobrazowania tych okoliczności niezbędne jest przytoczenie fragmentów wydawanych decyzji. I tak w sprawach o sygn. akt:

1. Wa XII Ns-Rej. KRS 23067/16/979 stwierdzono brak podstaw do wszczęcia postępowania w urzędzie, albowiem czyn, za który został skazany członek zarządu, nie mieścił się w katalogu z art. 18 § 2 KSH;
2. Wa XIV Ns-Rej. KRS 4748/16/502 stwierdzono brak podstaw do wszczęcia postępowania w urzędzie, albowiem w wyniku dokonanej weryfikacji ustalono, że członek zarządu nie popełnił przestępstwa;
3. Wa XII Ns-Rej. KRS 12276/14/017, Wa XIII Ns-Rej. KRS 6847/16/344, Wa XIII Ns-Rej. KRS 1002/15/889, Wa XIII Ns-Rej. KRS 70132/15/931, Wa XIII Ns-Rej. KRS 59870/14/742 stwierdzono brak podstaw do wszczęcia postępowania z urzędu, albowiem w ocenie sądu rejestrowego upłynął okres, o którym mowa w art. 18 § 3 KSH;
4. Wa XII Ns-Rej. KRS 60911/15/689 stwierdzono brak podstaw do wszczęcia postępowania z urzędu wobec uprzedniego wykreślenia z rejestru członka zarządu, którego danych postępowanie dotyczyło;
5. Wa XII Ns-Rej. KRS 12077/16/222 stwierdzono brak podstaw do wszczęcia postępowania w urzędzie, albowiem los majątku pozostawionego po wykreślonej spółce reguluje art. 25e KRSU. Ponadto zaznaczono, że art. 12 ust. 3 KRSU nie daje sądowi rejestrowemu możliwości ponownej oceny dokumentów, które były już raz przedmiotem oceny spółki i na podstawie których spółka została wykreślona. Wskazano wreszcie, że zastosowanie art. 12 ust. 3 KRSU prowadziłoby do nagłego pojawiania się podmiotu, który został już raz wykreślony. Wreszcie dodano, że art. 12 ust. 3 KRSU nie może być podstawą ponownej weryfikacji orzeczenia;
6. Wa XIII Ns-Rej. KRS 10980/16/503, Wa XIV Ns-Rej. KRS 35961/15/628 stwierdzono brak podstaw do wszczęcia postępowania z urzędu, albowiem sąd nie może ponownie badać uchwał, które były już uprzednio badane przez sąd rejestrowy. Ponadto w razie ewentualnej nieważności uchwały nie ma podstaw do jej wzruszenia przez sąd rejestrowy. Jeżeli natomiast w ocenie podmiotu, którego informacja była podstawą działań sądu, uchwała jest nieistniejąca, to sąd rejestrowy nie jest właściwy do prowadzenia postępowania w tym zakresie, albowiem kwestia ta należy do kognicji sądu

okręgowego i przed nim należałoby ewentualnie wytoczyć powództwo z art. 189 KPC;

7. Wa XIII Ns-Rej. KRS 51081/13/085 stwierdzono brak podstaw do wszczęcia postępowania z urzędu, albowiem art. 12 ust. 3 KRSU nie może służyć do korygowania wcześniejszych postanowień zarządzających wpis, a z uwagi na wyjątkowy charakter tego przepisu nie może on być interpretowany rozszerzająco. Poza tym przepis ten nie daje podstaw do badania dokumentów, które już raz były przedmiotem oceny sądu;
8. Wa XIII Ns-Rej. KRS 74062/15/077 stwierdzono brak podstaw do wszczęcia postępowania, albowiem sprawa dotyczy wspólnika spółki jawnej, do którego art. 18 KSH nie ma zastosowania;
9. LU VI Ns-Rej. KRS 10271/16/876 stwierdzono brak podstaw do wszczęcia postępowania, albowiem uznano, że zakaz orzeczony na podstawie art. 373 PrUp nie uniemożliwia pełnienia funkcji kuratora ustanowionego na podstawie art. 42 KC;
10. Wa XIV Ns-Rej. KRS 12076/15/818 stwierdzono brak podstaw do wszczęcia postępowania, albowiem uprzednio dane niedopuszczalne zostały wykreślone;
11. Wa XIV Ns-Rej. KRS 37838/14/510 stwierdzono brak podstaw do wszczęcia postępowania, albowiem sąd rejestrowy nie jest właściwy do badania ważności umowy zbycia udziałów;
12. Wa XIII Ns-Rej. KRS 33269/16/990 stwierdzono brak podstaw do wszczęcia postępowania, albowiem postanowienie o wpisie zmiany statutu do rejestru jest prawomocne i wiąże sąd, a poza kognicją sądu leży badanie ważności uchwał walnego zgromadzenia, która może być weryfikowana jedynie w odrębnym postępowaniu przez sąd powszechny. Zaznaczono, że sąd rejestrowy nie dysponuje mechanizmem umożliwiającym kontrolę uchwały;
13. Wa XII Ns-Rej. KRS 29163/15/899, Wa XIII Ns-Rej. KRS 7891/14/608 stwierdzono brak podstaw do wszczęcia postępowania w urzędzie, przy czym brakuje uzasadnienia decyzji.

W kontekście powyższych rozstrzygnięć należy jeszcze wskazać, że w sprawach Wa XIV Ns-Rej. KRS 4748/16/502, Wa XIII Ns-Rej. KRS 59870/14/742, Wa XIII Ns-Rej. KRS 10980/16/503, Wa XIV Ns-Rej. KRS 35961/15/628, Wa XIII Ns-Rej. KRS 51081/13/085, Wa XIII Ns-Rej. KRS 33269/16/990 ostatecznie wydano decyzję stwierdzającą brak podstaw do wszczęcia postępowania z urzędu, mimo iż uprzednio w każdej z tych spraw zostało wydane zarządzenie o wszczęciu postępowania z urzędu. Pomiędzy tymi rozstrzygnięciami zachodzi więc pewna rozbieżność.

6.5.1.4. Umorzenie postępowanie w sprawie

W kolejnych 17 przypadkach wydano postanowienie o umorzeniu postępowanie w sprawie, przy czym w sprawach o sygn. akt:

1. Wa XII Ns-Rej. KRS 16563/15/083, Wa XII Ns-Rej. KRS 14249/16/405, Wa XII Ns-Rej. KRS 13039/16/811, Wa XII Ns-Rej. KRS 13036/15/605, Wa XIII Ns-Rej. KRS 73719/15/915 postępowanie zostało umorzone, albowiem spółka złożyła wniosek o wykreślenie skazanego prezesa zarządu i wniosek ten został uprzednio uwzględniony;
2. Wa XII Ns-Rej. KRS 9790/15/251, Wa XII Ns-Rej. KRS 17004/14/121, Wa XIII Ns-Rej. KRS 66955/15/003, Wa XIV Ns-Rej. KRS 7268/16/852, Wa XIV Ns-Rej. KRS 16854/15/466 postępowanie zostało umorzone, albowiem uprzednio złożono wniosek o wykreślenie danych niedopuszczalnych;
3. Wa XII Ns-Rej. KRS 70144/14/051 postępowanie zostało umorzone, albowiem spółka w odpowiedzi na wezwanie do zajęcia na piśmie stanowiska oświadczyła, że prezes zarządu złożył rezygnację, a następnie spółka złożyła wniosek o jego wykreślenie, co nastąpiło i postępowanie stało się zbędne;
4. Wa XIII Ns-Rej. KRS 13952/16/555 postępowanie zostało umorzone, albowiem upłynął okres, na który orzeczono zakaz z art. 373 PrUp;
5. Wa XIII Ns-Rej. KRS 67903/15/667, Wa XIII Ns-Rej. KRS 1623/16/541, Wa XIII Ns-Rej. KRS 8551/15/095 postępowanie zostało umorzone, albowiem w ocenie sądu rejestrowego upłynął okres, o którym mowa w art. 18 § 3 KSH;

6. Wa XIII Ns-Rej. KRS 1651/16/702 postępowanie zostało umorzone, albowiem uprzednio zostało wpisane połączenie spółki przez przejęcie i w wyniku tego wpisu wykreślono dane członka zarządu, którego dotyczyło postępowanie z art. 12 ust. 3 KRSU.

6.5.1.5. Inne

Incydentalnie przy badaniu zadanej próby zachodziła jeszcze inna treść decyzji kończącej postępowanie. W sprawie o sygn. akt Wa XII Ns-Rej. KRS 26337/16/532 wydano orzeczenie o oddaleniu wniosku, albowiem art. 12 ust. 3 KRSU uniemożliwia ponowną ocenę dokumentów, które były podstawą wniosku. W sprawie o sygn. akt Wa XII Ns-Rej. KRS 32933/14/251 wydano zarządzenie o zakreśleniu sprawy i usunięciu z akt informacji o potrzebie wszczęcia postępowania. Do rozstrzygnięcia brak uzasadnienia.

Warto jednak podkreślić, że szczególne rozstrzygnięcie zostało wydane w sprawach o sygn. akt: Wa XIII Ns-Rej. KRS 23332/15/311 oraz Lu VI Ns-Rej. 20470/15/681. W obu tych sprawach prowadzono postępowanie z urzędu w oparciu o art. 12 ust. 3 KRSU. W obu sprawach zapadło postanowienie o wykreśleniu danych niedopuszczalnych. Niemniej również w obu tych sprawach obok wykreślenia zarządzono wpisanie do KRS określonych danych – w sprawie Wa XIII Ns-Rej. KRS 23332/15/311 właściwego kodu PKD, zaś w sprawie Lu VI Ns-Rej. 20470/15/681 prawidłowej firmy podmiotu rejestrowego. W pierwszym przypadku w uzasadnieniu wskazano, że takie działanie jest prawidłowe z uwagi na wpisanie do KRS błędnego numeru PKD, zaś w drugiej sprawie podkreślono, że wnioskodawca złożył uprzednio wniosek o zmianę umowy spółki, który jednak ostatecznie został cofnięty, w efekcie czego postępowanie rejestrowe o zmianę zostało umorzone. Niemniej skutkuje to niezgodnością danych w KRS z rzeczywistym stanem prawnym i wobec tego wszczęto postępowanie z art 12 ust. 3 KRSU i wpisano aktualną firmę spółki.

6.5.1.6. Część dyspozytywna – podsumowanie

Z powyżej przytoczonych wyników badania akt rejestrowych jasno wynika, że orzecznicy nie mają jednolitego poglądu w przypadku części dyspozytywnej orzeczenia. O ile jeszcze treść w postaci „odmówić wszczęcia postępowania z urzędu”, „stwierdzić brak podstaw do wszczęcia postępowania z urzędu”

srowadza się w zasadzie do tego samego, albowiem oznacza merytoryczne negatywne rozpatrzenie sprawy, o tyle odmienną funkcję ma umorzenie postępowania, które ma charakter formalnoprawny.

Jednocześnie należy wskazać, że te same okoliczności stanowiły podstawę do wydania różnej decyzji. Z taką sytuacją mieliśmy do czynienia np. w przypadku upływu okresu pozbawienia członka zarządu biernego prawa wyborczego. Okoliczność ta była bowiem podstawą do wydania orzeczenia zarówno odmawiającego wszczęcia postępowania z urzędu, jak i stwierdzenia braku przesłanek do wszczęcia postępowania z urzędu, a także umorzenia postępowania. Należałoby więc podjąć kroki zmierzające do ujednoczenia treści decyzji negatywnej, albowiem ma to istotne znaczenie, już choćby w świetle środka odwoławczego, który od takiej decyzji przysługuje.

Poza tym należy wskazać, że przeprowadzone badania potwierdziły wątpliwości wskazywane w doktrynie w kontekście dopuszczalności umorzenia postępowania z urzędu po jego przeprowadzeniu. Zgodnie bowiem z art. 355 § 1 w zw. z art. 13 § 2 KPC sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli wnioskodawca cofnął wniosek lub jeżeli wydanie postanowienia stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. Okolicznością bezsporną jest, że wydanie postanowienia o wykreśleniu danych stało się zbędne, gdy dane te zostały wykreślone na podstawie wniosku spółki. Niemniej z przeprowadzonej analizy wynika, że sąd rejestrowy umarzał postępowanie również po dokonaniu merytorycznej oceny dopuszczalności wykreślenia danych. Taka sytuacja zachodzi zwłaszcza wówczas, gdy do umorzenia postępowania dochodziło w wyniku stwierdzenia upływu okresu wynikającego z art. 18 § 3 KSH lub okresu, na który orzeczono zakaz z art. 373 PrUp. Stąd zresztą wynika fakt, że w razie stwierdzenia tych właśnie okoliczności decyzje sądu rejestrowego przyjmowały najróżnorodniejszą treść.

6.5.2. Forma decyzji kończącej postępowanie w sprawie

Przeprowadzone badania wykazały, że istnieje wątpliwość nie tylko w kontekście części dyspozytywnej decyzji kończącej postępowanie w sprawie, lecz również samej jej formy. Okolicznością bezsporną było w tym kontekście, że decyzja zarządzająca wykreślenie danych z rejestru, jak również umarzająca postępowanie

mają postać postanowienia. Wątpliwości powstają jednak w kontekście decyzji stwierdzającej brak podstaw do wszczęcia postępowania w sprawie. Aczkolwiek o ile najczęściej decyzja ta przybierała również postać postanowienia, o tyle jednak w 16 sprawach stanowiących 5,6% próby badawczej decyzja ta przybrała postać zarządzenia. Zważywszy, że nie doszło do wykreślenia danych w 42 sprawach z próby badawczej, to wśród tych aż 38% zakończyło się zarządzeniem. Jeżeli jeszcze wziąć pod uwagę, że w 17 sprawach spośród tych 42 spraw postępowanie zostało umorzone, to okazuje się, że w 64% rozstrzygnięcie negatywne przybrało postać zarządzenia.

W kontekście formy decyzji kończącej postępowanie w sprawie znów należy wskazać, że te same okoliczności stanowiły raz podstawę do wydania zarządzenia a w innej sprawie postanowienia. Jedynie dla przykładu należy podać, że Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie w postępowaniu w sprawach o sygn. akt Wa XII Ns-Rej. KRS 12276/14/017 oraz Wa XIII Ns-Rej. KRS 6847/16/344 stwierdził brak podstaw do wszczęcia postępowania z urzędu wobec upływu okresu, o którym mowa w art. 18 § 3 KSH, zarządzeniem, zaś w sprawach o sygn. akt Wa XIII Ns-Rej. KRS 1002/15/889, Wa XIII Ns-Rej. KRS 70132/15/931, Wa XIII Ns-Rej. KRS 59870/14/742 ten sam fakt był podstawą wydania postanowienia o stwierdzeniu braku podstaw do wszczęcia postępowania z urzędu. Należy dodać, że zarządzenia stwierdzające brak podstaw do wszczęcia postępowania w sprawie często nie miały formy decyzji wydawanej w toku postępowania, ale miały charakter zarządzenia technicznego zmierzającego do zakreszenia sygnatury sprawy.

6.6. Uzasadnienie decyzji kończącej postępowanie w sprawie

Uzasadnianie decyzji kończących postępowanie rejestrowe reguluje art. 694⁶ KPC, który stanowi, że postanowienie co do istoty sprawy wydane zgodnie z wnioskiem nie wymaga uzasadnienia, przy czym sąd rejestrowy z urzędu sporządza uzasadnienie postanowienia co do istoty sprawy, które zostało wydane z urzędu. Z powyższego przepisu jednoznacznie wynika, że uzasadnienie postanowienia kończącego postępowanie w sprawie prowadzonej w oparciu o art. 12 ust. 3 KRSU w zasadzie sporządzane jest z urzędu, gdyż postępowanie to najczęściej właśnie z urzędu jest prowadzone. Niemniej art. 694⁶ KPC dotyczy jedynie przypadku, w którym postępowanie kończyło się postanowieniem. Jak natomiast wynika z wyżej

przytoczonego opisu badań, postępowanie na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU stosunkowo często kończyło się zarządzeniem i w tym przypadku nie ma obowiązku sporządzenia uzasadnienia podjętej decyzji.

Niemniej należy wskazać, że w sprawach objętych badaniami uzasadnienie nie zostało sporządzone jedynie w 16 przypadkach. W tym miejscu należy przypomnieć, że postępowanie zakończyło się zarządzeniem w 16 przypadkach. Powyższe oznacza, że w przypadku zakończenia sprawy zarządzeniem uzasadnienie nigdy nie było sporządzone. Trzeba jednak zaznaczyć, że najczęściej w treści zarządzenia wskazywano, dlaczego postępowanie ulega zakończeniu. W przypadkach zaś, w których postępowanie kończyło się postanowieniem, uzasadnienie zawsze było sporządzone z urzędu.

6.7. Zaskarżanie orzeczeń wydawanych w toku postępowania

Orzeczenia wydawane w sprawach prowadzonych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU mogły być podważane za pomocą skargi na orzeczenia referendarza sądowego lub apelacji. Zgodnie z art. 398²² § 1 w zw. z art. 13 § 2 KPC na orzeczenia referendarza sądowego co do istoty sprawy oraz na orzeczenia kończące postępowanie przysługuje skarga, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. W myśl zaś art. 518 KPC od postanowień sądu I instancji orzekających co do istoty sprawy przysługuje apelacja. W przedmiotowym postępowaniu nie przysługuje natomiast skarga kasacyjna. Zgodnie bowiem z art. 519¹ § 3 KPC w postępowaniu rejestrowym skarga kasacyjna przysługuje jedynie od postanowień sądu II instancji w przedmiocie wpisu lub wykreślenia z rejestru podmiotu podlegającego rejestracji. Zważywszy na fakt, że art. 12 ust. 3 KRSU nie powinien być podstawą do wykreślenia podmiotu z rejestru, toteż w postępowaniu rejestrowym prowadzonym w oparciu o ten przepis skarga kasacyjna nie przysługuje.

6.7.1. Skarga na orzeczenie referendarza sądowego

W pierwszej kolejności należy wskazać, że zdecydowana większość spraw przeanalizowanej próby badawczej należała do referatów referendarzy sądowych. Referendarze sądowi byli pierwszymi referentami aż w 280 sprawach, co stanowiło 98% próby badawczej. Niemniej mimo tak dużego udziału referendarzy sądowych należy podkreślić niewielki procent spraw, w których wniesiono skargi na wydane

orzeczenia. W tym kontekście należy wskazać, że w 273 sprawach skarga na orzeczenie referendarza sądowego nie została wniesiona, przy czym w czterech analizowanych sprawach w czasie wykonywania badań termin na wniesienie skargi jeszcze nie upłynął. W kolejnych dwóch sprawach skarga co prawda została wniesiona, niemniej ostatecznie nie została rozpoznana merytorycznie, tzn. w sprawach o sygn. akt Wa XII Ns-Rej. KRS 12077/16/222 oraz Wa XIV Ns-Rej. KRS 37838/14/510 (której na skutek skargi nadano sygn. Wa XIV Ns-Rej. KRS 11948/15/495) skarga ostatecznie została odrzucona.

Do merytorycznego rozpoznania skargi doszło natomiast w kolejnych pięciu sprawach.

Skarga została wniesiona skutecznie w sprawie o sygn. akt Wa XIV Ns-Rej. KRS 10503/08/739, w której referendarz sądowy umorzył postępowanie, natomiast sąd w składzie sędziego orzekając w sprawie Wa XIV Ns-Rej. KRS 7107/15/421, uznał dane za niedopuszczalne i zarządził ich wykreślenie (sprawa dotyczyła zmiany statutu banku bez zgody KNF).

Skarga została wniesiona skutecznie w sprawie o sygn. akt Wa XIV Ns-Rej. KRS 19344/13/847, która dotyczyła wykreślenia z rejestru danych prezesa zarządu skazanego za przestępstwo z art. 18 § 2 KSH. Referendarz sądowy zarządził wykreślenie tych danych, zaś sąd w składzie sędziego orzekając w sprawie Wa XIV Ns-Rej. KRS 12550/14/272, utrzymał w mocy orzeczenie referendarza sądowego.

Skarga została wniesiona skutecznie w sprawie o sygn. akt Wa XIII Ns-Rej. KRS 51081/13/085, która dotyczyła wykreślenia z rejestru danych wspólnika z uwagi na nieważność umowy nabycia udziałów. Referendarz sądowy oddalił wniosek, zaś sąd w składzie sędziego orzekając w sprawie Wa XIII Ns-Rej. KRS 14629/14/161, stwierdził brak podstaw do wszczęcia postępowania z urzędu.

Skarga została wniesiona skutecznie w sprawie o sygn. akt Wa XII Ns-Rej. KRS 2740/16/152, która dotyczyła wpisania wzmianki o złożeniu sprawozdania z działalności, mimo że w rzeczywistości nie było ono złożone. Referendarz sądowy zarządził wykreślenie danych niedopuszczalnych, zaś sąd w składzie sędziego orzekając w sprawie Wa XII Ns-Rej. KRS 24101/16/819, utrzymał w mocy orzeczenie referendarza sądowego.

Skarga została wniesiona skutecznie w sprawie o sygn. akt LU VI Ns-Rej. KRS 491/16/713, która dotyczyła wykreślenia danych członka zarządu z rejestru przedsiębiorców z uwagi na jego skazanie za przestępstwa określone w art. 18 § 2 KSH. Referendarz sądowy zarządził wykreślenie danych niedopuszczalnych, zaś sąd w składzie sędziego orzekając bez zmiany sygnatury sprawy w sprawie, utrzymał w mocy orzeczenie referendarza sądowego.

6.7.2. Apelacja

Postanowienia sądu rejestrowego wydane na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU bardzo rzadko zaskarżane są apelacją. W próbie badawczej apelacja została wniesiona jedynie w czterech sprawach, co jest z jednej strony pochodną liczby spraw, w których doszło do merytorycznego rozpoznania skargi na orzeczenie referendarza sądowego, a także liczby spraw, w których sędzia był jedynym orzecznikiem przed sądem I instancji.

Apelacja w postępowaniach prowadzonych na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU przysługuje zarówno od decyzji wykreślającej dane niedopuszczalne, jak również mającej postać postanowienia decyzji stwierdzającej brak podstaw do wszczęcia postępowania. Należy zaznaczyć, że apelacja została wniesiona w 60% spraw, w których doszło do merytorycznego rozpoznania skargi na orzeczenie referendarza sądowego. Wszystkie sprawy, w których wniesiono apelację, należały do właściwości Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie. W przeanalizowanej próbie badawczej brak było apelacji wniesionych w sprawach należących do właściwości innych sądów. Jednocześnie wszystkie sprawy, w których wniesiono apelację, zostały merytorycznie rozpoznane przez oddalenie apelacji, z czego wynika, że stabilność orzecznictwa w przebadanych sprawach wynosiła 100%.

Apelacja została wniesiona w sprawie o sygn. akt Wa XIII Ns-Rej. KRS 14629/14/161, przy czym Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt XXIII Ga 671/15 apelację tę oddalił, wskazując, że umowa darowizny udziałów nie była nieważna, a jedynie bezskuteczna. Poza tym zaznaczono, że art. 12 ust. 3 KRSU nie daje kognicji do orzekania o ważności umowy darowizny udziałów w spółce z o.o., a tym samym dane nowego wspólnika w tym zakresie nie mogą być uznane za niedopuszczalne ze względu na obowiązujące przepisy prawa.

Apelacja została wniesiona w sprawie o sygn. akt Wa XIV Ns-Rej. KRS 35961/15/628, przy czym Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt XXIII Ga 753/16 apelację oddalił, wskazując, że nie sposób pojęcia dane niedopuszczalne rozszerzyć na wszelkie przypadki ich sprzeczności z jakimkolwiek przepisem prawa, albowiem art. 12 ust. 3 KRSU nie służy do kontroli uprzedniego rozstrzygnięcia i nie ustanawia nowego sposobu jego zaskarżenia. Sąd rejestrowy w trybie tym nie może ponownie oceniać dokumentów, które były już ocenione przy dokonywaniu wpisu.

Apelacja została wniesiona w sprawie o sygn. akt Wa XIV Ns-Rej. KRS 12550/14/272, w której za niedopuszczalny uznano wpis prezesa zarządu z uwagi na skazanie go za przestępstwo wymienione w art. 18 § 2 KSH. Apelujący wskazał, że doszło do naruszenia jego prawa do sądu z uwagi na rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym. Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt XXIII Ga 1471/14 apelację tę oddalił i zaznaczył, że sprawa mogła być rozpatrzona na posiedzeniu niejawnym i nie doszło do naruszenia prawa do sądu. Zaznaczono jednocześnie, że art. 12 ust. 3 KRSU był właściwą podstawą do wszczęcia z urzędu postępowania o wykreślenie członka zarządu wobec informacji uzyskanej z KRK o skazaniu go za przestępstwo wskazane w art. 18 § 2 KSH. Zwrócono również uwagę, że skarżący nie zawarł stanowiska co do wezwania dokonanego przez referendarza sądowego.

Apelacja została wniesiona w sprawie o sygn. akt Wa XIV Ns-Rej. KRS 7107/15/421. Apelacja opierała się na stwierdzeniu, że nie było wezwania KNF do udziału w sprawie, a poza tym doszło do naruszenia art. 12 ust. 3 KRSU, albowiem dane niedopuszczalne to tylko takie, które nie są przewidziane przez obowiązujące przepisy prawa, a wpis zmiany statutu banku bez zgody KNF nie spełnia tego warunku. Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt XXIII Ga 1022/15 apelację tę oddalił, wskazując, że KNF może być uczestnikiem postępowania. Zaznaczano ponadto, że art. 12 ust. 3 KRSU przewiduje szerszą kognicję niż jego odpowiednik § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym przez umożliwienie badania danych również w kontekście przepisów dyspozytywnych. W konsekwencji niedopuszczalność wpisu obejmuje naruszenie przez wpis przepisów względnie obowiązujących, a tak było w tym przypadku.

6.8. Czas wykreślenia niedopuszczalnych danych

Istotne było wreszcie przeanalizowane spraw objętych badaniem pod kątem czasu dokonywania wpisu będącego rezultatem orzeczenia wydanego na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU. W tym kontekście należy zaznaczyć, że art. 12 ust. 3 KRSU w obecnym brzmieniu nie reguluje czasu dokonywania wpisu polegającego na wykreśleniu danych niedopuszczalnych, ale stan prawny w tym zakresie ulegał zmianie. Sięgając w pierwszej kolejności do § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym, należy wskazać, że *expressis verbis* stanowił on, iż wykreślenie wpisu w rejestrze dokonane na podstawie § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym może nastąpić dopiero po uprawomocnieniu się postanowienia sądu zarządzającego wykreślenie. Zbieżna z powyższą regulacją był pierwsza wersja art. 20 ust. 2a KRSU, który stanowił, że wpisy, o których mowa w art. 12 ust. 3, art. 24 ust. 3 i 4 i w art. 41, a także wpis dłużnika do rejestru dłużników niewypłacalnych, następują po uprawomocnieniu się postanowienia w przedmiocie wpisu. W kontekście powyższej regulacji nie mogło być wątpliwości, że postanowienie zarządzające wpis na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU nie było natychmiast wykonalne i wykreślenie danych niedopuszczalnych mogło nastąpić dopiero po jego uprawomocnieniu się. W doktrynie wskazywano, że taka regulacja umożliwia poddanie postanowienia kontroli instancyjnej¹³⁶. Niemniej ustawą z dnia 18 października 2006 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw¹³⁷ art. 20 ust. 2a KRSU został znowelizowany i obecnie stanowi, że wpisy, o których mowa w art. 24 ust. 3 i 4, art. 41 pkt 1, 2 i 3 oraz w art. 56 KRSU, następują po uprawomocnieniu się postanowienia w przedmiocie wpisu. Zmiana polegała więc w szczególności na wykreśleniu z art. 20 ust. 2a KRSU odwołania do art. 12 ust. 3 KRSU. Z tego też względu pojawiła się wątpliwość w zakresie dokonywania wpisu będącego wynikiem zastosowania art. 12 ust. 3 KRSU. W tym kontekście należy przypomnieć, że art. 694⁵ § 2 KPC stanowi, że wydane w postępowaniu rejestrowym postanowienia co do istoty sprawy są skuteczne i wykonalne z chwilą ich wydania, z wyjątkiem postanowień dotyczących wykreślenia podmiotu z Krajowego Rejestru Sądowego. Ponieważ art. 12 ust. 3 KRSU, jak już wielokrotnie wskazywano, nie

¹³⁶ Tak A. Malmuk-Cieplak, *Wpis niedopuszczalny*, s. 116; także M. Wrzolek-Romańczuk, „*Wpis niedopuszczalny*”..., s. 7.

¹³⁷ Ustawa z dnia 18 października 2006 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 208, poz. 1540).

może być podstawą wykreślenia podmiotu z KRS, toteż należy przyjąć, że wpis na jego podstawie powinien być dokonany niezwłocznie po wydaniu w tym przedmiocie postanowienia, bez oczekiwania na jego uprawomocnienie. W obecnym bowiem stanie prawnym brak argumentów normatywnych pozwalających na odstępianie od skuteczności i wykonalności postanowienia wydanego na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU z chwilą jego wydania¹³⁸.

Mimo powyższej wydawałoby się klarownej regulacji w dalszym ciągu dochodzi do istotnych rozbieżności w zakresie czasu dokonywania czynności technicznej wpisu polegającej na wykreśleniu danych niedopuszczalnych. Należy wskazać, że wpis zarządzone w 245 sprawach objętych badaniem. Przy czym został on dokonany niezwłocznie po wydaniu postanowienia w 229 sprawach, zaś w 16 sprawach po stwierdzeniu prawomocności (w tym uwzględniono trzy sprawy, w których na dzień przeprowadzania badań brak było wpisu, gdyż oczekiwano na prawomocność postanowienia). Powyższe oznacza, że w 93% spraw postąpiono zgodnie z art. 694⁵ § 2 KPC, zaś w pozostałych 7% spraw z niewiadomych względów oczekiwano na uprawomocnienie się postanowienie, mimo że w świetle obowiązujących przepisów było to zbędne.

Analizując natomiast długość okresu dzielącego wydanie postanowienia zarządzającego wpis od wpisu, należy wskazać, że minimalnie okres ten wynosił 0 dni, maksymalnie 147 dni, zaś średnio 4,63 dnia. Najdłuższy okres odnotowano w sprawie o sygn. akt Wa XII Ns-Rej. KRS 52145/14/580, w której postanowienie o wykreśleniu danych niedopuszczalnych zostało wydane w dniu 18 grudnia 2014 r., zaś rzeczywiste wykreślenie danych niedopuszczalnych nastąpiło dopiero w dniu 14 maja 2015 r.

Poniższa tabela przedstawia minimalną, średnią oraz maksymalną długość okresu dzielącego wydanie postanowienia o dokonaniu wpisu od technicznej czynności wpisu w poszczególnych sądach objętych badaniem, jak również medianę tego okresu.

¹³⁸ Tak też M. Tarska, *Ustawa...*, s. 155. Odmiennie A. Michnik, *Ustawa...*, s. 106, która twierdzi, że „obecnie uprawomocnienie się postanowienia jest niezbędnym do dokonania wykreślenia”.

Okres od wydania postanowienia zarządzającego wpis do dokonania wpisu	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Ogółem
Najkrótszy	0	0	0	0
Średni	0,29	2,45	12,82	4,63
Najdłuższy	14	35	147	147
Mediana	0	1,00	1,00	0

Z powyższego zestawienia wynika, że w przeważającej mierze wykreślenie danych niedopuszczalnych następowało niezwłocznie po wydaniu postanowienia o wpisie.

6.9. Długość postępowania

Analizy wreszcie wymagała długość postępowania prowadzonego na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU. Należy zaznaczyć, że przedmiotem postępowania wszczętego na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU jest dokonanie wpisu polegającego na wykreśleniu danych. Niemniej z uwagi na fakt, że przedmiotowe postępowanie jest najczęściej prowadzone z urzędu, dlatego też nie ma w tym zakresie zastosowania art. 20a ust. 1 KRSU, zgodnie z którym wniosek o wpis sąd rejestrowy rozpoznaje nie później niż w terminie siedmiu dni od daty jego wpływu do sądu.

Poza tym dotrzymanie siedmiodniowego terminu w postępowaniu prowadzonym na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU nie jest możliwe także z tego względu, że w jego toku zachodzi konieczność wysłuchania zainteresowanego lub umożliwienia mu złożenia wyjaśnień na piśmie, co samo przez się uniemożliwia zakończenie sprawy w ciągu siedmiu dni od dnia jej wszczęcia¹³⁹.

¹³⁹ Tak M. Tarska, *Ustawa...*, s. 224. Na powyższe zwraca również uwagę A. Michnik, *Ustawa...*, s. 192.

6.9.1. Długość postępowania od jego wszczęcia do wydania pierwszego merytorycznego rozstrzygnięcia

Powyższe rozważania teoretyczne znajdują odzwierciedlenie w faktach wynikających z akt rejestrowych przeanalizowanych spraw. Minimalny okres trwania postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU liczony od daty wszczęcia postępowania do daty wydania pierwszego merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie wynosił 0 dni, okres średni 55,56 dni, zaś okres najdłuższy 394 dni, przy czym najdłuższy okres dotyczył sprawy prowadzonej przed Sądem Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku. Mediana zaś wynosiła 46 dni.

Jeżeli średni okres postępowania wynosił 55,56 dni, a mediana 46 dni, to należy przyjąć, że nie był on nadmiernie długi, zważywszy zwłaszcza na konieczność doręczenia uczestnikowi co najmniej jednej korespondencji, która w znacznej liczbie spraw była dwukrotnie awizowana i wracała do sądu z informacją o jej niepodjęciu w terminie. Należy wskazać, że długość postępowania do dnia wydania pierwszej decyzji kształtowała się podobnie we wszystkich trzech sądach objętych badaniem. Zestawienie danych w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Okres od wszczęcia postępowania do wydania pierwszej decyzji merytorycznej w dniach	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Ogółem
Najkrótszy	0	0	2	0
Średni	35,66	64,03	64,74	55,56
Najdłuższy	394	201	193,00	394
Mediana	15,50	55,00	54,00	46,00

6.9.2. Długość postępowania od jego wszczęcia do wykreślenia danych

Długość natomiast okresu od dnia wszczęcia postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU do dnia wykreślenia danych niedopuszczalnych wynosiła: minimalna 0 dni, maksymalna 2528 dni, średnia 69,27 dni, zaś mediana 49 dni.

Należy zaznaczyć, że sprawa, w której postępowanie prowadzone było najdłużej, należała do właściwości Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie i pierwotnie miała sygnaturę Wa XIV Ns-Rej. KRS 10503/08/739. Przy czym długość tego postępowania związana była z uprzednim niedoręczeniem postanowienia referendarza sądowego uczestnikowi, co nastąpiło dopiero na jego wniosek złożony siedem lat po wydaniu postanowienia. Długość więc powyższego okresu ma charakter szczególny i nie jest miarodajna.

Poniższa tabela obrazuje okres postępowania od jego wszczęcia do wykreślenia danych w dniach z rozbiem na poszczególne sądy.

Okres od wszczęcia postępowania do wykreślenia danych (w dniach)	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Ogółem
Najkrótszy	0	0	7	0
Średni	33,28	66,48	116,49	69,27
Najdłuższy	334	236	2528	2528
Mediana	16,50	56,00	66,00	49,00

6.9.3. Długość okresu od zamieszczenia w rejestrze danych niedopuszczalnych do ich wykreślenia

Interesujące jest wreszcie prześledzenie długości okresu pomiędzy umieszczeniem w rejestrze danych, które następnie zostały uznane za niedopuszczalne do ich wykreślenia z rejestru. Długość tego okresu ma znaczenie w kontekście funkcji spełnianych przez art. 12 ust. 3 KRSU, a przede wszystkim bezpieczeństwa prawnego wpisów do KRS, którego art. 12 ust. 3 KRSU jest poniekąd strażnikiem. Długość okresu dzielącego moment zamieszczenia danych niedopuszczalnych i moment ich wykreślenia uzależniona jest do wielu czynników, które w przeważającej mierze nie leżą po stronie sądu, a są związane z koniecznością powzięcia przez sąd rejestrowy wiedzy o istnieniu w rejestrze danych niedopuszczalnych. W skali trzech sądów objętych badaniem okres ten wynosił

średnio 1556,05 dni, przy czym minimalnie wynosił on dwa dni, zaś maksymalnie 5367 dni. Mediana tego okresu wynosiła 1238 dni.

Powyższe nie oznacza jednak, że przez cały ten okres w rejestrze widniały dane niedopuszczalne. Trzeba bowiem przypomnieć, że często podstawą wszczęcia postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU było skazanie członka zarządu za przestępstwo z art. 18 § 2 KSH, które miało miejsce po dokonaniu wpisu. W sprawach objętych badaniem w 243 przypadkach okoliczności powodujące wszczęcie postępowania o wykreślenie danych zaistniały po dokonaniu wpisu, zaś w 42 przypadkach istniały już w momencie jego dokonania, natomiast w dwóch przypadkach brak było możliwości ustalenia tej kwestii.

Poniższa tabela obrazuje długość okresu od wpisania danych niedopuszczalnych do ich wykreślenia w dniach z rozbiciem na poszczególne sądy.

Okres od wpisania danych uznanych za niedopuszczalne do ich wykreślenia	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Ogółem
Najkrótszy	2	29	27	2
Średni	1503,37	1778,59	1301,56	1556,05
Najdłuższy	5367	4887	5132	5367
Mediana	1164,00	29	832,50	1238,00

7. Podsumowanie i wnioski

Podsumowując, należy zaznaczyć, że przeprowadzone badania wykazały, iż regulacja art. 12 ust. 3 KRSU w dalszym ciągu wywołuje istotne wątpliwości praktyczne, co powoduje, że wielokrotnie tryb przewidziany w tym przepisie jest nadużywany. W konsekwencji, zachowując kolejność powyższych rozważań, należy sformułować kilka wniosków.

W zakresie kwestii związanych ze wstępną rejestracją sprawy prowadzonej o wykreślenie danych niedopuszczalnych należałoby postulować nadanie tego typu sprawom jednoznacznego oznaczenia, tak aby można było w sposób stosunkowo łatwy wydzielić je z innych postępowań prowadzonych z urzędu, ale także na wniosek, albowiem – jak wskazywano – nie ma przeszkód, aby postępowanie o wykreślenie danych niedopuszczalnych mogło być prowadzone na podstawie wniosku podmiotu uprawnionego. W tym zresztą zakresie można sformułować postulat jeszcze dalej idący, a mianowicie wprowadzenia w sprawach rejestrowych symbolizacji. Powyższe być może nieznacznie wydłużyłoby rejestrację sprawy, niemniej ułatwiłoby operowanie sprawami. Trzeba bowiem zaznaczyć, że funkcjonujący w sądach rejestrowych program komputerowy Biurowość ma liczne ułomności i filtrowanie w nim określonej kategorii spraw jest bardzo utrudnione. W dużych zaś jednostkach takich jak Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie nie jest możliwe filtrowanie całej bazy, ale konieczne jest dokonywanie tego w wąskich przedziałach czasowych. Wprowadzenie symbolizacji mogłoby przyczynić się do lepszego sprawowania nadzoru nad tymi sprawami, jak również łatwiejszego ich wyodrębnienia.

Poza tym, na co już zwracano uwagę, zasadne byłoby jednoznaczne uregulowanie aspektów formalnych i fiskalnych związanych z ewentualnym wszczęciem postępowania z art. 12 ust. 3 KRSU na wniosek. W toku bowiem przeprowadzonych badań wskazano, że praktyka w zakresie wniosków o wszczęcie postępowania z art. 12 ust. 3 KRSU nie jest ugruntowana, tak w zakresie kwestii formalnych, ale przede wszystkim fiskalnych, tymczasem okoliczność ta może rzutować na realizację konstytucyjnego prawa do sądu. Z uwagi na fakt, że przedmiotowe postępowanie ma charakter szczególny, dlatego w sprawach opartych na podstawie art. 12 ust. 3

KRSU należałoby postulować jednoznaczne odejście od konieczności złożenia wniosku na formularzu. Bardziej natomiast dyskusyjny charakter ma opłata od wniosku o wszczęcie postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU. Aczkolwiek z jednej strony zasadne byłoby przyjęcie jej w takiej samej wysokości jak w przypadku innych postępowań niezwiązanych z wpisem prowadzonych przed sądami rejestrowymi, niemniej z drugiej strony znaczenie postępowania wszczętego co do danych niedopuszczalnych dla funkcji spełnianych przez KRS, jak również możliwość wszczęcia takiego postępowania również z urzędu skłania raczej do przyjęcia opłaty w wysokości niższej, wręcz w kwocie opłaty minimalnej.

Zasadne jest natomiast pozostanie przy obecnej nomenklaturze art. 12 ust. 3 KRSU, tj. określenia „dane niedopuszczalne”, zamiast występującego na gruncie rozporządzenia o rejestrze handlowych sformułowania „o wpisie niedopuszczalnym”. Aczkolwiek w przeważającej liczbie przypadków powyższe oznacza dokładnie to samo, albowiem na wpis składają się określone dane, to jednak użycie pojęcia „dane” umożliwia wykreślenie w trybie art. 12 ust. 3 KRSU jedynie takich danych, które zostały umieszczone w rejestrze na podstawie danego wpisu. Zastąpienie słowa „dane” przez wyraz „wpis” mogłoby skłaniać do wykreślenia całego wpisu, mimo że niedopuszczalność dotyczy tylko niektórych danych umieszczonych tym wpisem w rejestrze. Zwrot taki uniemożliwia jednocześnie zastosowania art. 12 ust. 3 KRSU do wykreślenia z rejestru podmiotu jako takiego.

Najwięcej wątpliwości cały czas jednak budzi kwestia rozumienia pojęcia niedopuszczalność danych ze względu na obowiązujące przepisy prawa. Z przeprowadzonych badań aktowych wynika, że w przeważającej liczbie przypadków przez pojęcie to rozumiano także dane wpisane do KRS na podstawie nieważnych czynności prawnych, jak również dane sprzeczne z rzeczywistym stanem rzeczy. Tak naprawdę w obu przypadkach można mówić o sprzeczności danych ujawnionych w KRS z rzeczywistym stanem faktycznym, albowiem w przypadku nieważności czynności prawnej stanowiącej podstawę wpisu zachodzi właśnie rozbieżność pomiędzy wpisem a stanem faktycznym. Należy jedynie przypomnieć, że właśnie sprzeczność danych z rzeczywistym stanem rzeczy zachodziła w sytuacji, w której w KRS widniały dane: członek zarządu, rady nadzorczej, likwidatora, którzy zostali skazani za przestępstwo wymienione w art. 18 § 2 KSH lub którzy złożyli rezygnację, dane dotyczące nieaktualnego adresu, NIP,

czy ujawnienia ogłoszenia upadłości, mimo że wniosek o ogłoszenie upadłości ostatecznie został oddalony. Powyższe sprawy stanowiły zdecydowaną większość próby badawczej, co dowodzi, że art. 12 ust. 3 KRSU jest przez sądy rejestrowe błędnie interpretowany, a przez to nadużywany.

Poszukując odpowiedzi co do prawidłowej wykładni art. 12 ust. 3 KRSU, należy zwrócić uwagę, że przepis ten nie posługuje się pojęciem danych niezgodnych z prawem, lecz danych niedopuszczalnych ze względu na obowiązujące przepisy prawa¹⁴⁰. Pojęcia ta mają odmienne znaczenia. Dane dopuszczalne dla poszczególnej kategorii podmiotów zostały wskazane w art. 38 i n. KRSU, jak również w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów, ewentualnie dane takie mogą również wynikać z aktów prawnych regulujących ustrój poszczególnych typów podmiotów wpisywanych do KRS. Dane, które nie zostały w tych przepisach wymienione, należy wobec tego uznać za dane niedopuszczalne (zwane dalej danymi niedopuszczalnymi *sensu stricte* dla odróżnienia od innych danych, które nie spełniają powyższych kryteriów). Takie zawężenie stosowania art. 12 ust. 3 KRSU oznacza wąską jego interpretację, niemniej zarówno w świetle brzmienia przepisu, jak i wykładni systemowej wydaje się to jedynym możliwym rozwiązaniem. Należy jednocześnie przytoczyć pogląd wypowiedziany jeszcze pod rządami Kodeksu handlowego, według którego w rejestrze można dokonywać wpisu jedynie dopuszczalnego, a więc takiego, który jest przewidziany obowiązującymi przepisami prawa, które nakazują bądź zezwalają na dokonanie wpisu określonych danych, a jeżeli wniosek dotyczy danych niedopuszczalnych, to sąd rejestrowy powinien wydać postanowienie o odmowie wpisu, a ewentualny wpis takich danych nie wywołuje skutków, które Kodeks handlowy wiąże z wpisem do rejestru¹⁴¹.

¹⁴⁰ Por. L. Peiper, *Komentarz do kodeksu handlowego i przepisów wprowadzających tenże kodeks wraz z rozporządzeniami wykonawczymi*, Lwów 1936, s. 23, który omawiając kwalifikację wpisów, stwierdza, że wpis może okazać się niedopuszczalny ze względu na obowiązujące przepisy prawa albo niezgodny z rzeczywistym stanem rzeczy.

¹⁴¹ Tak J. Szwaja, [w:] *Kodeks handlowy. Komentarz*, t. 1, S. Sołtysiński, A. Szajkowski, J. Szwaja, Warszawa 1994, s. 234. Tak też T. Dziurzyński, Z. Fenichel, M. Honzatko, *Kodeks handlowy. Komentarz*, Łódź 1999, s. 22–23, którzy dodają jedynie, że § 30 rozporządzenia o rejestrze handlowym może dotyczyć nie tylko wpisów przez prawa w ogóle nieprzewidzianych, lecz również tych, które wprawdzie są dopuszczalne, ale zawierają nieprzewidziane w prawie dodatki, np. ograniczenia prokury.

Faktem jest, że art. 12 ust. 3 KRSU stanowi nie o danych niedopuszczalnych ze względu na ustawę, lecz obowiązujące przepisy prawa, niemniej – jak wskazano – możliwa treść wpisów jest regulowana nie tylko przez ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym, lecz także przez inne przepisy o różnej randze w systemie źródeł prawa i dlatego konieczne było odwołanie się w art. 12 ust. 3 KRSU do obowiązujących przepisów prawa.

Poza tym rozszerzenie stosowania art. 12 ust. 3 KRSU na sytuacje sprzeczności z rzeczywistym stanem rzeczy oznaczałoby, że przepisem martwym pozostałby art. 24 ust. 6 KRSU, którego przedmiotem regulacji jest właśnie rozbieżność tego typu. W dodatku należy przypomnieć, że art. 24 ust. 6 KRSU dopuszcza wykreślenie z urzędu danych niezgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy, ale dopiero po spełnieniu określonych przesłanek, które na gruncie art. 12 ust. 3 KRSU nie są wymagane. Ponadto, na co również zwracano uwagę, art. 12 ust. 3 KRSU inaczej niż art. 24 ust. 6 KRSU nie wymaga, aby w aktach rejestrowych znajdowały się jakiegokolwiek dokumenty będące podstawą działań podjętych przez sąd rejestrowy, a jedynym obowiązkiem sądu rejestrowego poprzedzającym wydanie orzeczenia jest wysłuchanie zainteresowanego lub umożliwienie mu zajęcia stanowiska na piśmie. Sąd rejestrowy działając na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU, nie prowadzi postępowania dowodowego, a więc jego celem nie jest ustalenie rzeczywistego stanu rzeczy. Gdyby ustawodawca widział potrzebę procedowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU z pewnymi dokumentami, które zawsze są niezbędne do wykazania rozbieżności pomiędzy rzeczywistym stanem rzeczy a tym ujawnionym w rejestrze, to z pewnością miałoby to odzwierciedlenie w brzmieniu przepisu. W celu zapobieżenia sytuacji, w której dojdzie do wykreślenia danych dopuszczalnych w art. 12 ust. 3 KRSU, nałożono na sąd rejestrowy obowiązek wysłuchania lub umożliwienia zainteresowanemu zajęcia stanowiska na piśmie. Charakterystyczne jest, że w art. 24 ust. 6 KRSU ustawodawca takiego obowiązku nie powtórzył, a jedynie zastrzegł, że dokumenty stanowiące podstawę wpisu lub wykreślenia znajdują się w aktach rejestrowych. W tym więc ostatnim przypadku konieczne jest przeprowadzenie przynajmniej minimalnego postępowania dowodowego.

Nie można wreszcie pominąć, że na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU sąd rejestrowy nie ma możliwości dokonania wpisu na miejsce danych wykreślonych danych

dopuszczalnych. Co prawda w dwóch sprawach z próby badawczej zarządziło nie tylko wykreślenie danych, lecz także wpisanie nowych danych, niemniej procedowanie takie nie ma oparcia w art. 12 ust. 3 KRSU i nie może być zaakceptowane. Powyższe zdaje się potwierdzać, że w przedmiotowym przypadku sąd rejestrowy powinien działać całkowicie w oderwaniu od jakichkolwiek dokumentów. Ponadto brak konieczności dokonania wpisu pozytywnego towarzyszy najczęściej sytuacji, w której dane są niedopuszczalne w wąskim ujęciu. Jeżeli natomiast sąd wykreśla pewne dane z uwagi na ich sprzeczność ze stanem faktycznym, to często zachodzi konieczność wpisania do rejestru innych danych, co jednak na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU nie jest możliwe. Ta ostatnia okoliczność również przemawia za ograniczeniem stosowania art. 12 ust. 3 KRSU jedynie do danych niedopuszczalnych *sensu stricte*.

Nie jest wreszcie prawdą, że taka interpretacja jest sprzeczna z poglądem wyrażonym w uchwale SN z dnia 30 stycznia 2015 r. (III CZP 34/14) uznającej, że art. 12 ust. 3 KRSU stanowi podstawę do wykreślenia tzw. prokury łącznej niewłaściwej. Charakterystyczne jest, że Sąd Najwyższy nie odwołał się w tym zakresie do nieważności prokury łącznej mieszanej, ale do przepisów regulujących sposób prowadzenia rejestru. W dość obszernych w tym zakresie wywodach Sąd Najwyższy zaznaczył, że z przepisów dotyczących rejestru przedsiębiorców w KRS wynika, iż stworzony system wpisów do tego rejestru nie przewiduje możliwości wpisywania prokury niewłaściwej. Dokonywanie wpisów dotyczących prokury reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów, wydane na podstawie art. 35a KRSU. Z § 52 tego rozporządzenia wynika, że w dziale 2 rejestru przedsiębiorców dla spółki z o.o. i spółki akcyjnej, w rubryce trzeciej odnoszącej się do prokury, wpisuje się imię, nazwisko i numer PESEL prokurenta oraz rodzaj prokury. Podobną regulację dla handlowych spółek osobowych przewidują § 21 i 43 tego rozporządzenia. Skoro zaś członek zarządu nie jest prokurentem, to nie wiadomo, w której rubryce należałoby umieścić wzmiankę, że prokurent może skutecznie składać oświadczenia woli tylko łącznie z członkiem zarządu. Ostatecznie Sąd Najwyższy stwierdził, że nie ma podstaw prawnych do wpisywania prokury łącznej wykonywanej razem z członkiem zarządu, gdy powołano tylko jednego prokurenta. Gdyby zdaniem Sądu Najwyższego możliwe było wykreślenie prokury

łącznej niewłaściwej jedynie ze względu na bezskuteczność ograniczenia prokurenta wobec osób trzecich, to odwoływanie się do przepisów technicznych byłoby bezprzedmiotowe.

Jednocześnie taka interpretacja nie oznacza, że art. 12 ust. 3 KRSU nie będzie miał w zasadzie zastosowania. Szeroko do tego zagadnienia odniósł się Sąd Okręgowy w Warszawie w uzasadnieniu do postanowienia oddalającego apelację w sprawie objętej badaniem o sygn. akt XXIII Ga 753/16, w którym wskazano, że zastosowanie to jest możliwe choćby w przypadku wpisu danych zarządu, gdy spółka ma już wpis likwidacji oraz likwidatorów, wpisu danych kuratora rejestrowego jako organu uprawnionego do reprezentacji. Popieranej tezy nie obala jednocześnie uzasadnienie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, w którym jako możliwą podstawę zastosowania art. 12 ust. 3 KRSU podano wpis czynności bankowych dla podmiotu niebędącego bankiem. Okoliczność taka bowiem może być ustalona na podstawie samej treści wpisu, bez konieczności sięgania do akt rejestrowych podmiotu, a oznacza właśnie, że dane są niedopuszczalne z uwagi na przepisy ustrojowe.

Wreszcie wąska interpretacja art. 12 ust. 3 KRSU w rzeczywistości oznacza, że sądowi rejestrowemu procedującemu w oparciu o ten przepis wolno mniej niż wynika to z art. 23 ust. 1 KRSU. Niemniej powyższe jest konsekwencją wyjątkowego charakteru regulacji art. 12 ust. 3 KRSU, która w każdym przypadku, niezależnie od poglądu co do zakresu danych niedopuszczalnych, pozwala na wydawanie orzeczenia po raz drugi w tej samej kwestii, co do tego samego wpisu. Poza tym różny zakres kognicji na gruncie art. 12 ust. 3 i art. 24 ust. 6 KRSU wynika już z samego brzmienia art. 23 ust. 1 KRSU, który wskazuje, że sąd rejestrowy bada, czy dołączone do wniosku dokumenty są zgodne pod względem formy i treści z przepisami prawa. Ten ostatni przepis wprost odnosi się do zgodności z prawem, a ponadto ową zgodność każe odnosić do formy i treści dokumentów, które – jak już wskazano powyżej – na tle art. 12 ust. 3 KRSU nie są badane.

W kontekście okoliczności wyznaczających zakres przedmiotowy regulacji art. 12 ust. 3 KRSU należy jednocześnie zaznaczyć, że w ostatnim czasie został opublikowany projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym¹⁴². Pominąwszy inne rewolucyjne zmiany w funkcjonowaniu KRS oraz procedowaniu

¹⁴² Por. <http://legislacja.rcl.gov.pl>, nr UA27.

w sprawach o wpis, należy zaznaczyć, że w przedstawionym projekcie zostaje utrzymane dotychczasowe brzmienie art. 12 ust. 3 KRSU. Niemniej proponuje się rozszerzyć zakres jego zastosowania. O ile bowiem, co w zasadzie było okolicznością bezsporną, dotychczas art. 12 ust. 3 KRSU był stosowany jedynie do niedopuszczalnych danych, aczkolwiek różnie rozumianych, to zgodnie z proponowanym art. 12 ust. 4 KRSU przepis art. 12 ust. 3 KRSU stosuje się odpowiednio do dokumentów znajdujących się w aktach rejestrowych. Postępowanie w przedmiocie usunięcia dokumentu z akt rejestrowych wszczyna się na wniosek. Dokumenty usunięte z akt składa się w zbiorze dokumentów niejawnych, o którym mowa w projektowanym art. 10 ust. 4a. W uzasadnieniu zaś do powyższej nowelizacji wskazuje się, że czasami dołączane są do akt rejestrowych dokumenty, które – co do zasady – nie podlegają dołączeniu do tych akt, ale strona ubiegając się np. o przywrócenie terminu, dołączyła do wniosku dokumentację medyczną. Wydaje się, że w takich sytuacjach osoba, której te dokumenty dotyczą, powinna mieć prawo złożenia wniosku o usunięcie takich dokumentów z jawnych akt rejestrowych. Ponieważ jednak dokumenty te stanowią podstawę wydania przez sąd rozstrzygnięcia np. w przedmiocie przywrócenia terminu, nie można ich zupełnie z akt usunąć. W takim przypadku, na podstawie projektowanego art. 12 ust. 4 KRSU, dokumenty takie – na wniosek zainteresowanego – będą wyłączone z jawnych akt rejestrowych i składane w oddzielnie prowadzonym zbiorze dokumentów niejawnych.

Powyższą propozycję nowelizacji należy ocenić bezwzględnie pozytywnie. Niemniej w kontekście okoliczności rozważanych w przedmiotowych badaniach należy wskazać, że zdaje się ona również przemawiać za koniecznością wąskiego ujęcia pojęcia danych niedopuszczalnych, a wkrótce być może dokumentów niedopuszczalnych. Dobitnie potwierdza to przykład przywołany w uzasadnieniu projektu, a odwołujący się do dokumentacji medycznej, jako dokumentów niedopuszczalnych w rozumieniu projektowanego przepisu.

Uznanie, że zakresem zastosowania art. 12 ust. 3 KRSU objęte są jedynie dane niedopuszczalne *sensu stricte*, daje podstawę do rozważania możliwości takiej nowelizacji przepisu, która nie tyle umożliwiałaby wykreślenie tego typu danych z KRS, ale wręcz ich usunięcie. Już dziś bowiem, na co zwracano uwagę, część doktryny uznaje, że art. 12 ust. 3 KRSU jest podstawą usunięcia danych. Niemniej w rzeczywistości dane te są jedynie wykreślane, co powoduje, że są ujawniane

w odpisie pełnym. Jeżeli jednak przyjąć wąskie rozumienie danych niedopuszczalnych, ukazywanie w odpisie pełnym tego typu danych jest bezprzedmiotowe. Dane tego rodzaju nigdy bowiem nie powinny się w rejestrze znaleźć. Jeżeli zaś już tam były, przy czym błąd ten został usunięty, to pozostawienie ich w systemie informatycznym KRS jest niewłaściwe.

W zakresie natomiast samego przebiegu postępowania na gruncie art. 12 ust. 3 KRSU przede wszystkim należy zaaprobować przypadki, w których wszczęcie postępowania wiązało się z wydaniem postanowienia w tym przedmiocie. Powyższe stanowić będzie dla podmiotu zainteresowanego jasny sygnał o prowadzeniu postępowania, jak również jego zakresie. Niemniej należy odrzucić możliwość wydawania tego typu rozstrzygnięcia w formie zarządzenia. Postępowanie nie jest bowiem wszczynane przez referendarza lub sędziego, lecz przez sąd rejestrowy, co powinno skłaniać za nadaniem tej decyzji formy postanowienia. Powyższe nie wydłuży jednocześnie samego postępowania, albowiem postulować należy bezwzględne przestrzeganie przez sądy rejestrowe obowiązku wysłuchania zainteresowanego lub umożliwienia mu złożenia stanowiska na piśmie przed wydaniem rozstrzygnięcia co do wykreślenia niedopuszczalnych danych. Aczkolwiek w rzeczywistości, zwłaszcza przy wąskim ujęciu przyczyn niedopuszczalności danych, przypadki podpadające pod art. 12 ust. 3 KRSU są oczywiste, niemniej na zasadach ogólnych postępowania cywilnego należy umożliwić stronie zabranie głosu przed wydaniem orzeczenia. Nie przekonuje uzasadnienie zawarte w części spraw prowadzonych przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, zgodnie z którym sąd odstąpił od wezwania do złożenia wyjaśnień lub wysłuchania podmiotu zainteresowanego, ponieważ informacja o karalności nie budzi wątpliwości, a wzgląd na bezpieczeństwo obrotu przemawiał za natychmiastowym wykreśleniem wpisu niedopuszczalnego. Szybkość postępowania ma oczywiście swoją wartość, niemniej nie można uniemożliwiać stronie zajęcia merytorycznego stanowiska w sprawie przed wydaniem orzeczenia kończącego postępowanie. W tym więc kontekście decyzja o wszczęciu postępowania powinna być doręczona jednocześnie z wezwaniem w celu wysłuchania lub zobowiązaniem do zajęcia stanowiska na piśmie. Ponadto z uwagi na szeroki zakres uprawnień referendarza sądowego w postępowaniu rejestrowym należałoby rozważyć możliwość wysłuchania zainteresowanego przez referendarza na rozprawie.

W związku z tym, że wysłuchanie w żadnej ze spraw objętej badaniem nie zostało zrealizowane, kwestia ta pozostaje bardziej teoretyczna, niemniej taką kompetencję referendarza należałoby rozważyć.

Wątpliwości budzi jednocześnie forma i część dyspozytywna orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie w sytuacji, w której nie dochodzi od wykreślenia danych. W tym również kontekście nie można zaaprobować wydania zarządzenia po zakończeniu postępowania, zwłaszcza gdy takie zarządzenie wbrew zresztą jego treści stanowi jedynie podstawę zakreślenia sygnatury jako załatwionej. Niezależnie już od tego, że mamy w tym przypadku do czynienia z decyzją sądu, to w dodatku zakończenie postępowania wiąże się z merytorycznym przeanalizowaniem danych pod kątem ich ewentualnej niedopuszczalności, o ile rzecz jasna nie zachodziła wynikająca z art. 355 § 1 KPC podstawa do umorzenia postępowania w sprawie. Z tego też względu należy uznać za prawidłowe te rozstrzygnięcia, w których decyzję wydano w formie postanowienia. Pewną wątpliwość budzi jednak treść tego postanowienia. W sprawach będących przedmiotem analizy decyzje końcowe stanowiły o odmowie wszczęcia postępowania z urzędu albo stwierdzały, że nie zachodzą podstawy do wszczęcia postępowania z urzędu. Takie jednak rozstrzygnięcie obarczone było pewnym błędem logicznym, albowiem w obu przypadkach postępowanie to przecież było prowadzone i dopiero po analizie danych uznano z różnych przyczyn, że dane nie są niezgodne z przepisami prawa w rozumieniu art. 12 ust. 3 KRSU. Zwłaszcza w przypadku uprzedniego wydania postanowienia o wszczęciu postępowania z urzędu późniejsze decyzje o wyżej przytoczonej treści rażą błędem logicznym. Raczej w tym kontekście należałoby oczekiwać, że orzeczenie co do istoty sprawy będzie zarządzało dokonanie wpisu, ewentualnie odmawiało dokonania wpisu lub stwierdzało brak przesłanek do jego dokonania. Chodzi jednak o odmowę dokonania wpisu lub brak podstaw do jego dokonania, a nie tak jak w niektórych sprawach objętych badaniem – do wszczęcia postępowania z urzędu.

Nie można natomiast zaaprobować dokonywania w oparciu o art. 12 ust. 3 KRSU wykreślenia z rejestru danych niedopuszczalnych i wpisania doń danych właściwych, tak jak miało to miejsce w sprawach o sygn. akt Wa XIII Ns-Rej. KRS 23332/15/311 oraz Lu VI Ns-Rej. 20470/15/681. Aczkolwiek w tych przypadkach, szczegółowo opisanych powyżej, być może chodziło jedynie o naprawienie uprzedniego błędu

sądu rejestrowego, a powołanie art. 12 ust. 3 KRSU nastąpiło w celu przywołania podstawy najbardziej zbliżonej, niemniej art. 12 ust. 3 KRSU wyraźnie przyznaje sądowi rejestrowemu kognicję jedynie do wykreślenia z urzędu danych niedopuszczalnych i nie można zaaprobować dokonywania na tej podstawie wpisu do rejestru jakichkolwiek danych na miejsce tych niedopuszczalnych. Działanie takie stoi bowiem w oczywistej sprzeczności z tą regulacją, co nie wyłącza jednak dokonania następnie przez sąd rejestrowy wpisu pozytywnego, nawet z urzędu, na podstawie art. 24 ust. 6 KRSU. W tym zresztą kontekście ujawnia się znaczenie zwrotu użytego w art. 12 ust. 3 KRSU, a traktującego o wykreśleniu danych, a nie wpisu. Jeżeli bowiem przepis ten stanowiłby o wykreśleniu wpisu, to w razie niedopuszczalności wpisu zmianowego w zasadzie jego wykreślenie powinno skutkować przywróceniem pierwotnego wpisu. Niemniej skoro art. 12 ust. 3 KRSU jednoznacznie stanowi jedynie o wykreśleniu danych, a nie wpisu, to nie można przyjąć, że sąd rejestrowy dokonując tej czynności, powinien niejako automatycznie przywrócić dane pierwotne, które zostały zastąpione danymi niedopuszczalnymi.

Nie budzi jednocześnie wątpliwości, że każde z tych orzeczeń musi być uzasadnione z urzędu, co zresztą wprost wynika z przepisów prawa i nie było okolicznością dyskusyjną, o ile orzeczenie kończące postępowanie w sprawie przybrało postać postanowienia.

W obecnym stanie prawnym należy również w pełni zaakceptować dokonywanie wpisu na podstawie postanowień wydanych w oparciu o art. 12 ust. 3 KRSU niezwłocznie po ich wydaniu, a bez oczekiwania na ich uprawomocnienie. Postanowienia te są bowiem skuteczne z chwilą podpisania ich sentencji przez orzekającego. Aczkolwiek kwestia ta nie była jednorodnie uregulowana w rozporządzeniu o rejestrze handlowych oraz ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym, niemniej dziś nie ma żadnych argumentów przemawiających za oczekiwaniem do uprawomocnienia postanowienia. Za takim stanowiskiem przemawia zarówno wykładnia językowa, jak i wykładnia historyczna art. 20 ust. 2a KRSU. Skoro przepis ten wymienia sytuacje, w których wpis powinien być dokonany dopiero po uprawomocnieniu się postanowienia, a jednocześnie z jego treści w wyniku nowelizacji został usunięty art. 12 ust. 3 KRSU, to działaniem wbrew prawu byłoby jednak oczekiwanie na uprawomocnienie się postanowienia. Należy jeszcze zaznaczyć, że za niezwłocznym dokonywaniem wpisów zarządzonych na podstawie

art. 12 ust. 3 KRSU przemawiają również okoliczności leżące u podstaw tej regulacji, zwłaszcza w przypadku zaakceptowania wąskiej interpretacji tego przepisu. O ile decyzja, czy wpis odpowiada rzeczywistemu stanowi rzeczy, ma charakter oceny i wpływają na nią dowody przedłożone sądowi rejestrowemu, a następnie ich ocena podlegająca weryfikacji w trybie instancyjnym, o tyle stwierdzenie, że wpis nie jest dopuszczalny przez przepisy prawa, najczęściej ocenne nie będzie, a wobec tego brak w tej ostatniej sytuacji przyczyn „odraczania” dokonania wpisu do momentu uprawomocnienia postanowienia. Nie można zresztą pominąć, że w obecnym stanie prawnym dyskusyjne jest, czy wpis zarządzony na podstawie art. 24 ust. 6 KRSU powinien być dokonany dopiero po uprawomocnieniu się postanowienia, czy też niezwłocznie po jego wydaniu. Tym bardziej więc wpis, którego podstawą jest art. 12 ust. 3 KRSU, powinien być dokonany bez oczekiwania na uprawomocnienie się postanowienia.

Wreszcie należy zaznaczyć, że w przeanalizowanych sprawach nie był również nadmiernie długi okres dzielący wszczęcie postępowania na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU od dokonania wpisu. Mediana w tym przypadku dla całego zbioru wynosiła 49,00 dni, a więc siedem tygodni. Bezpodstawne jest jednak oczekiwanie, że wpis zarządzony na podstawie art. 12 ust. 3 KRSU zostanie dokonany w ciągu siedmiu dni od dnia wszczęcia postępowania. Zwracano już zresztą uwagę, że w przedmiotowym postępowaniu nie ma w zasadzie określonego czasu na dokonanie wpisu, albowiem art. 20a ust. 1 KRSU stanowi jedynie, że wniosek o wpis sąd rejestrowy rozpoznaje nie później niż w terminie siedmiu dni od daty jego wpływu do sądu, zaś w niniejszym postępowaniu wniosku brak. Termin określony powyższą medianą wydaje się optymalny. Jeżeli bowiem czynności orzecznicze zostaną podjęte w ciągu siedmiu dni od daty rejestracji sprawy, to na doręczenie korespondencji wzywającej na wysłuchanie lub zobowiązującej do zajęcia pisemnego stanowiska w sprawie należy doliczyć kolejnych co najmniej siedem dni, przy czym w znacznej części spraw (nie prowadzono w tym zakresie dokładnych wyliczeń) korespondencja ta była dwukrotnie awizowana, co wydłużało czas niezbędny na jej doręczenie i zwrot do trzech tygodni. Doliczając kolejny tydzień na zajęcie stanowiska w sprawie i czas niezbędny na ewentualny obrót korespondencją, a następnie jeszcze siedem dni na podjęcie czynności przez orzecznika i dokonanie czynności technicznej wpisu, dochodzi się w zasadzie do wyżej wskazanej mediany.

Powyższe dowodzi zresztą, że przyczyną długości postępowania są przede wszystkim czynności związane z koniecznością doręczenia korespondencji. W tym zresztą kontekście trzeba przypomnieć, że dla Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, który w 87,5% próby badawczej nie przeprowadzał wysłuchania lub zobowiązania do zajęcia stanowiska na piśmie, mediana wynosiła 16,50, co z kolei wydaje się okresem dość długim, zważywszy, że na całe postępowanie w tym przypadku składa się jedynie wszczęcie postępowania, wydanie decyzji i dokonanie wpisu. Nie można jednak przemilczeć faktu, że z doświadczenia wiadomo, iż orzecznicy sądów rejestrowych dużo większą wagę przywiązują do terminowości w postępowaniach o wpis lub zmianę prowadzonych na wniosek niż do spraw z urzędu.

Odnosząc się natomiast do długości okresu dzielącego wpis do KRS danych niedopuszczalnych od dnia ich wykreślenia, zasadne byłoby rozważenie możliwości sanacji danych niedopuszczalnych po upływie określonego czasu od dnia ich dokonania, ewentualnie po upływie określonego czasu od stwierdzenia ich niedopuszczalności na wzór art. 21 § 4 KSH. Umożliwienie nieograniczonej w czasie ingerencji w dane ujawnione w rejestrze godzi w bezpieczeństwo obrotu i może podważać zaufanie do rejestru jako takiego. Aczkolwiek zwłaszcza przy wąskim rozumieniu pojęcia danych niedopuszczalnych wprowadzenie takiego terminu może być wątpliwe, to jednak skoro ustawodawca w pewnych sytuacjach godzi się na istnienie spółki, mimo że nie zawarto umowy spółki, to być może również powinien pogodzić się z ujawnieniem w rejestrze danych niedopuszczalnych. W kwestii tej nie ma jednak idealnego rozwiązania. Napawa jednak obawą sytuacja, w której wpis zostaje uznany za niedopuszczalny po upływie 5367 dni (który to okres jest maksymalny dla przebadanego zbioru spraw) od dnia jego dokonania. Oczywiście nie można przemilczeć, że tak długi okres odnotowano w sprawie, w której przyczyną uznania danych za niedopuszczalne była informacja z KRK o skazaniu członka zarządu za przestępstwo powodujące wygaśnięcie mandatu, co nastąpiło po powołaniu go do zarządu i po wpisie jego osoby jako członka zarządu. Niemniej powyższe z jednej strony dowodzi, że sytuacja taka nie powinna być kwalifikowana jako dane niedopuszczalne z uwagi na obowiązujące przepisy prawa, albowiem kuriozalne jest stwierdzenie, że wpis stał się niedopuszczalnym po 5367 dniach od dnia jego dokonania. Zasadne raczej było stwierdzenie, że dane te stały się

nieaktualne z uwagi na rzeczywisty stan rzeczy, co powinno jednak uzasadniać podjęcie przez sąd rejestrowy działań na podstawie art. 24 ust. 6 KRSU, a nie art. 12 ust. 3 KRSU. Jednakże, gdyby przez cały okres 5367 miały być ujawnione dane niedopuszczalne w rozumieniu art. 12 ust. 3 KRSU, to być może poprawniejsze byłoby ich sanowanie niż wykreślanie po tak długim czasie. Faktem jest jednak, że w przypadku wąskiej interpretacji art. 12 ust. 3 KRSU utrzymywanie się danych niedopuszczalnych *sensu stricte* przez tak długi czas jest mało prawdopodobne.

Bibliografia

1. Allerhand M., *Kodeks handlowy. Komentarz*, Warszawa 1999.
2. Bilewska K., [w:] *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, Z. Jara (red.), Warszawa 2014.
3. Bugajna-Sporczyk D., Kuć-Kwaśniewicz K., *Krajowy Rejestr Sądowy – uwagi praktyczne*, „Monitor Prawniczy” 2001, nr 4.
4. Chomiuk M., [w:] *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, Z. Jara (red.), Warszawa 2014.
5. Ciulkin L., Jakubecki A., Kowal N., *Krajowy Rejestr Sądowy i postępowanie rejestrowe. Praktyczny komentarz*, Warszawa 2002.
6. Dąbrowska J., *Zaskarżanie uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych*, Warszawa 2016.
7. Dziurzyński T., Fenichel Z., Honzatko M., *Kodeks handlowy. Komentarz*, Łódź 1999.
8. Ereciński T., Gudowski J., Jędrzejewska M., *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze. Część druga. Postępowanie zabezpieczające*, t. 3, Warszawa 2006.
9. Góra-Błaszczkowska A., [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 3, *Artykuły 606–729*, H. Dolecki, T. Wiśniewski (red.), LEX 2013.
10. Gudowski J., [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 4, *Postępowanie rozpoznawcze. Postępowanie zabezpieczające*, LEX.
11. Gurgul S., *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, Warszawa 2005.
12. Guza L., [w:] *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, A. Witosz, A.J. Witosz (red.), Warszawa 2012.

13. Hrycaj A. (red.), *System Prawa Handlowego*, t. 6, *Prawo restrukturyzacyjne i upadłościowe*, Warszawa 2016.
14. Jakubecki A., Zedler F., *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, Kraków 2006.
15. Jędrzejewska M., [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze. Część druga. Postępowanie zabezpieczające. Komentarz*, t. 3, T. Ereciński (red.), Warszawa 2007.
16. Kidyba A., *Kodeks spółek handlowych*, t. 1, *Komentarz do art. 1–300 k.s.h.*, Warszawa 2015.
17. Kidyba A., *Prawo handlowe*, Warszawa 2008.
18. Koch A., *Braki przy wpisie spółki z o.o. do rejestru handlowego i konsekwencje ich nieusunięcia (art. 173 k.h.)*, „Przegląd Prawa Handlowego” 1996, nr 4.
19. Malmuk-Cieplak A., *Wpis niedopuszczalny*, „Rejent” 2005, nr 4.
20. Manowska M. (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa 2013.
21. Marciniak A., Piasecki K. (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa 2016.
22. Markiewicz K., *Wpis z urzędu w Krajowym Rejestrze Sądowym na podstawie ponownej kontroli dokumentów przez sąd rejestrowy*, „Polski Proces Cywilny” 2011, nr 1.
23. Marszałkowska-Krześ E., *Warunki ważności zgromadzenia. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 1998 r., I CKN 563/97*, „Przegląd Prawa Handlowego” 1999, nr 5.
24. Marszałkowska-Krześ E., *Wpisy w rejestrze przedsiębiorców dotyczące spółek handlowych*, Warszawa 2004.

25. Marszałkowska-Krześ E., [w:] *System Prawa Handlowego*, t. 1, *Prawo handlowe – część ogólna*, S. Włodyka (red.), Warszawa 2009.
26. Michnik A., *Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym. Komentarz*, Warszawa 2013.
27. Mika B., *Glosa do wyroku SN z dnia 25 marca 1997 r., III CKN 11/97*, „Przełąd Sądowy” 2000, nr 3.
28. Norek E., *Krajowy Rejestr Sądowy i postępowanie rejestrowe*, Warszawa 2001.
29. Opalski A. (red.), *Kodeks spółek handlowych*, t. 3B, *Spółka akcyjna. Komentarz do art. 393–490*, Warszawa 2016.
30. Paszukiewicz-Garstka D., „Wpis niedopuszczalny” – wpisem nie przewidzianym przez prawo czy wpisem dokonany na podstawie niedopuszczalnych aktów prawnych, „Przełąd Sądowy” 2000, nr 5.
31. Peiper L., *Komentarz do kodeksu handlowego i przepisów wprowadzających tenże kodeks wraz z rozporządzeniami wykonawczymi*, Lwów 1936, Lwów 1936.
32. Prus P., [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, M. Manowska (red.), Warszawa 2013
33. Rejda M., [w:] *Kodeks postępowania cywilnego*, t. 2, *Komentarz. Art. 367–729*, A. Marciniak, K. Piasecki (red.), Warszawa 2016
34. Sołtysiński S., *Nieważne i wzruszalne uchwały zgromadzeń spółek kapitałowych*, „Przełąd Prawa Handlowego” 2006, nr 1.
35. Sołtysiński S., Szajkowski A., Szumański A., Szwaja J., *Kodeks spółek handlowych*, t. 3, *Komentarz do artykułów 301–458*, Warszawa 2008.
36. Sołtysiński S., Szajkowski A., Szwaja J., *Kodeks handlowych. Komentarz*, t. 1, Warszawa 1994.

37. Szwaja J., [w:] *Kodeks handlowy. Komentarz*, t. 1, S. Sołtysiński, A. Szajkowski, J. Szwaja, Warszawa 1994.
38. Tarska M., *Dane niedopuszczalne w Krajowym Rejestrze Sądowym*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 2008, nr 5.
39. Tarska M., *Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym. Komentarz*, Warszawa 2009.
40. Wiśniewski A.W., [w:] *Kodeks spółek handlowych*, t. 3b, *Spółka akcyjna. Komentarz do art. 393–490*, A. Opalski (red.), Warszawa 2016.
41. Witosz A., Witosz A.J., *Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz*, Warszawa 2012.
42. Włodyka S. (red.), *System Prawa Handlowego*, t. 1, *Prawo handlowe – część ogólna*, Warszawa 2009.
43. Wrzolek-Romańczuk M., „*Wpis niedopuszczalny*” w *Krajowym Rejestrze Sądowym*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2002, nr 4.
44. Zamojski Ł., *Pojęcie danych niedopuszczalnych ujawnionych w Krajowym Rejestrze Sądowym – glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z 2.12.2015 r. (IV CSK 99/15)*, „Glosa” 2016, nr 3.
45. Zamojski Ł., *Rejestracja spółek. Zagadnienia materialne i procesowe*, Warszawa 2008.
46. Zamojski Ł., *Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym. Komentarz*, Warszawa 2009.
47. Zieliński A., [w] *Kodeks postępowania cywilnego*, t. 2, *Komentarz do artykułów 506–1217*, A. Zieliński (red.), Warszawa 2006.
48. Zimmerman P., [w:] *System Prawa Handlowego*, t. 6, *Prawo restrukturyzacyjne i upadłościowe*, A. Hrycaj, A. Jakubecki, A. Witosz (red.), Warszawa 2016.

Wykaz sygnatur spraw objętych badaniem

Lp.	Sąd Rejonowy	Sygnatura akt	Sygnatura akt ze skargi na orzeczenie referendarza sądowego	Sygnatura akt na skutek apelacji
1.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 5912/16/406		
2.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 19259/14/075		
3.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 14877/16/172		
4.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 3233/16/600		
5.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 4586/15/779		
6.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 15407/16/592		
7.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 20518/15/064		
8.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 10610/15/950		
9.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 10054/16/235		
10.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 10472/16/479		
11.	Sąd Rejonowy	LU VI Ns-Rej. KRS		

	Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	5787/15/453		
12.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 16759/15/370		
13.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 6476/16/499		
14.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 13436/16/012		
15.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 491/16/713	LU VI Ns-Rej. KRS 491/16/713	
16.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 4704/16/614		
17.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 6884/16/425		
18.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 7357/16/231		
19.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 577/16/578		
20.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 216/16/948		
21.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 3024/16/478		
22.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 19461/15/393		
23.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w	LU VI Ns-Rej. KRS 20972/15/988		

	Świdniku			
24.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 20506/15/941		
25.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 14265/16/443		
26.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 3283/16/205		
27.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 1031/16/454		
28.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 16395/16/649		
29.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 19249/14/754		
30.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 15410/14/100		
31.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 366/15/651		
32.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 12719/14/799		
33.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 19916/15/298		
34.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 11938/14/171		
35.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 17441/15/609		

36.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 8348/15/379		
37.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 15415/14/105		
38.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 11847/14/990		
39.	Sąd Rejonowy Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 9520/16/802		
40.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 8433/16/157		
41.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 3642/15/921		
42.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 19420/15/708		
43.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 6720/16/794		
44.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 1456/15/502		
45.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 17153/15/429		
46.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 17152/15/028		
47.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 15199/15/977		
48.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w	LU VI Ns-Rej. KRS 691/15/912		

	Lublinie z siedzibą w Świdniku			
49.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 7654/15/328		
50.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 7944/15/310		
51.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 15700/15/085		
52.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 19039/14/231		
53.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 16487/14/225		
54.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 6983/16/125		
55.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 17199/15/119		
56.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 378/15/774		
57.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 6585/15/520		
58.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 2782/15/235		
59.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 5483/15/546		
60.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 8962/14/218		

61.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 11160/14/118		
62.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 9432/14/821		
63.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 7284/15/887		
64.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 15408/16/993		
65.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 365/15/250		
66.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 377/15/373		
67.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 8882/14/759		
68.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 1033/16/256		
69.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 3737/16/709		
70.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 3267/16/167		
71.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 3190/16/222		
72.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 6632/16/816		
73.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w	LU VI Ns-Rej. KRS 7328/16/669		

	Lublinie z siedzibą w Świdniku			
74.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 5550/16/484		
75.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 1269/15/824		
76.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 17734/15/794		
77.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 7499/15/415		
78.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 19115/15/089		
79.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 19895/15/365		
80.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 11161/14/519		
81.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 20153/15/939		
82.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 17330/15/789		
83.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 20470/15/681		
84.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 1268/15/423		
85.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 10916/14/656		

86.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 1093/16/182		
87.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 15480/14/347		
88.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku	LU VI Ns-Rej. KRS 10271/16/876		
89.	Sąd Rejonowy dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 6941/16/039		
90.	Sąd Rejonowy dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 4421/16/750		
91.	Sąd Rejonowy dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 7001/15/914		
92.	Sąd Rejonowy dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 7004/15/117		
93.	Sąd Rejonowy dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 20505/15/540		
94.	Sąd Rejonowy dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 5234/16/063		
95.	Sąd Rejonowy dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 9629/15/512		
96.	Sąd Rejonowy dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 7088/15/289		
97.	Sąd Rejonowy dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 9874/15/314		
98.	Sąd Rejonowy dla Krakowa-	KR XII Ns-Rej. KRS 592/16/215		

	Śródmieścia w Krakowie			
99.	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 26935/15/333		
100	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 11295/15/190		
101	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 6905/15/356		
102	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 24316/15/344		
103	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 11455/14/105		
104	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 4901/13/604		
105	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 4757/13/413		
106	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR.XII Ns-Rej. KRS 8529/15/340		
107	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 127/16/569		
108	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 23620/15/491		
109	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 24375/15/869		
110	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 11394/15/890		

111	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 8527/15/538		
112	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 23309/15/155		
113	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 24347/15/708		
114	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 14946/15/906		
115	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 5662/16/708		
116	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 6837/15/020		
117	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 350/16/927		
118	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 5664/16/510		
119	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 6863/15/379		
120	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 23504/15/352		
121	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 4756/13/012		
122	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 9232/15/622		
123	Sąd Rejonowy dla Krakowa-	KR XII Ns-Rej. KRS 2840/16/253		

	Śródmieścia w Krakowie			
124	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 10007/15/830		
125	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 10032/15/788		
126	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 195/16/014		
127	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 2387/15/836		
128	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 6960/15/277		
129	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 2841/16/654		
130	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 22513/15/201		
131	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 26440/15/144		
132	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 26938/15/536		
133	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 23391/15/836		
134	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 5144/16/363		
135	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 31054/15/317		

136	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 13930/15/108		
137	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 1765/16/728		
138	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 8359/15/101		
139	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 10557/15/940		
140	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 7709/16/832		
141	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 7713/16/747		
142	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 436/16/792		
143	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 28812/15/529		
144	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 10316/15/053		
145	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 8636/16/562		
146	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 13916/15/872		
147	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 5247/16/667		
148	Sąd Rejonowy dla Krakowa-	KR XI Ns-Rej. KRS 684/16/797		

	Śródmieścia w Krakowie			
149	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 25406/15/195		
150	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 11967/16/739		
151	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 27645/16/425		
152	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 683/16/396		
153	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 26994/15/858		
154	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 7704/16/039		
155	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 9363/16/090		
156	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 12558/15/483		
157	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 7707/16/030		
158	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 7708/16/431		
159	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 7705/16/228		
160	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 543/16/011		

161	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 2222/16/807		
162	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 3630/16/801		
163	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 682/16/995		
164	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 5954/16/492		
165	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 32512/15/807		
166	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 31701/15/216		
167	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 28282/15/170		
168	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 681/16/594		
169	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 31946/15/707		
170	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 36779/15/026		
171	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 408/16/631		
172	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 8289/15/963		
173	Sąd Rejonowy dla Krakowa-	KR XI Ns-Rej. KRS 36847/15/362		

	Śródmieścia w Krakowie			
174	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 33708/15/165		
175	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 13983/15/916		
176	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 32434/15/150		
177	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 542/16/610		
178	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 9362/16/689		
179	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XI Ns-Rej. KRS 14847/15206		
180	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 7545/16/310		
181	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie	KR XII Ns-Rej. KRS 1394/16/886		
182	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 72380/14/075		
183	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 69045/15/986		
184	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 2740/16/152	Wa XII Ns-Rej. KRS 24101/16/819	
185	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 16563/15/083		
186	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 66603/14/290		
187	Sąd Rejonowy dla	Wa XII Ns-Rej. KRS		

	m.st. Warszawy w Warszawie	312/16/445		
188	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 84678/15/417		
189	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 9790/15/251		
190	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 17063/15/649		
191	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 65875/15/473		
192	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 23067/16/979		
193	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 26337/16/532		
194	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 14249/16/405		
195	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 17004/14/121		
196	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 52145/14/580		
197	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 45717/14/231		
198	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 56505/14/984		
199	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 69943/14/090		
200	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	WA XII Ns-Rej. KRS 13039/16/811		
201	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 14706/16/423		
202	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 9676/16/917		
203	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 5196/16/770		

204	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 9036/16/027		
205	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 77992/15/162		
206	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 32933/14/251		
207	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 12276/14/017		
208	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 60911/15/689		
209	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 29163/15/899		
210	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 65351/15/722		
211	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 31036/15/477		
212	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 72472/15/660		
213	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 55475/14/059		
214	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 578/15/976		
215	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 13036/15/605		
216	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 69428/15/951		
217	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 70144/14/051		
218	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 74934/15/825		
219	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 24005/14/316		
220	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w	Wa XII Ns-Rej. KRS 57490/14/838		

	Warszawie			
221	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 21616/14/431		
222	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 26623/14/904		
223	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 53474/14/516		
224	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 65854/14/427		
225	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 25633/14/154		
226	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 12077/16/222		
227	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns- Rej. KRS 13952/16/555		
228	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns- Rej. KRS 1002/15/889		
229	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 7891/14/608		
230	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 22826/15/028		
231	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 10184/15/296		
232	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 15998/15/384		
233	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 7563/15/147		
234	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 6847/16/344		
235	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 23332/15/311		
236	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns- Rej. KRS 8551/15/095		
237	Sąd Rejonowy dla	Wa XIV Ns-Rej.		

	m.st. Warszawy w Warszawie	KRS 14975/15/468		
238	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 10980/16/503		
239	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 51081/13/085	Wa XIII Ns-Rej. KRS 14629/14/161	XXIII Ga 671/15
240	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 66955/15/003		
241	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 73719/15/915		
242	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 67903/15/667		
243	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 70132/15/931		
244	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 69797/15/100		
245	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 1644/16/584		
246	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 1623/16/541		
247	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 1651/16/702		
248	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 1648/16/188		
249	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 73350/15/186		
250	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 1649/16/589		
251	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 74062/15/077		
252	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	WA XIII Ns-Rej. KRS 73700/15/985		
253	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 43669/15/398		

254	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 25601/14/389		
255	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 48128/15		
256	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 11733/15/967		
257	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 21686/14/678		
258	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 23932/14/914		
259	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 10330/14/286		
260	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 25599/14/385		
261	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 44072/15/377		
262	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 35961/15/628		XXIII Ga 753/16
263	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 19344/13/847	Wa XIV Ns-Rej. KRS 12550/14/272	XXIII Ga 1471/14
264	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 10503/08/739	Wa XIV Ns-Rej. KRS 7107/15/421	XXIII Ga 1022/15
265	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 4748/16/502		
266	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 7268/16/852		
267	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 44072/15/377		
268	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 41571/15/268		
269	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 11351/16/406		
270	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w	Wa XIV Ns-Rej. KRS 12076/15/818		

	Warszawie			
271	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 14442/15/797		
272	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 3468/15/767		
273	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 34957/14/639		
274	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 11761/16/131		
275	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS. 43669/15/398		
276	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 16854/15/466		
277	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 33865/14/986		
278	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns- Rej. KRS 43136/14/724		
279	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 36141/15/249		
280	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIV Ns-Rej. KRS 37838/14/510	Wa XIV Ns- Rej. KRS 11948/15/495	
281	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 43433/12/818		
282	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 21618/14/233		
283	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 8439/14/557		
284	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XII Ns-Rej. KRS 83764/15/522		
285	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 48360/14/838		
286	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie	Wa XIII Ns-Rej. KRS 59870/14/742		
287	Sąd Rejonowy dla	Wa XIII Ns-Rej.		

	m.st. Warszawy w Warszawie	KRS 33269/16/990		
--	-------------------------------	------------------	--	--